

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Β΄ Τμήμα)

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα σήμερα, 2 Σεπτεμβρίου 2006, ημέρα Σάββατο και ώρα 08.50', στην Αίθουσα 151 του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία της Βουλευτού Σερρών, κυρίας Μαρίας Κόλλια - Τσαρουχά, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων: «Αξιολόγηση – Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών, Βιβλία – Βιβλιοθήκες, Γλώσσα (Γλωσσική Πενία, Νεανική Γλώσσα), Δυσλεξία, Εκπαιδευτικά Προβλήματα – Εκπαιδευτικά Συστήματα – Εξετάσεις, Ελληνική Παράδοση, Θρησκεία – Κλήρος – Αιρέσεις – Εκκλησία – Σατανισμός, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Αναλφαβητισμός, Σχολική Ζωή (Ψυχαγωγία, Ελεύθερος Χρόνος, Θέατρο, Χορός, Εορτές), Εκπαίδευση Ελληνοπαίδων Εξωτερικού, Αθλητισμός – Ολυμπιακοί Αγώνες, Πολιτισμός – Πολιτιστική Κληρονομιά – Πολιτιστική Ανάπτυξη – Τέχνες, Βουλή των Εφήβων», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΑ' Σύνοδος 2005 – 2006.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Μαλάμου Αθανασία (Νομός Ιωαννίνων), Μανωλακάκης Σταύρος (Νομός Ρεθύμνης), Μασσαούτης Χρήστος (Νομός Λακωνίας), Μαυρίδου Μαρία (Νομός Μαγνησίας), Μελισσόβας Σοφοκλής (Νομός Ιωαννίνων), Μουράτογλου Νικόλαος (Νομός Δράμας), Μπουλινάκη Ειρήνη (Νομός Χανίων), Νάντση Αναστασία (Νομός Ημαθίας/επικρ.), Νασάι Γκρέτα (Νομός Κυκλάδων), Νικολακοπούλου Μαρία - Ελένη (Α΄ Αθηνών), Ντούσας Αναστάσιος (Α΄ Θεσσ/κης), Ντριάνκος Βασίλης (Β΄ Θεσσ/κης), Οικονόμου Λουκία (Νομός Ιωαννίνων), Πανουκλιά Μαρία (Νομός Αρκαδίας), Παπαδόπουλος Αλέξανδρος (Υπόλ. Αττικής), Παριανός Χρήστος (Α΄ Αθηνών), Πολιπίδου

Βαλίνα (Νομός Χαλκιδικής), Πολυχρονοπούλου Χριστίνα (Β΄ Αθηνών), Ράντος Γιάννης (Υπόλ. Αττικής), Σαββίδου Θεογνωσία (Α΄ Αθηνών), Σιέρρα Δανάη (Β΄ Αθηνών), Σιμονόσκι Πέταρ (Νομός Δωδεκανήσου), Σκαλτσά Στέλλα (Β΄ Αθηνών), Σπάθης Γιώργος (Β΄ Πειραιώς), Σπυριδάκος Παναγιώτης - Δημήτριος (Νομός Έβρου), Σταυρακάκης Χάρης (Α΄ Αθηνών), Στέφου Στέλλα- Χριστίνα (Α΄ Θεσσ/κης), Σωτρίνη Βασιλική (Α΄ Πειραιώς), Ταγκούλη Βασιλική (Νομός Καρδίτσας), Τζιμουρτά Λαμπρινή (Γερμανία), Τσακανίκα Λύδια (Β΄ Αθηνών), Τσίσης Παναγιώτης (Νομός Πέλλας), Τσούλη Ανδρομάχη (Β΄ Αθηνών), Φαρμάκη Γεωργία (Υπόλ. Αττικής), Φιλίππου Ιωάννα (Κύπρος) και Χριστουλάκη Δάφνη (Β΄ Αθηνών).

Επίσης, στη συνεδρίαση παρέστη το μέλος της Επιτροπής του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων», κ. Ηλίας Κατσούλης, Καθηγητής Πανεπιστημίου.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Κύριοι Βουλευτές Έφηβοι, καλημέρα. Καλώς ήρθατε στη Βουλή των Ελλήνων. Είμαι η Μαρία Κόλλια – Τσαρουχά, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας από τις Σέρρες.

Πιστεύω και εσείς -όπως και εγώ, όταν πρωτομπήκα στη Βουλή, είναι η δεύτερή μου τετραετία, να αισθανθήκατε το δέος ότι εδώ σε αυτή τη Βουλή, σ' αυτό το Κοινοβούλιο βουλεύονται, συσκέπτονται, άνθρωποι που εκπροσωπούν όλες τις περιοχές της χώρας μας, της πατρίδας μας για το καλό και το συμφέρον του τόπου, για όλους μας, για εσάς, για εμάς, για τα θέματα, τα οποία κάθε φορά πρέπει να αντιμετωπίσει η πατρίδα μας.

Εγώ, τουλάχιστον, όσες φορές μπαίνω σ' αυτό το σπουδαίο Μέγαρο, αισθάνομαι μεγάλο το χρέος και την ευθύνη της εκλογής μου. Πιστεύω ότι και εσείς είστε οι τυχεροί, οι οποίοι θα ζήσετε αυτές τις ημέρες λίγο από αυτό που ζούμε και εμείς, όσο και εάν αυτό σας φαίνεται παράξενο, όσο και εάν ο δημοκρατικός διάλογος, ο κοινοβουλευτισμός επιτάσσει συζητήσεις κάποιες φορές και έντονες, αλλά αυτό είναι η δημοκρατία μας. Μέσα από το διάλογο, αυτό τον έντονο και κάποιες φορές και με αντιπαραθέσεις, να βγαίνουν τα καλύτερα συμπεράσματα και να γίνονται νόμοι του κράτους.

Επίσης, θεωρώ μεγάλη μου τιμή, αγαπητές δεσποινίδες και αγαπητοί κύριοι, ότι προεδρεύω σε αυτή την Επιτροπή. Είμαι και εγώ Βουλευτής που συμμετέχω στην αντίστοιχη Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής.

Όπως γνωρίζετε, αυτή η Επιτροπή διαπραγματεύεται, συζητά θέματα των Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων, του Αθλητισμού και Πολιτισμού. Όταν, δηλαδή, υπάρχει ένα

σχέδιο νόμου, το οποίο κατατίθεται αρμοδίως στη Βουλή απ' αυτά τα Υπουργεία που είπα προηγουμένως, συζητιέται στη δική μας Επιτροπή, όπου συμμετέχουν ανάλογα με τη δύναμη των Κομμάτων, συνάδελφοι απ' όλες τις παρατάξεις, που είναι μέσα στο Κοινοβούλιο. Υπάρχουν εισηγητές απ' όλα τα Κόμματα, που όριζαν οι κοινοβουλευτικές τους ομάδες. Η συζήτηση και η ανάλυση των δεδομένων του κάθε νομοσχεδίου γίνονται παρουσία του Υπουργού. Εκεί διαπραγματευόμαστε, συζητάμε, προβληματιζόμαστε, καταθέτουμε τις σκέψεις μας, τους προβληματισμούς μας, τις συμφωνίες μας, τις διαφωνίες μας για κάποιο σχέδιο νόμου που συζητείται. Μετά, αφού ολοκληρωθεί αυτή η συζήτηση στην Επιτροπή το νομοσχέδιο συζητιέται στην Ολομέλεια.

Θεωρώ ότι εκπροσωπείτε τη νέα γενιά των Ελλήνων, τη νέα γενιά των παιδιών που έχουν τις αγωνίες τους, τα οράματά τους για το μέλλον τους, όχι μόνο το δικό τους, αλλά και όλης της χώρας, όλης της πατρίδας μας, όλων των Ελλήνων, όλου του ελληνικού Έθνους.

Αυτούς τους προβληματισμούς εκφράσατε στις εργασίες και οπωσδήποτε όλοι οι νέοι οι οποίοι συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα αξίζουν συγχαρητηρίων. Όλη η νέα γενιά των Ελλήνων έχει τους προβληματισμούς της, και εμείς, να είστε σίγουροι ότι όσο και αν αυτό δεν φαίνεται ή κάποιες φορές δεν φαίνεται με το σωστό τρόπο, αγωνιούμε για το μέλλον αυτής της πατρίδας, αγωνιούμε για το μέλλον των νέων παιδιών.

Οι γυναίκες, βέβαια, είναι λίγες ακόμα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Σε σύνολο τριακοσίων Βουλευτών είμαστε σαράντα, όπως θα γνωρίζετε. Όμως, χρόνο με το χρόνο, δηλαδή σε κάθε τετραετία, σε κάθε εκλογή, όλο και περισσότερες γυναίκες εισέρχονται στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, πιστεύοντας ότι το γυναικείο φύλο, το οποίο αντιπροσωπεύει το 52% του ελληνικού πληθυσμού –καταγεγραμμένο στη χώρα μας- δεν έχει την ανάλογη εκπροσώπηση.

Αυτό ομολογώ ότι φαίνεται στις συζητήσεις αρκετές φορές και στην παρουσίαση κάποιου σχεδίου νόμου. Όχι πάντα, αλλά κάποιες φορές δεν έχει το χρώμα και το άρωμα της γυναίκας. Όσο και αν είναι ευαισθητοποιημένοι οι συνάδελφοί μας Υπουργοί και οι άλλοι Βουλευτές, όπως και οι νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, παρόλα αυτά σε πολλά σημεία δεν υπάρχει η αγωνία και η προσέγγιση που υπάρχει κάθε φορά από ένα γυναικείο μυαλό και μια γυναικεία ψυχοσύνθεση. Όμως, όλο και περισσότερες γυναίκες συμμετέχουν. Βλέπω και αρκετές δεσποινίδες Έφηβες Βουλευτές οι οποίες συμμετέχουν. Επίσης, σε κάθε έκφραση του δημόσιου βίου και της εκπαίδευσης πολλές γυναίκες είναι παρούσες.

Θα ξεκινήσουμε τώρα τη διαδικασία. Εγώ απλώς θα προεδρεύω και εσείς θα εκφράσετε τις απόψεις σας. Θα δοθούν έξι λεπτά στην εισηγήτρια, που είναι η κα Μαλάμου Αθανασία. Θα μας εισηγηθεί τις δικές της απόψεις για τα θέματα που έχουν να κάνουν με την Επιτροπή μας και πριν ακόμα τελειώσει την εισήγησή της, θα πρέπει, οι δεσποινίδες και οι κύριοι που θα θέλατε να καταθέσετε σήμερα εδώ την άποψή σας, να εγγραφείτε στον κατάλογο ομιλητών.

Αυτό σημαίνει ότι στα έξι λεπτά που θα διαρκεί η εισήγηση της κυρίας Μαλάμου, εσείς θα πρέπει να εγγραφείτε και έπειτα θα ακολουθήσει συζήτηση. Οι υπόλοιποι που θα πάρουν το λόγο θα έχουν χρόνο ομιλίας περίπου τριών λεπτών.

Θα είμαστε όσο πιο συνεπείς γίνεται στο χρόνο, γιατί υπάρχει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα. Αν χρειαστεί στη διάρκεια να πούμε και κάτι άλλο, θα το πράξουμε.

Καλώς ήλθατε, Έφηβοι Βουλευτές.

Η Έφηβος Βουλευτής, Αθανασία Μαλάμου, Εισηγήτρια της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΑΛΑΜΟΥ (Νομός Ιωαννίνων): Κυρίες και κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, είναι γεγονός πως, όντας μαθητές, περνάμε μεγάλο μέρος της ημέρας μας και μεγάλο μέρος της ζωής μας στο σχολείο. Αυτό και μόνο το γεγονός μας κάνει αυτόματα να προβληματιζόμαστε και να ενδιαφερόμαστε για την καλύτερη λειτουργία του, συνεπώς και για την καλύτερη ύπαρξή μας μέσα σ' αυτό.

Είναι γεγονός, λοιπόν, ότι το σύγχρονο σχολείο έχει αποκαρδιωτική εικόνα λόγω υλικοτεχνικών ελλείψεων και προβληματικών υποδομών. Πολλά σχολικά κτίρια είναι εγκαταλελειμμένα ή κινδυνεύουν να καταρρεύσουν και -ακόμα χειρότερα- αρκετά είναι αυτά που θυμίζουν ακόμα και φυλακές, εικόνα που αποκρούει ακόμα περισσότερο τους μαθητές.

Πέρα, όμως, από τα δομικά προβλήματα που αφορούν απλώς στα σχολικά κτίρια, η παιδεία που είναι άμεσα συνδεδεμένη με το σχολείο και τη λειτουργία αυτού βάλλεται συνεχώς. Οι συνεχείς αλλαγές, οι πειραματισμοί και η έλλειψη ενός σταθερού μοντέλου είναι σοβαρά προβλήματα και αυτό γιατί κάθε χρόνο οι μαθητές πρέπει να έρχονται αντιμέτωποι με κάθε λογής ανακατατάξεις και αλλαγές στην παιδεία, γεγονός που τους αποπροσανατολίζει, τους οδηγεί σε λάθος επιλογές και άρα η μετέπειτα ζωή τους επηρεάζεται, αρνητικά φυσικά, αφού συνήθως οδηγούνται σε δρόμους που οι ίδιοι δεν θα είχαν οικειοθελώς ακολουθήσει, υπό διαφορετικές και πιο μόνιμες και αξιόπιστες συνθήκες.

Είναι αλήθεια, επίσης, ότι το σχολείο ως εκπαιδευτικός θεσμός είναι σημαντικός και καταλυτικός παράγοντας της κοινωνίας. Πέρα από την παιδευτική του λειτουργία όμως, συνήθως οποιαδήποτε άλλη κοινωνική λειτουργία δεν υφίσταται, γεγονός που θα έπρεπε να ληφθεί σοβαρά υπόψη. Για όλα αυτά, λοιπόν, και για πολλά ακόμα συγκεντρωθήκαμε εδώ ως εκπρόσωποι των Ελλήνων μαθητών για να αναφέρουμε τα προβλήματα αυτά, να κάνουμε προτάσεις και να προτείνουμε λύσεις αντιμετώπισής τους.

Όσον αφορά στα δομικά προβλήματα των ελληνικών σχολείων, καλό θα ήταν να υπάρξει βελτίωση και εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής τους, καθώς και προσπάθειες έκφρασης των μαθητών δίνοντάς τους τη δυνατότητα να δημιουργήσουν οι ίδιοι μέσα στο χώρο που ζουν το μεγαλύτερο κομμάτι της ημέρας τους. Τοιχογραφίες τα γνωστά γκράφιτι, συμμετοχή στη διακόσμηση των αιθουσών είναι, ίσως, λύσεις που μπορούν να κάνουν επιτέλους τους μαθητές να νιώσουν ότι το σχολείο τους ανήκει και ότι εκεί δεν είναι ξένοι.

Σε σχέση με την παιδεία, επιτέλους ας καταλήξει η εκάστοτε κυβέρνηση σε ένα συγκεκριμένο μοντέλο. Οι συνεχείς αλλαγές και κυρίως σε ό,τι αφορά στις πανελλαδικές εξετάσεις είναι τόσο ψυχοφθόρες και αποκαρδιωτικές για τους μαθητές.

Από την άλλη η κοινωνία, σε ό,τι έχει να κάνει με τις περαιτέρω δυνατές λειτουργίες του σχολείου, αδιαφορεί. Τα περισσότερα σχολικά κτίρια κλείνουν τις πύλες τους με το τέλος των μαθημάτων. Για ποιο λόγο, αφού θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τους σχολικούς χώρους για σκοπούς εξυπηρέτησης του κοινωνικού συνόλου; Κυρίως στις μεγαλουπόλεις, οι χώροι που κινούνται και παίζουν τα παιδιά αποτελούν πονοκέφαλο για τους γονείς. Ποιος δρόμος και ποιο πάρκο θα μπορούσε να προσφέρει την ασφάλεια και τη σιγουριά, που παρέχει ο χώρος του σχολείου;

Σκοπός μου δεν είναι να κατακρίνω ούτε το σχολείο, ως θεσμό, ούτε την παιδεία, που αυτό παρέχει. Το σχολείο είναι σημαντικός θεσμός για την ύπαρξη και πρόοδο των κοινωνιών, καθώς αποτελεί και τη βάση μετάδοσης γνώσεων, αξιών, ιδανικών, πολιτικών, κοινωνικών και ιδεολογικών και θεσμικών εντολών. Σκοπός μου και σκοπός όλων μας θεωρώ ότι είναι να συμβάλλουμε στη βελτίωση αυτών για το κοινό όφελος και για την επιτυχή εξέλιξη όλων μας.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Θα αρχίσουν τώρα οι τοποθετήσεις των άλλων Έφηβων Βουλευτών.

Η Έφηβος Βουλευτής Τσούλη Ανδρομάχη έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΤΣΟΥΛΗ (Β' Αθηνών): Θα ήθελα, πριν ξεκινήσω να χαιρετίσω με τη σειρά μου την κυρία Πρόεδρο και όλα τα μέλη της Επιτροπής.

Ήθελα να αναφερθώ σε ένα θέμα, το οποίο πραγματεύτηκα στην έκθεσή μου, την έκθεση που έστειλα στη Βουλή. Είναι ένα θέμα, το οποίο θα προκύψει από την επόμενη Αναθεωρητική Βουλή και δεν συμπεριλαμβανόταν άμεσα στη Σύνοψη Κειμένων και γι' αυτό διάλεξα να το παρουσιάσω σήμερα.

Πρόκειται για τα μη κρατικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, κοινώς ιδιωτικά πανεπιστήμια. Θα κάνω δηλαδή μια παράθεση των επιχειρημάτων υπέρ των πανεπιστημίων αυτών και αυτόματα μία αντίκρουση, για να δούμε τελικά αν συμφέρει όλους εμάς τους νέους να επιλέξουμε να φοιτήσουμε ή οι επόμενες γενιές να επιλέξουν αυτό το δρόμο εκπαίδευσης.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα μπορέσουν να περιορίσουν την οικονομική αιμορραγία και τη φοιτητική μετανάστευση, η οποία υπάρχει σήμερα. Μιλάμε για έναν αριθμό γύρω στις τριάντα έξι χιλιάδες φοιτητές, οι οποίοι πηγαίνουν κυρίως προς την Αγγλία αλλά και άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει να σκεφθούμε όμως, αγαπητοί Βουλευτές ότι όλοι οι έφηβοι, οι οποίοι καταφεύγουν στο εξωτερικό για σπουδές είναι αυτοί οι οποίοι δεν έχουν καταφέρει να περάσουν σε κάποιο πανεπιστήμιο εδώ πέρα; Ακόμη, όμως, και αν θεωρήσουμε, ότι αυτοί οι έφηβοι είναι «θύματα» των πολύ υψηλών βάσεων που μπορεί να απαιτούνται σε κάποιες σχολές, όπως η Ιατρική ή η Νομική, χρειαζόμαστε παραπάνω από επτά ιατρικές σχολές, οι οποίες ήδη υπάρχουν εδώ;

Πολλοί υποστηρίζουν ότι η ύπαρξη ιδιωτικών πανεπιστημίων θα αναβαθμίσει το επίπεδο των αντίστοιχων δημοσίων. Ας σκεφθούμε, όμως, ένα άλλο παράδειγμα. Η ύπαρξη ιδιωτικών νοσοκομείων, οι λεγόμενες κλινικές, αναβάθμισαν το επίπεδο των αντίστοιχων δημόσιων νοσοκομείων; Ή ακόμη και η ύπαρξη ιδιωτικών καναλιών αναβάθμισε το επίπεδο της νέας ελληνικής τηλεόρασης; Μιλάμε για έναν ανταγωνισμό, κυρίες και κύριοι, ο οποίος δεν θα είναι επί ίσοις όροις.

Πρέπει, όμως, να σκεφθούμε ότι μιλάμε για ένα πανεπιστήμιο το οποίο θα έχει ανάγκη εύρεσης πόρων. Ο πρύτανης δηλαδή –μπορούμε να τον ονομάσουμε ως fund manager- θα αναζητεί αυτούς τους πόρους. Δεν θέλουμε να κινδυνολογούμε. Όμως, φανταστείτε ότι ο πρύτανης θα έχει ως κύρια προτεραιότητά του την ανεύρεση αυτών των πόρων και φυσικά τη

δημιουργία συμβάσεων μεταξύ κάποιων ιδιωτικών επιχειρήσεων με το δικό του πανεπιστήμιο. Πολύ απλά δηλαδή ο ίδιος ο επιχειρηματίας μπορεί να προτείνει στο πανεπιστήμιο να εκπαιδεύσει κατάλληλα ένα συγκεκριμένο αριθμό φοιτητών και αυτόματα οι ίδιοι να αποκτήσουν μια άμεση επαγγελματική αποκατάσταση. Θα μου πείτε τώρα: Αυτό τι μας ενοχλεί; Τι γίνεται όμως με τους αποφοίτους των αντίστοιχων δημόσιων πανεπιστημίων; Μπορούμε να πούμε ότι υποβαθμίζονται και μπαίνουν σε μια δεύτερη μοίρα, επειδή απλά δεν έχουν τη δυνατότητα, είτε για οικονομικούς λόγους είτε για άλλους λόγους, να φοιτήσουν στα αντίστοιχα ιδιωτικά πανεπιστήμια.

Πρέπει, όμως, να σκεφθούμε και το επιχείρημα που υποστηρίζουν πολλοί ότι θα υπάρξει επαναπατριsmός Ελλήνων καθηγητών, οι οποίοι μπορεί να έχουν καταφύγει στο εξωτερικό, λόγω έλλειψης κάποιας σοβαρής επαγγελματικής απασχόλησης εδώ. Τι γίνεται όμως με τους λαμπρούς καθηγητές που μπορεί να έχουν τα δημόσια πανεπιστήμια; Αυτοί δεν θα αποτελέσουν το μήλον της έριδος για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια; Δε θα τους διεκδικήσουν; Τι θα γίνουν τα αντίστοιχα δημόσια πανεπιστήμια; Δε θα υποβαθμιστεί το επίπεδό τους;

Πρέπει, όμως, να αναλογιστούμε, αγαπητοί Βουλευτές, ότι τα τμήματα τα οποία θα δημιουργηθούν, δεν θα περιλαμβάνουν ανθρωπιστικές σπουδές. Μιλάμε για τμήματα, τα οποία έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση, όπως μάρκετινγκ, οικονομικά- και αυτόματα μιλάμε για έναν φοιτητή, ο οποίος δεν θα έχει αποκτήσει καθολική μόρφωση και θα ειδικεύεται σε απλές τεχνοκρατικές γνώσεις.

Πρέπει φυσικά να αναλογιστούμε ότι η λύση για την παιδεία μας δεν είναι τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, αλλά η αναβάθμιση των αντίστοιχων δημόσιων. Πρέπει να προσέξουμε τη βεβήλωση του πανεπιστημιακού ασύλου, που γίνεται συνεχώς. Πρέπει, επίσης, να προσέξουμε την εξωφρενική, καμιά φορά, σύνθεση των εκλεκτορικών σωμάτων, την επιβολή του ενός συγγράμματος ως μέσου εξέτασης και άλλους τέτοιους παράγοντες, γιατί αυτά είναι που θα μας απασχολήσουν τα επόμενα χρόνια.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Στέλλα-Χριστίνα Στέφου.

ΣΤΕΛΛΑ-ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΕΦΟΥ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Κυρία Πρόεδρε και Έφηβοι Βουλευτές, εγώ θα ήθελα να τονίσω τη σημασία της τέχνης, γιατί ασχολούμαι πολλά χρόνια, κυρίως με το χορό. Ήθελα να πω ότι η νεολαία αγνοεί την ύπαρξη της τέχνης και τα σχολεία

δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία στους νέους, για να προσεγγίσουν αυτό το χώρο. Οι εικαστικές τέχνες, ο χορός, η μουσική, είναι ιδιαίτερα παραμελημένες, κυρίως στα λύκεια. Υπάρχουν μουσικά σχολεία, υπάρχουν σχολεία για αθλητές. Δεν υπάρχουν, όμως, σχολεία που να αναπτύσσουν την εικαστική τέχνη, είτε και την τέχνη του χορού.

Επίσης, θεωρώ μεγάλο μειονέκτημα το ότι στους αθλητές δίνεται μια επιβράβευση, 10% των μορίων, αν πάρουν κάποια πρόκριση, ενώ οι καλλιτέχνες οι οποίοι λαμβάνουν κάποια πρόκριση ή κάτι παρόμοιο, δεν έχουν καμία απολύτως επιβράβευση, εκτός από το μετάλλιο που θα πάρουν. Πιστεύω ότι θα έπρεπε να δοθεί κάποια ενθάρρυνση και στους καλλιτέχνες και να μην περάσει έτσι από τους ανώτερους.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Γεώργιος Σπάθης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΑΘΗΣ (Β΄ Πειραιώς): Γεια σας και από μένα.

Θα μιλήσω κι εγώ για την τέχνη και την υποβάθμισή της στις μέρες μας. Η ανάπτυξη των σημερινών κοινωνιών σε επίπεδο πνευματικό και υλικό δεν είναι ισοσταθμισμένη. Οι επιστήμες έχουν αναπτυχθεί και η τεχνολογία έχει εισβάλει βίαια στη ζωή μας. Παρ' όλα αυτά οι τέχνες και ο πνευματικός πολιτισμός δεν έχουν τόσο σημαντική πρόοδο. Ίσως, αυτό να οφείλεται στον αγχώδη τρόπο ζωής που έχει υιοθετηθεί από όλους τους ανθρώπους. Η καθημερινότητα των σύγχρονων ανθρώπων είναι αλλοτριωμένη στις προσωπικές σχέσεις από την οικογένειά τους, από τον πραγματικό σκοπό της εργασίας τους, αλλά και στη διασκέδαση και το πνεύμα τους. Πόσο μάλλον η παιδεία, στην οποία η τέχνη είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

Η ανθρωπιστική παιδεία, η παιδεία που έχει σκοπό να δημιουργήσει ανθρώπους ολοκληρωμένους, με ένα υψηλό πνευματικό επίπεδο και κριτική ικανότητα, αυτός πρέπει να είναι ο σκοπός των σχολικών ιδρυμάτων και αυτός ο σκοπός χωρίς τη βοήθεια της τέχνης δεν θα μπορέσει να επιτευχθεί. Η πραγματική τέχνη, για μένα τουλάχιστον, είναι το κοινό μέσο για να συνειδητοποιήσω την υπάρχουσα πραγματικότητα και να ορίσω τη δικιά μου. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο αναρωτιέμαι πως αν δεν με βοηθήσει το σχολικό μου περιβάλλον να προσεγγίσω την τέχνη, ποιος είναι αυτός που θα μπορέσει να το κάνει; Αγαπώ να μαθαίνω, αυτός είναι κι ο σκοπός μου άλλωστε. Όμως αγαπώ και να σκέφτομαι διαφορετικά και να αντικρίζω νέες ιδέες και αλήθειες που ποτέ δεν είχα σκεφθεί ή δεν με είχαν προτρέψει να σκεφθώ. Ζητώ, λοιπόν, μόνο ένα πράγμα. Να ξαναγίνει το σχολείο το μέσο, που θα δείξει σ'

εμένα και στους συμμαθητές μου όλους αυτούς τους νέους ορίζοντες. Δεν θα προτείνω μόνο να αυξηθούν τα μαθήματα στο λύκειο που σχετίζονται με την τέχνη, ούτε μόνο να αυξηθούν οι καλλιτεχνικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις. Δε θα προτείνω μόνο να αυξηθούν οι επισκέψεις στα μουσεία, ούτε να υπάρχει αισθητική στο σχολικό περιβάλλον, αλλά θα προτείνω οι καθηγητές να αγαπήσουν το επάγγελμά τους και την τέχνη, ώστε να βοηθήσουν κι εμάς να αναπτύξουμε μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Επίσης, όλοι μας να αποφασίσουμε να αποδράσουμε από τα στενά πλαίσια της καθημερινότητας του καταναλωτισμού και του αμοραλισμού, καταφεύγοντας στην τέχνη. Τουλάχιστον εγώ και πολλοί από εσάς, κατά την άποψή μου, έχουμε ανάγκη να αισθανόμαστε την τέχνη και στο σχολικό μας περιβάλλον, αφού είναι για μας ισχυρή δύναμη στο δύσκολο αγώνα που δίνουμε για γνώση και για μόρφωση.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Μελισσόβας Σοφοκλής.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΒΑΣ (Νομός Ιωαννίνων): Φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, το μεγαλύτερο «αγκάθι» του εκπαιδευτικού συστήματος είναι η παραπαιδεία. Το φροντιστήριο προωθεί τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των κοινωνικών τάξεων, αφού είναι ο μόνος δρόμος για πτυχία ξένων γλωσσών και υπολογιστών, που είναι άκρως απαραίτητα για μια θέση εργασίας, και προετοιμάζει παράλληλα για τις εισαγωγικές εξετάσεις. Παράλληλα, η παραπαιδεία έχει γίνει ένας οικονομικός κολοσσός, που αφαιμάζει οικονομικά την ελληνική οικογένεια, όμως, αποδίδει φόρους στο κράτος και κρατά χαμηλά τα ποσοστά ανεργίας. Γι' αυτό έχει και τις ευλογίες του κράτους, που ανέχεται την ουσιαστική κατάργηση της δημόσιας και δωρεάν παιδείας. Έτσι ξεπροβάλλει μπροστά μας ένα πολύ σημαντικό ερώτημα Το παιδί του μεροκαματιάρη θα μπορέσει να πάρει πτυχία ξένων γλωσσών, πληροφορικής και να εισαχθεί στο πανεπιστήμιο; Η απάντηση είναι ασφαλώς γνωστή και μας οδηγεί σ' ένα άλλο ιστορικό ερώτημα όσον αφορά το κατόντημα της παιδείας μας. Ποιος ευθύνεται; Οι ευθύνες ξεκινούν κλιμακωτά, από τα μικρά πολιτικά κόμματα που γενικολογούν στο θέμα της παιδείας και προσπαθούν να ιδιοποιηθούν κάθε προσπάθεια ανατροπής του καθεστώτος της παιδείας. Έπειτα είναι μεγαλύτερες για τη σημερινή Κυβέρνηση που δεν χτυπάει το κακό στη ρίζα του, όπως οφείλει να πράξει, αλλά προτιμά να παίρνει μέτρα βιτρίνας, υποχρηματοδοτεί την παιδεία και εφεύρε τα ιδιωτικά, μη κερδοσκοπικά, κατά τα άλλα, πανεπιστήμια, για να

εξυπηρετήσει εύπορους αποτυχόντες. Για την κατάσταση αυτή ευθύνεται βέβαια και η σημερινή Αξιωματική Αντιπολίτευση που με είκοσι χρόνια διακυβέρνησης συνέβαλε τα πλείστα στη σημερινή κατάσταση.

Όμως, στο υψηλότερο σκαλοπάτι των ευθυνών βρίσκεται η ελληνική κοινωνία που έχει καταντήσει να είναι ένα αξιολύπητο υποζύγιο, που δέχεται αδιαμαρτύρητα το ζυγό και όταν προσβάλουν βάνουσα το αναφαίρετο δικαίωμά τους να μορφώσει δωρεάν τα παιδιά της, αντί να κλωστήσει το σαμάρι και να αγωνιστεί σκύβει το κεφάλι και προχωρά. Ως πότε όμως; Είναι, λοιπόν, χρέος μας να αφυπνίσουμε την ελληνική κοινωνία και να βαδίσουμε όλοι μαζί ένα καθολικό μη κομματικοποιημένο αγώνα για μια πραγματικά δημόσια και δωρεάν παιδεία μη συνεπικουρούμενη από την παραπαιδεία!

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Τσακανίκα Λύδια.

ΛΥΔΙΑ ΤΣΑΚΑΝΙΚΑ (Β΄ Αθηνών): Καλημέρα σας, είμαι από την Αθήνα και συγκεκριμένα από το Δήμο Γλυφάδας.

Το θέμα που έχω επιλέξει για σήμερα είναι η λεξιπενία και οι ξένες επιρροές στην ελληνική γλώσσα μας.

Σας παραθέτω ένα διάλογο, ο οποίος θα μπορούσε να είναι ένας τυπικός διάλογος μεταξύ των νέων. Αρχίζει, λοιπόν, κάπως έτσι: «Τι γίνεσαι; Τώρα τελευταία δεν είμαι στην καλύτερη mood. Sorry, αλλά πρέπει να κοντρολάρεις λίγο τον εαυτό σου, γιατί πολλές φορές γίνεσαι aggressive και είναι too mach, γιατί θα έχει προβλήματα στο σχολείο. Any way, το ξέρω, αλλά δεν έχω το feeling ότι μπορώ. Τες πα, τα λέμε αύριο buy»!

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στη χώρα μας το ιδιαίτερα ανησυχητικό πρόβλημα της λεξιπενίας των ξένων επιρροών που δέχεται η γλώσσα μας, αλλά και τα γλωσσικά λάθη που διατυπώνονται από πολλούς ανθρώπους. Το πρόβλημα της λεξιπενίας και τα λάθη στη γλώσσα ξεκινούν από το οικογενειακό περιβάλλον. Πλέον οι γονείς δεν νοιάζονται καθόλου για τη γλωσσική παιδεία των απογόνων τους. Επίσης, τα παιδιά έχοντας τάσεις μίμησης των μεγαλύτερων, υιοθετούν το λεξιλόγιο των γονιών και μαζί με αυτό και όλα τα τυχόν λάθη που εμπεριέχονται.

Το «εποικοδομητικό» έργο της οικογένειας έρχεται και συμπληρώνει η κύρια πηγή γνώσης, το σχολείο. Κατ' αρχάς, θα αναφερθώ στο μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας. Αυτό

το μάθημα είναι το πιο ενδιαφέρον και χρησιμότερο μέχρι την έκτη τάξη του δημοτικού. Δυστυχώς, η αίγλη του σταματά άδοξα στην πρώτη γυμνασίου, όπου πλέον ονομάζεται «έκθεση-έκφραση» ξεχνώντας τις έννοιες γραμματική και συντακτικό. Όμως, στην υποτίμηση του μαθήματος συμβάλλουν και οι ίδιοι οι καθηγητές. Ελάχιστοι μιλούν σωστά ελληνικά. Παρασύρονται από το κύμα των σολοικισμών, των ξενόφερτων λέξεων και το μεταφέρουν στον ευαίσθητο χώρο του σχολείου. Το σχολείο μας μας απομακρύνει και έμμεσα από την ελληνική γλώσσα. Τα μαθήματα και οι απαιτήσεις των καθηγητών έχουν αυξηθεί με αποτέλεσμα ο μαθητής να μη διαθέτει αρκετό χρόνο για να ασχοληθεί με δημιουργικά πράγματα, όπως η ανάγνωση ενός βιβλίου.

Ένας άλλος παράγοντας που επιδρά καταλυτικά είναι τα δημοφιλή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ή όπως θα έπρεπε να ονομάζονται Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης. Ας ξεκινήσουμε από τις εκπομπές. Στην πλειοψηφία τους είναι ανόητες, άχρηστες και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Δεν προάγουν ελληνικά υψηλού επιπέδου, αλλά κάτι ανάμεικτο. Ακόμη και οι νεανικές εκπομπές είναι χαζές και καταπιάνονται με γελοία θέματα, αδιαφορώντας για την κατάντια της γλώσσας. Ενώ θα μπορούσαν να μας προβληματίσουν, αυτές μας αδρανοποιούν πλήρως.

Επιπρόσθετα «φωτεινό» παράδειγμα δίνουν και οι δημοσιογράφοι. Τα λάθη που κάνουν κατά τη διάρκεια της ομιλίας τους είναι απαράδεκτα. Παρατεταμένες χασμωδίες, αναγραμματισμοί, λάθος τονισμός είναι μερικά ενδεικτικά. Πόσες φορές μας έχουν παρακινήσει να τηλεφωνήσουμε γράφοντας: «τηλεφωνείστε» ή να επισκεφθούμε μια ιστοσελίδα: «επισκεφθείτε»! Ακόμα και τα μεγάλα κανάλια προβάλλουν συνεχώς λανθασμένα πρότυπα γελοία τις περισσότερες φορές, τα οποία τα οποία είναι χείριστοι χρήστες μιας γλώσσας που νομίζουν ότι ονομάζεται ελληνική.

Τέλος, οι αγαπημένες μας διαφημίσεις, οι οποίες αποτελούν το λεξικό της νεολαίας. Τα τυποποιημένα ξένα και ελληνικά συνθήματα, τα μέτρα αρκτικόλεξα, οι ελλιπείς προτάσεις και η έλλειψη φαντασίας είναι μερικά «αγαθά» που μας προσφέρουν.

Βέβαια, όλα τα παραπάνω αποτελούν μεμονωμένες αιτίες κατάστασης της ελληνικής γλώσσας. Γενικώς στη χώρα μας υπάρχει έλλειψη γλωσσικής παιδείας και αντίληψης. Για το λόγο αυτό είναι επιτακτική ανάγκη να βρεθούν κάποιες λύσεις. Αρχικά από την οικογένεια. Πολλοί γονείς δεν μπορούν να μεταδώσουν στα παιδιά γραμματικές και συντακτικές γνώσεις,

ωστόσο πρέπει να μεταλαμπαδεύσουν σε αυτά την αστείρευτη αγάπη για την ελληνική γλώσσα, η οποία πηγάζει από μέσα τους και δεν κατοχυρώνεται με ακαδημαϊκά διπλώματα. Στη συνέχεια πρέπει να συμβάλλει και το σχολείο. Κατ' αρχάς πρέπει να καθιερωθεί ειδικό μάθημα για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Να αφιερώνονται μια έως δύο ώρες την εβδομάδα, οπότε θα επισημαίνονται τα λάθη, θα μαθαίνουμε νέο λεξιλόγιο και γενικώς θα έχουμε μια ουσιαστική επαφή. Επίσης, είναι αναγκαίο, η έμφαση στο μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας να γίνεται και στο γυμνάσιο και στο λύκειο.

Όσον αφορά τους καθηγητές να ελέγχονται τα ελληνικά που χρησιμοποιούν ανεξαρτήτως ειδικότητας, να μη μεταδίδουν λανθασμένα μηνύματα, να είναι προσεκτικοί και να διορθώνουν τους μαθητές σε κάθε περίπτωση. Διαφορετικά, ο ιός της αδιαφορίας των καθηγητών θα εισβάλει αναπόφευκτα και στα κύτταρα των μαθητών.

Επιπλέον, πολύ σημαντικό είναι να δοθεί έμφαση στα αρχαία ελληνικά, τα οποία αποτελούν τη βάση της τωρινής γλώσσας. Όποιος γνωρίζει καλά αρχαία ξέρει και καλά ελληνικά. Οι καθηγητές δεν πρέπει να περιορίζονται στην καθιερωμένη ύλη και νοιάζονται μόνον για την παράδοσή της, αλλά να κάνουν τους μαθητές να κατανοήσουν την ομορφιά και τη σοφία των αρχαίων ελληνικών.

Για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πρέπει να υπάρχουν επιτροπές, οι οποίες θα ελέγχουν τους λόγους και τα κείμενα των δημοσιογραφίσκων που μας βομβαρδίζουν με ανορθογραφίες. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης θα πρέπει να επιβάλει πρόστιμο στα κανάλια όχι μόνον για ακατάλληλες σκηνές, αλλά και για το στραγγαλισμό που υφίσταται η γλώσσα καθημερινά από τους τυχάρπαστους δημοσιογράφους. Είναι επιτακτική ανάγκη να υπάρχουν φιλόλογοι στους τηλεοπτικούς σταθμούς, οι οποίοι θα ελέγχουν την ορθογραφία και το λόγο των δημοσιογράφων.

Τέλος, κάνω έκκληση για τη δημιουργία μιας εθνικής επιτροπής της νεοελληνικής γλώσσας. Φιλολόγοι και γλωσσολόγοι να συντάξουν ένα εθνικό λεξικό, όπου θα αναφέρονται όλες οι ορθογραφίες των λέξεων, τα πιο συνηθισμένα λάθη, τα συνώνυμα, οι ελληνικές ερμηνείες λέξεων και ο,τιδήποτε άλλο χρειάζεται για την ανόρθωση της γλώσσας. Η γλώσσα που μιλούμε, η ελληνική, είναι μια από τις πιο ενδιαφέρουσες και σημαντικότερες όλου του κόσμου. Σε αυτήν έχουν βασιστεί τόσες άλλες γλώσσες. Είναι θαυμάσιο να ακούς ξένους να χρησιμοποιούν ελληνικές λέξεις, προσαρμοσμένες στο λεξιλόγιό τους, όπως το εξάισιο κείμενο

του Ξενοφώντα Ζολώτα το οποίο απέδειξε περίτρανα την ευρεία χρήση των ελληνικών. Επιπλέον, βλέπουμε παιδιά στην Κίνα να μιλούν ελληνικά με όνειρό τους να επισκεφθούν τη χώρα μας. Είναι, επίσης, συγκλονιστικό και ενθαρρυντικό να συμμετέχουν ξένοι σε διαγωνισμούς αρχαίων και να τα μιλούν καλύτερα από εμάς. Και από την άλλη η λυπηρή εικόνα των Ελληνόπουλων που περιφρονούν με τόση ευκολία, όσα διατηρήθηκαν με τόση δυσκολία, την ελληνική γλώσσα!

Ένας λαός ξεχωρίζει από τη γλώσσα του. Η Ελλάδα είναι μια μικρή χώρα και διαθέτει τεράστια πολιτιστική κληρονομιά. Έχει την πιο δύσκολη, αλλά ταυτόχρονα την ωραιότερη και πλουσιότερη γλώσσα. Καθώς δεχόμαστε συνεχώς επιρροές, πρέπει να τη διαφυλάξουμε ως κειμήλιο και οφείλουμε να τη μεταδώσουμε στις επόμενες γενιές άφθαρτη, αναλλοίωτη και αγνή, όπως την παραλάβαμε και εμείς!

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Πολυχρονοπούλου Χριστίνα.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ (Β' Αθηνών): Θα ήθελα να ζητήσω την κατανόησή σας, γιατί έχω πολύ άγχος, όταν μιλάω σε κοινό. Ήθελα πολλά θέματα να διαπραγματευθώ, αλλά όσα από αυτά προλάβω θα σας πω.

Αρχικά θα ήθελα να μιλήσω για τη θρησκεία στο σχολείο. Θα ήθελα να ξεκινήσω, λέγοντας πως η θρησκεία γενικά παίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή κάθε ανθρώπου και στο σχολείο η παρουσία της είναι πολύ φανερή, από τον αγιασμό που γίνεται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, την πρωινή προσευχή και κυρίως το μάθημα των θρησκευτικών. Θέλω να σας ρωτήσω, αν είναι σωστό να διδασκόμαστε από το δημοτικό μέχρι το λύκειο τα θρησκευτικά και μάλιστα όχι τη θρησκευσιολογία, αλλά τον χριστιανισμό ως θρησκεία. Επίσης, αν είναι σωστό οι καθηγητές πολλές φορές να υποχρεώνουν τους μαθητές να λένε την πρωινή προσευχή, έχοντας έναν κατάλογο και διαβάζοντας από εκεί κατά σειρά τα ονόματα. Είναι γνωστό σε όλους ότι επίσημη θρησκεία του κράτους είναι ο χριστιανισμός, αλλά ωστόσο υπάρχει θρησκευτική ελευθερία, κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα και πιστεύω πως γενικά το να διδάσκονται τα θρησκευτικά στα σχολεία και ειδικά από το δημοτικό, όπου τα παιδιά είναι μικρά και δεν έχουν αναπτύξει την κριτική τους σκέψη ακόμη, αγγίζει τα όρια του προσηλυτισμού και της θρησκευτικής προπαγάνδας! Υπάρχει, βέβαια, η περίπτωση της απαλλαγής –μπορεί κάποιος μαθητής, αν θέλει να πάρει απαλλαγή στο μάθημα- αλλά το θέμα

δεν είναι αυτό. Πιστεύω πως το θέμα είναι οι τόσες ώρες που, κατά τη γνώμη μου, χάνονται για τα θρησκευτικά ειδικά στα γυμνάσια και στα λύκεια, ενώ τις ώρες αυτές θα μπορούσε να διδάσκεται κάποιο άλλο μάθημα. Θα μπορούσε τέλος πάντων αυτές οι ώρες να αξιοποιηθούν για τη διδασκαλία άλλων μαθημάτων, όπως είναι ο σχολικός επαγγελματισμός προσανατολισμός, στον οποίο δεν δίνεται, όση σημασία θα πρέπει να δίνεται.

Η πληροφορική, που είναι πλέον μάθημα επιλογής στο Λύκειο, οι ξένες γλώσσες, η γυμναστική, η μουσική, τα καλλιτεχνικά και γενικά το σχέδιο, η θεατρολογία και τα μαθηματικά κατεύθυνσης στο Λύκειο. Θα ήθελα να φανταστείτε ένα σχολείο χωρίς το φροντιστήριο που θα προσφέρει επάρκεια γνώσης στις ξένες γλώσσες και θα μπορεί να μας προετοιμάζει για κάποιο πιο αναγνωρισμένο πτυχίο, θα προσφέρει τη δυνατότητα άθλησης και μία σχετική επιλογή αθλημάτων, την επαφή με τις τέχνες, το θέατρο, το σινεμά, τη ζωγραφική, τη μουσική, ίσως, και τη δυνατότητα μάθησης κάποιου μουσικού οργάνου, το γκράφιτι. Και το πιο σημαντικό να μπορεί να μας προετοιμάζει σωστά για τις πανελλαδικές εξετάσεις, όχι μόνο για τα μαθήματα της κατεύθυνσης, αλλά και για το γραμμικό και ελεύθερο σχέδιο, όπου δεν γίνεται σωστή προετοιμασία, αν και εξετάζεται πανελλαδικά το μάθημα. Επίσης, το μάθημα της αρμονίας και το dictée που είναι το αντίστοιχο στη μουσική.

Πιστεύω πως μία αύξηση των ωρών γενικά στο σχολικό πρόγραμμα, θα έδινε κάποια λύση. Μπορεί να φεύγουμε αργότερα και να χάνουμε κάποιες παραπάνω ώρες, αλλά σκεφθείτε, ότι θα έχουμε τελειώσει όλες τις εργασίες που θα είχαμε για το σπίτι, οι γονείς μας δεν θα χρειάζεται να πληρώνουν ούτε για φροντιστήρια, ούτε για ωδεία, ούτε για αθλητικούς συλλόγους και η παιδεία θα γίνει αυτό που λέμε δωρεάν και θα είναι για όλους.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής Παναγιώτης Τσίτσης έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΙΤΣΗΣ (Νομός Πέλλας): Εγώ έχω θέμα για την απουσία της τέχνης στα σχολεία, αλλά θα ήθελα να το θέσω με μία γενική παραδοχή που ξεκινάει από την αρχαιότητα. Στην ουσία σήμερα λέμε ότι το σχολείο και το εκπαιδευτικό σύστημα παρέχουν παιδεία. Για την αρχαιότητα η παιδεία ήταν τα γράμματα και η τέχνη. Σήμερα, όμως, μας παρέχονται μόνο τα γράμματα. Πού είναι τα μαθήματα; Δηλαδή είναι αποδεκτά σταθερές αλήθειες, θεωρίες, τις οποίες δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε.

Κάποιοι θα αναρωτηθούν ποια είναι η σπουδαιότητα της τέχνης στα σχολεία. Εγώ νομίζω ότι είμαστε παθητικοί δέκτες στα μαθήματα, παραδείγματος χάρη κανείς δεν γίνεται να αμφισβητήσει το πυθαγόρειο θεώρημα, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, αλλά πολλοί θα μπορούσαν να αμφισβητήσουν μία μουσική, έναν πίνακα. Είναι κάτι που φυσικά όλοι το γνωρίζουν. Υπάρχει η τέχνη, όχι μόνο τα εικαστικά, αλλά κάθε μορφή τέχνης, γιατί για τον καθένα μας ξεχωριστά υπάρχει κάτι σημαντικό. Μην μου πείτε ότι ποτέ δεν έχετε ζωγραφίσει στο θρανίο σας κάτι από ονόματα συγκροτημάτων, από στίχους ή οτιδήποτε, κάτι που να δηλώνει μία σχέση που είχατε στο παρελθόν. Πιστεύω πως ο ρόλος της τέχνης θα είναι πολύ σημαντικός, θα σε ωθήσει όχι μόνο στο να δημιουργήσεις που είναι το βασικό, αλλά στο να μην πέσεις σε όλα αυτά που μπορεί κάποιος να σου «σερβίρει». Αυτό είναι πολύ σημαντικό για μένα.

Έπειτα, όλα αυτά που ονομάζουμε καλές τέχνες βοηθούν σε σχέση με τα γράμματα. Πώς; Στην αρχαιότητα συνήθως τα παιδιά διδάσκονταν τα μαθήματά τους με κάποια μορφή τραγουδιών, τα οποία έχουν σωθεί. Υπάρχουν σε κάποιες βιβλιογραφίες, όποιος ενδιαφέρεται μπορεί να δει κάποια χαρακτηριστικά τραγούδια που αφορούσαν τα μαθήματα των παιδιών και ήταν πολύ εύκολα να τα μάθουν. Φυσικά, κάτι τέτοιο σήμερα θα ήταν λίγο δύσκολο. Δε νομίζω να μπορούσε να γίνει πολύ εύκολα, αλλά πώς θα βοηθούσε; Με την κάθαρση. Αυτός ο όρος που τον έχει επισημάνει ο Αριστοτέλης δεν έχει αναλυθεί μέχρι σήμερα. Δεν μπορούμε να πούμε τι είναι, αλλά εγώ πιστεύω ότι είναι το να βγαίνει όλη η ένταση από μέσα σου, να καθαρίζει το μυαλό σου, να αισθάνεσαι καλύτερα με τον εαυτό σου, να αισθάνεσαι καλύτερα με το περιβάλλον γύρω σου, να είσαι τέλος πάντων αυτός που θέλεις να είσαι, χωρίς να σε πιέζει τίποτα παραπάνω. Πολλές φορές, ας πούμε, σιγοτραγουδάμε ένα ρυθμό μέσα στην τάξη, λέμε κάποια πράγματα από μέσα μας, χτυπάμε τα χέρια μας ρυθμικά. Όλα αυτά βοηθούν λίγο-πολύ στο να αποφορτιστούμε. Έτσι δεν είναι;

Έπειτα, η επιδίωξη της τέχνης από τους μαθητές είναι κάτι που το έχουμε συναντήσει και νομίζω ότι μας το είπε και ο κ. Ιάκωβος Καμπανέλλης γιατί η τέχνη είναι βασικά ένα ένστικτο. Όλοι το έχουμε μέσα μας, δεν υπάρχει ούτε ένας που να μην το έχει σε οποιαδήποτε μορφή. Κοιτάξτε τον εαυτό σας και θα το καταλάβετε. Ανέφερα πιο πριν τα γραμμένα θρανία.

Τώρα ερχόμαστε σ' ένα άλλο θέμα. Τι έγινε σήμερα η τέχνη, τι έγινε αυτό που κατά το παρελθόν συνέθετε μαζί με τα γράμματα αυτό που ονομάζουμε παιδεία; Αν το πάρουμε ως μία

πράξη πρόσθεσης, δηλαδή γράμματα συν τέχνες ίσον παιδεία, νομίζω ότι είναι ελλιπής σήμερα, γιατί έχουμε μόνο τα γράμματα. Η στέρηση της τέχνης από τα σχολεία γίνεται με το πρόσχημα του περιπτώ. Δεν ξέρω γιατί, αλλά πολλοί έχουν την ιδέα ότι είναι ανώφελο, ανούσιο να ξοδέψεις κάποιες ώρες στο να ασχοληθείς για παράδειγμα μ' έναν πίνακα, ν' ασχοληθείς με κάποια ποιήματα, με κάποια θεατρικά στα οποία χαιρόμαστε πολλές φορές να συμμετέχουμε, ειδικά αν μας αρέσει πάρα πολύ η υπόθεση. Δεν καταλαβαίνω, γιατί να είναι περιπτώ κάτι τέτοιο και από την άλλη να διοργανώνονται πολιτιστικοί θεσμοί, συναυλίες κ.λπ. και να μας προτρέπουν να πηγαίνουμε. Δεν υπάρχει το ερέθισμα, έτσι δεν είναι;

Έπειτα έρχομαι σ' αυτήν την καταραμένη –επιτρέψτε μου να το πω– στιγμή. Πάλι θα επαινέσουμε το εξωτερικό, πάλι θα πούμε ότι στο εξωτερικό έχει γίνει κάτι καλύτερο από εδώ. Ας σκεφτούμε λίγο τα κολέγια που υπάρχουν στην Αμερική ή κάποια άλλα στο εξωτερικό που ειδικεύονται στο να προωθούν τα παιδιά σε διάφορα είδη της τέχνης και όχι μόνο στον αθλητισμό. Για παράδειγμα υπάρχουν κολέγια για ποιητές, κύκλοι μέσα στους οποίους μπορείς να δημιουργήσεις, σου δίνονται δηλαδή και το ερέθισμα και τα απαραίτητα υλικά για να συνεχίσεις. Είναι λίγο τραγικό αυτό. Εμείς το ξεκινήσαμε, εμείς το χάσαμε τώρα. Είναι πραγματική ειρωνεία. Δεν ξέρω τι άλλο να πω.

Μάλιστα, θέλω να προτείνω και κάποιους τρόπους αντιμετώπισης. Στην ουσία ένας είναι ο τρόπος αντιμετώπισης και πρέπει να ξεκινήσει από μέσα μας, από τους αρμόδιους, αλλά και από εμάς. Είναι το να κάνουμε μία «έκρηξη» στον εαυτό μας. Να τον ξυπνήσουμε λίγο από τα συνηθισμένα. Να δουν όλοι τι έχει γίνει εδώ πέρα, γιατί πλέον αυτό το πράγμα έχει κλείσει. Όπως και σε όλα τα προβλήματα, νομίζω ότι η λύση βρίσκεται μέσα μας.

Τώρα θα πω και κάποια άλλα πράγματα, τα οποία είναι λίγο κλισέ, αλλά είναι απαραίτητο να αναφερθούν. Πώς θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί όλη αυτή η κατάσταση; Με τη δημιουργία ουσιαστικών μαθημάτων στα σχολεία που να αφορούν την τέχνη, να υπάρχουν κονδύλια για τους μαθητές, οι λεγόμενες υποτροφίες. Εγώ μιλάω όχι μόνο για εξεζητημένα πράγματα, όχι μόνο ο μαθητής που έχει τελειώσει ένα ωδείο να μπορεί αν το κάνει, αλλά όλοι παραδείγματος χάρη να έχουμε μία δυνατότητα να ασχοληθούμε με την τέχνη ή με οτιδήποτε έχει σχέση μ' αυτή.

Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στις σχολές με ανάλογο περιεχόμενο. Οι σχολές που σήμερα στην Ελλάδα ασχολούνται με την τέχνη, ας πούμε τα ΤΕΕ φωτογραφίας ή κάποιες

άλλες μουσικές σχολές, έχουν συνήθως χαμηλές βάσεις και απαιτούν προϋποθέσεις, οι οποίες δεν υπάρχουν μέσα στα πλαίσια του εκπαιδευτικού συστήματος. Εγώ νομίζω πως, αν δινόταν μία έμφαση σε τέτοιες σχολές, όπως έχει γίνει παλαιότερα με την ιατρική που έχει καταστήσει και σήμερα κάτι κλασικό, θα μπορούσαν κάποιοι να στραφούν και σ' αυτές. Είναι μία διέξοδος.

Προσωπικά εγώ αυτά είχα να αναφέρω για την τέχνη και δεν είναι τίποτε παραπάνω απ' αυτά που πιστεύω ότι κι εσείς νομίζετε. Εγώ απλώς κάθισα λίγο και τα ανέλυσα. Πιστεύω ότι είναι αυτά που όλοι γνωρίζουμε καλά μέσα μας. Όλοι θα θέλατε να μιλήσετε γι' αυτό το θέμα και είμαι σίγουρος ότι το λέτε κάθε μέρα με τον τρόπο σας.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Αναστάσιος Ντούσας, έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΤΟΥΣΑΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Εγώ δεν έχω κάνει κάποια προετοιμασία...

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Δεν χρειάζεται. Μην στεναχωρείστε καθόλου. Αυτό είναι, ίσως, και καλύτερο. Μην αγχώνεστε, τις απόψεις σας θέλουμε, δεν είναι απαραίτητο να είναι γραμμένες.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΤΟΥΣΑΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Πρώτα θα ήθελα να αναφερθώ επιγραμματικά στη σημερινή κατάσταση του ελληνικού σχολείου. Το πρόγραμμα ενός μαθητή είναι πολύ εξοντωτικό. Ένας μαθητής μπορεί να πηγαίνει από το φροντιστήριο στο σχολείο, μπορεί να ασχολείται με τον αθλητισμό πέραν από το σχολείο ή να ασχολείται με τη μουσική ή να έχει κάποια άλλα ενδιαφέροντα. Επιπλέον, δεν υπάρχει ενημέρωση. Όπως ανέφεραν και οι προηγούμενοι Έφηβοι Βουλευτές, δεν υπάρχει ενημέρωση από τους καθηγητές ή από κάποιον αρμόδιο. Θα μπορούσε το κράτος να προσλάβει κάποιον για να ενημερώνει τους μαθητές για το σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό τους και για άλλα θέματα που τους ενδιαφέρουν. Επιπλέον, δεν υπάρχουν ούτε σχολικοί ψυχολόγοι. Θεωρώ ότι αυτό είναι απαραίτητο για τα σχολεία, διότι –πάλι θα πούμε για το εξωτερικό- στο εξωτερικό υπάρχουν και σχολικοί ψυχολόγοι και τα απαραίτητα υλικοτεχνικά μέσα που χρειάζεται ένα σχολείο.

Θα ήθελα να αναφερθώ τώρα σε μια δική μου σκέψη. Εγώ πιστεύω ότι μετά το δημοτικό, το σχολείο πρέπει ενιαία να ονομάζεται λύκειο και να είναι έξι έτη. Στα πρώτα τέσσερα έτη να διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας, ιστορία εθνική και τοπική και γενικά όλα τα μαθήματα και στα τελευταία δύο έτη να υπάρχουν μαθήματα κατευθύνσεων που θα βοηθούν το μαθητή

να γράψει καλά στις πανελλήνιες. Πιστεύω ότι σ' αυτά τα δύο έτη που θα χρειαστούν για τις πανελλήνιες θα υπάρχουν μαθήματα που τα χρειάζονται μαθητές και δεν θα είναι μαθήματα, όπως είναι αυτή τη στιγμή. Θα είναι μαθήματα και γενικής παιδείας και ενδοσχολικά και πανελλαδικά, όπου ο μαθητής πρέπει να γράψει σε όλα καλά.

Εγώ θεωρώ ότι από το κράτος πρέπει να υπάρξει άμεση επέμβαση στην παιδεία, γιατί είναι το μείζον ζήτημα για την πρόοδο της κοινωνίας, γιατί αν δεν υπάρχει παιδεία, δεν μπορεί η κοινωνία να πάει μπροστά, καθώς ο στόχος της παιδείας είναι οι πολίτες να εξελιχθούν σε υπεύθυνα άτομα και όχι σε άτομα που δεν μπορούν να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη σ' αυτά που τους παρουσιάζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που για μένα είναι όλα άχρηστα.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΜΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής, Οικονόμου Λουκία, έχει το λόγο.

ΛΟΥΚΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Νομός Ιωαννίνων): Θα ήθελα να μιλήσω, κυρίως, για το θέμα της εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση είναι μια σκόπιμη λειτουργία συνυφασμένη με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις μιας κοινωνίας, γι' αυτό και το εκπαιδευτικό μας σύστημα πρέπει να υπηρετεί κάποιους προδιαγεγραμμένους σκοπούς, να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του καιρού και να δίνει λύσεις στα ακανθώδη προβλήματα που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος. Μ' αυτά, λοιπόν, τα κριτήρια πρέπει να αξιολογήσουμε τις δυνατότητες, όπως και την προσφορά του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Στην Ελλάδα παρά τις αλλαγές το εκπαιδευτικό σύστημα εξακολουθεί να παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες, οι οποίες εμφανίζονται στο περιεχόμενο των παρεχόμενων γνώσεων, στον τρόπο διδασκαλίας, καθώς και στη μέθοδο της εισαγωγής στην ανώτερη εκπαίδευση. Αρχικά πρέπει να αναφέρω ότι το εκπαιδευτικό σύστημα έχει χάσει προ πολλού τον ανθρωπιστικό του χαρακτήρα και τα τελευταία χρόνια, δυστυχώς, τείνει να χάσει και τον ανθρώπινο χαρακτήρα του. Η εκπαίδευση δεν πρέπει να στοχεύει μόνο στην απόκτηση γνώσεων που θα μας χρησιμεύσουν την εύρεση μιας εργασίας, γιατί έτσι οδηγούμαστε αυστηρά σε εξειδικευμένη και τεχνοκρατική παιδεία χωρίς ίχνος ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Η εκπαίδευση, μέσω των παρεχόμενων γνώσεων, πρέπει να βοηθά στη διαμόρφωση του ψυχικού και πνευματικού κόσμου του ανθρώπου, στην αξιοποίηση των φυσικών δεξιοτήτων του, καθώς και στην ομαλή προσαρμογή του στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. Αυτό, σε συνδυασμό με τη συστηματική καλλιέργεια του πνεύματος και με την απόκτηση ειδικών

επαγγελματικών γνώσεων, ώστε ο έφηβος να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, θα οδηγήσει σε δημιουργία ολόπλευρων από κάθε άποψη προσωπικοτήτων και ικανότατων πολιτών, γιατί τέτοιους πολίτες χρειάζεται η χώρα μας, όχι απλά μορφωμένους, αλλά και καλλιεργημένους.

Εν συνεχεία, σοβαρό μειονέκτημα του εκπαιδευτικού συστήματος είναι η έλλειψη ευελιξίας, δηλαδή της ικανότητας να προσαρμόζεται διαρκώς στις παρεχόμενες γνώσεις, ώστε να ακολουθούν τις ταχύτατες εξελίξεις που συντελούνται στην επιστήμη και στην τεχνολογία. Έτσι, εφόσον οι παρεχόμενες γνώσεις είναι ελαφρώς αναχρονιστικές, ο μαθητής για να μην αισθάνεται ότι υστερεί καταφεύγει σε εξωσχολικές πηγές γνώσης. Η άνηση της παραπαιδείας τα τελευταία χρόνια οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ανεπάρκεια του εκπαιδευτικού μας συστήματος και δεν είναι υπερβολή να πω ότι η παραπαιδεία σήμερα αποτελεί πληγή για την ελληνική οικογένεια εξαιτίας του υψηλού κόστους, καθώς και πηγή υπερβολικού άγχους, πίεσης και ταλαιπωρίας για τους μαθητές, οι οποίοι κάποιες φορές οδηγούνται σε ψυχική και σωματική κατάρρευση με συνέπεια την αποτυχία, αποτυχία που μπορεί να σημαίνει και μέλλουσα ανεργία, καθώς ο βρόγχος του εκπαιδευτικού μας συστήματος πνίγει κάθε πρωτοβουλία που δεν σχετίζεται με την εισαγωγή του μαθητή στο πανεπιστήμιο. Σ' αυτό το σημείο ασυναίσθητα έρχεται στο νου μας το θέμα των σχολικών βιβλίων, πολλά εκ των οποίων υστερούν σημαντικά ως προς το περιεχόμενο και χρειάζονται αλλαγή ή καλύτερα εκσυγχρονισμό και απαλλαγή από ιδεολογικές προπαγάνδες οποιασδήποτε μορφής. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται συχνά, κυρίως, στα βιβλία της ιστορίας, τα οποία πρέπει να είναι αυστηρώς αντικειμενικά και είναι ανεπίτρεπτο να αποσιωπώνται κάποιες επικρατούσες απόψεις.

Εκεί, όμως, που το εκπαιδευτικό μας σύστημα υστερεί περισσότερο είναι η μέθοδος εισαγωγής των μαθητών στην ανώτερη εκπαιδευτική βαθμίδα. Ο θεσμός των πανελληνίων εξετάσεων, δεδομένου του επιπέδου δυσκολίας, οδηγεί τους μαθητές στη μηχανιστική μάθηση και στην αποστήθιση, καθώς μη έχοντας άλλη εμπειρία παρόμοια εξετάσεων χάνουν το νόημα. Μ' αυτό θέλω να πω ότι σοβαρότατο σφάλμα, κατά τη γνώμη μου, αποτελεί η κατάργηση των πανελληνίων εξετάσεων στη Β' Λυκείου, γιατί θα ήταν μία ευκαιρία για τους μαθητές να δοκιμάσουν τις δυνατότητές τους στην πράξη και να δουν τις αδυναμίες τους, χωρίς να κρίνεται το μέλλον τους όπως συμβαίνει στη Γ' Λυκείου.

Επίσης, ο περιορισμός των πανελλαδικά εξεταζομένων μαθημάτων σε έξι αυξάνει το επίπεδο δυσκολίας των εξετάσεων, με αποτέλεσμα κάποιος μαθητής να μένει έξω από τη σχολή που επιθυμεί, αν δεν γράψει καλά σε ένα μάθημα.

Επιπλέον, παρατηρείται εξαιρετική κάμψη στην απόδοση των μαθητών στις υπόλοιπες τάξεις του λυκείου, καθώς ο βαθμός τους δεν υπολογίζεται καθόλου, αν και θα έπρεπε, στον υπολογισμό των μορίων.

Ορθή κρίνεται, όμως, η εισαγωγή της βάσης του «10», καθώς πολλοί μαθητές που δεν είχαν τις δυνατότητες έμπαιναν σε πανεπιστήμια και το μόνο που έκαναν ήταν να επιβαρύνουν οικονομικά τις οικογένειές τους.

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω συμπεραίνουμε, ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα υπολείπεται των εξελίξεων και των απαιτήσεων της εποχής μας. Για να λυθούν τα προβλήματα της εκπαίδευσης χρειάζεται ένα κοινά αποδεκτό πρόγραμμα που να μην αποτελεί πεδίο δοκιμών και πειραματισμών, αλλά ούτε και πεδίο κομματικών αναμετρήσεων.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής, Μπουλινάκη Ειρήνη, έχει το λόγο.

ΕΙΡΗΝΗ ΜΠΟΥΛΙΝΑΚΗ (Νομός Χανίων): Γεια σας. Δεκαεπτά χρόνια τώρα ακούω τους μεγάλους να μου λένε ότι τα δίνουν όλα για τους νέους. Πολιτικοί, καθηγητές, γονείς ζουν και θυσιάζουν για το μέλλον της νεολαίας. Όμως, τόσα χρόνια ζωής το μόνο που κατάλαβα είναι ότι προσπαθούν να καλύψουν προσωπικές ανασφάλειες. Από τη μέρα που πατήσαμε στο σχολείο, το ίδιο παραμύθι «είναι για το καλό σας» και όλα τα σχετικά. Μπάστα! Ζητάνε παράλογα πράγματα. Καλές οι επιστήμες, δεν λέω. Πρωταρχικός μου στόχο στην παρούσα φάση είναι να τις υπηρετήσω, αλλά όχι έτσι. Στην ηλικία μου χρειάζομαι παιδεία, όχι αγχορυθμούς. Όμως, πού είναι η παιδεία και η οργάνωση στο σύστημά μας; Πού είναι η ουσιαστική γνώση και σε τι πράγμα ακριβώς εμβαθύνουμε; Αν θέλετε την ταπεινή μου άποψη, η ποιότητα στη γνώση εκλείπει από τα ελληνικά σχολεία του σήμερα. Όμως, θα μου πείτε, εντάξει, τι ψάχνεις κοριτσάκι μου; Στην Ελλάδα ζούμε. Όμως γιατί; Γιατί να μισούμε τη χώρα που μας θρέφει; Γιατί να μιζεριάζουμε και να κακομοιριάζουμε μπροστά στους δήθεν προστάτες μας και στα πορσελάνινα πρότυπα που μας πλασάρουν; Είμαστε η Ελλάδα και έχουμε σώματα και πνεύματα που αξίζουν και μπορούν να παράγουν έργο ζηλευτό, όχι μόνο από τις άθλιες μεγάλες δυνάμεις –ας μου επιτραπεί– που μας κυβερνούν, αλλά και από άλλες

εποχές μοναδικές. Κοντεύουμε να πάρουμε και το μουντομπάσκετ! Για να γίνουν, όμως, όλα αυτά, πρέπει τα άτομα της κοινωνίας να αποκτήσουν την ανεκτίμητη παιδεία που στερούνται, να είναι ικανά με την αποφοίτησή τους από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να μιλούν και να μιλούν για αγάπη, για δικαιοσύνη και για δημοκρατία και όχι για τη νέα κολεξιόν του Dolce & Gabbana –μην τρελαθούμε τώρα! Μια τέτοια κοινωνία βλέπω στα όνειρά μου.

Ο κάθε λογικός άνθρωπος βέβαια αυτή τη στιγμή θα γυρίσει και θα μου πει: Πού πας, κοριτσάκι μου; Σε ποιους βασίζεις τα τρελά σου όνειρα; Σ' αυτούς που στέλνουν τους συμπατριώτες σου στο Αφγανιστάν, σ' αυτούς που προτιμούν τα

F-16 από τις νέες σχολικές αίθουσες, σ' αυτούς που ξοδεύουν εκατομμύρια ευρώ στον αποκλεισμό του Λιβάνου; Αυτοί θα στηρίξουν τη γενιά σου;

Θα απαντήσω ότι λύσεις υπάρχουν. Υπάρχουν και αυτή τη στιγμή δεν μιλούν τα όνειρα μιας ανήλικης. Φανταστείτε να υπάρχει ένα μάθημα, το οποίο θα μιλά για τα γεγονότα της επικαιρότητας, να μαθαίναμε για τις πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις κρατών, για τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας, να μας δίδασκαν πνευματικοί άνθρωποι και να μαθαίναμε δυο πράγματα, πριν φύγουμε από τους γονείς μας.

Καλά, για το εκπαιδευτικό σύστημα, μην το σχολιάσω, που μας λένε ότι δεν υπάρχει δήθεν λύση! Να, μια λύση. Καταρχήν να περιοριστούν οι άχρηστες αυτές λεπτομέρειες που ζητάνε και οι εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις στα μαθήματα κατεύθυνσης. Αν γινόταν αυτό, θα μπορούσαμε να είχαμε σφαιρική άποψη και να εμβαθύνουμε στις βασικές αρχές της κάθε επιστήμης. Το σύστημα ένταξης στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ δεν είναι άσχετο βέβαια. Αυτή τη στιγμή σεβαστό ποσοστό του πληθυσμού επιθυμεί την ανεξαρτητοποίησή του από την κυρίως εκπαίδευση. Γιατί λοιπόν δεν γίνεται;

Πώς θα γίνει αυτό; Πιστεύω ότι είναι απλό. Δώδεκα χρόνια στο σχολείο, έξι στο δημοτικό, τρία στο γυμνάσιο, τρία στο λύκειο και χωρίς επιλογή κατεύθυνσης. Πιστεύω ότι είμαστε πολύ νέοι για να διαλέξουμε από τα δεκαπέντε, που μας ζητούν, κατεύθυνση στο μέλλον μας.

Ακολουθούν τρεις μήνες καλοκαιρινών διακοπών, στις οποίες ο νέος –πιο ώριμος βέβαια- στα δεκαοκτώ καλείται να βρει ένα σύνολο σχολών που τον ενδιαφέρουν με την επίσκεψη ή σ' αυτές ή στις ιστοσελίδες τους, που θα είναι πιο εύκολο. Μετά έρχεται η επιστροφή στα σχολεία για ένα χρόνο. Εκεί θα πάρει εξειδικευμένες γνώσεις για τα μαθήματα

που τον αφορούν.

Ας πούμε ότι εγώ θέλω να περάσω στο Φυσικό, θα πάρω φυσική, μαθηματικά και χημεία. Με το τέλος της σχολικής χρονιάς θα δίνουμε τις εξετάσεις και τα θέματα θα δίνονται από τα πανεπιστήμια. Πιστεύω ότι θα είναι πιο σωστά και πιο εξειδικευμένα εκεί που πρέπει να επικεντρώσει κάποιος την προσοχή του και, ίσως, πιο καλύτερα οργανωμένες από την πολιτεία που δεν θα γίνονται, ας πούμε, «βλακείες».

Τέλος, η ένταξή τους δεν θα εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από μία βαθμολογία, γιατί το κάθε άτομο εδώ μέσα δεν είμαστε απλά οι βαθμοί μας ή αυτό που γράψαμε στην έκθεση, αλλά είμαστε και εμείς, είναι ο τρόπος που αντιδρούμε σ' αυτά που μας λένε. Πιστεύω ότι ο συνδυασμός με μία προσωπική συνέντευξη θα ήταν καλύτερος.

Μπορεί όλα αυτά που λέω να φαντάζουν παράλογα και να φαίνομαι ονειροπαρμένη, αλλά εγώ συνεχίζω να ελπίζω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φαρμάκη Γεωργία από τον Νομό Αττικής.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΑΡΜΑΚΗ (Νομός Αττικής): Είμαι πολύ χαρούμενη που βρίσκομαι εδώ μαζί σας και που μου δόθηκε αυτή η ευκαιρία να εκφράσω την άποψή μου. Θα περάσω, λοιπόν, κατευθείαν στο θέμα. Το βασικό πρόβλημά μου είναι οι καθηγητές. Δεν καταλαβαίνω πώς γίνεται κάποιος να περνά μία τάξη, χωρίς να κατέχει τις γνώσεις. Οπότε φταίει και το σύστημα. Θα έπρεπε να είναι πιο αυστηρό. Όσοι δεν έχουν εμπεδώσει την ύλη να μένουν. Γιατί οι καθηγητές να τους βοηθούν να περάσουν; Για να μη δημιουργήσουν φασαρία; Για να μην έχουν έγνοια στο κεφάλι τους, επειδή είναι ευθυνόφοβοι; Επειδή θα έρθουν οι γονείς και θα παραπονούνται; Έτσι χαμηλώνει το επίπεδο της τάξης και δημιουργείται και η ψευδαίσθηση ότι έχουμε καλούς μαθητές, αφού όλοι περνάνε.

Συν το ότι γίνεται και το άλλο. Λένε: «Ω, τόσα εκατομμύρια άνθρωποι τελείωσαν το λύκειο. Τι καλά που πάει η χώρα μας! Πόσοι μορφωμένοι άνθρωποι υπάρχουν!». Ένα ψέμα, δηλαδή. Και βγάζει το λύκειο ακρωτηριασμένους μαθητές. Μαθητές που ίσα-ίσα ξέρουν την αλφάβητο και την προπαίδεια. Δεν είναι αναλφάβητοι. Όχι. Έχουν πάει σχολείο, αλλά λειτουργικά και πρακτικά είναι αμόρφωτοι. Είναι μερικώς αναλφάβητοι. Παρόλο που έχουν τελειώσει στις σπουδές τους, το απολυτήριο λυκείου είναι ένα χαρτί άνευ αξίας σε αντιστοιχία με την πραγματικότητα, με την πραγματική κατάσταση του ατόμου.

Αν το σύστημα γίνει αυστηρότερο, οι μαθητές δεν θα μένουν, αντίθετα θα δουλεύουν και οι καθηγητές θα φροντίζουν και ο πιο αδιάφορος στην τάξη να μάθει. Οπότε, όσο ανεβαίνει ο πήχης, ανεβαίνει και το επίπεδο των μαθητών. Όσο ανεβαίνουν οι προδιαγραφές, οι μαθητές γίνονται χειρότεροι. Αυτό ας το βάλουν καλά στο μυαλό τους οι Υπουργοί και οι αρμόδιοι, γιατί αποτελεί την ουσία ενός αξιοπρεπούς εκπαιδευτικού συστήματος. Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα από βάσεις που χαμηλώνουν και από αποτυχόντες που μένουν σταθεροί, δηλαδή, όσο πιο επιεικές γίνεται το σύστημα οι μαθητές που μένουν αντί να μειώνονται, μένουν σταθεροί και το επίπεδο κατεβαίνει.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Ντριάνκος Βασίλης, από τη Β΄ Θεσσαλονίκης.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΤΡΙΑΝΚΟΣ (Β΄ Θεσσαλονίκης): Εγώ είμαι από τη Θεσσαλονίκη και θα ξεκινήσω με την απλή λογική του «Ποντικιού», όχι του ζώου, αλλά της εφημερίδας, η οποία έγραφε ότι, όποιος έχει απολυτήριο δημοτικού, είναι ικανός να πάει στο γυμνάσιο. Όποιος έχει απολυτήριο γυμνασίου, είναι ικανός να πάει στο λύκειο και όποιος έχει απολυτήριο λυκείου, πρέπει να είναι ικανός να πάει στο πανεπιστήμιο.

Η πρότασή μου είναι η κατάργηση των πανελλήνιων εξετάσεων στη Γ΄ λυκείου και να πηγαίνει σε όποια πανεπιστημιακή σχολή θέλει, όποιος θέλει, χωρίς καμία απολύτως εξέταση. Εφόσον κάποιος επιθυμεί να σπουδάσει –αφού έχουμε δημοκρατία στη χώρα μας- δεν έχει δικαίωμα κανένας να του το απαγορεύσει. Εάν οι σπουδές είναι δύσκολες, τότε στην πορεία ο ίδιος θα τα παρατήσει. Πώς θα γίνει, όμως, αυτό; Υπάρχουν κάποια τεχνικά προβλήματα. Αν καταργηθούν οι πανελλήνιες εξετάσεις έτσι όπως είναι τώρα η κατάσταση και πάει όποιος θέλει σε όποια σχολή θέλει, θα γεμίσουν οι ιατρικές σχολές, το πολυτεχνείο, η νομική και οι άλλες σχολές θα μείνουν άδειες. Για να γεμίσουν όλες οι σχολές, να μην υπάρχει ανεργία, θα πρέπει ο καθένας να πάει στη σχολή στην οποία πραγματικά θέλει. Για να γίνει αυτό, έχω σκεφτεί μία οργάνωση και βέβαια αυτή είναι η δική μου άποψη. Στο γυμνάσιο οι μαθητές να μαθαίνουν όχι τα πράγματα που μαθαίνουν τώρα, αλλά πολιτική και κοινωνική αγωγή, πώς δηλαδή λειτουργεί το κράτος, διότι στο γυμνάσιο τελειώνει η υποχρεωτική εκπαίδευση που σημαίνει ότι από κει και πέρα ο πολίτης που βγαίνει στην κοινωνία πρέπει να μπορεί να λειτουργήσει σ'αυτή. Δεν μπορεί όμως. Εγώ προσωπικά και οι περισσότεροι εδώ δεν ξέρουμε πώς λειτουργεί η κοινωνία. Άμα αύριο βγαίναμε ως ελεύθεροι πολίτες, θα ήμασταν κάπως

χαμένοι. Να μάθουμε, λοιπόν, στο γυμνάσιο, πώς λειτουργεί η κοινωνία και να πάρουμε τον κατάλληλο επαγγελματικό προσανατολισμό, ώστε μετά να έχουμε να επιλέξουμε. Να μην υπάρχει το λύκειο που υπάρχει τώρα. Να υπάρχουν καλλιτεχνικά λύκεια γι' αυτούς που έχουν αποφασίσει ότι θέλουν να γίνουν μουσικοί, ζωγράφοι κ.λπ. Να υπάρχουν επιστημονικά λύκεια γι' αυτούς που έχουν αποφασίσει να γίνουν γιατροί ή μαθηματικοί. Να υπάρχουν τεχνικά, κλασικά και αθλητικά λύκεια. Να υπάρχουν λύκεια για όσους θέλουν. Οι υπόλοιποι από τις αγροτικές περιοχές, από τις περιοχές που είναι παραθαλάσσιες και υπάρχει αλιεία, δεν χρειάζεται να μορφωθούν και άλλο. Να πάνε σε μία σχολή γεωργική ή σε μία σχολή αλιείας που θα υπάρξει σ' εκείνες τις περιοχές για να πάρουν τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να ασκούν καλά το επάγγελμα, το οποίο επί χρόνια ασκούν οι πατεράδες τους στο οποίο έχουν υποδομή, χωράφια ή βάρκες, και το οποίο μπορούν να ασκήσουν και επιθυμούν βέβαια. Άμα επιθυμούν να ασκήσουν άλλο επάγγελμα, βεβαίως θα πάνε σε λύκειο.

Επίσης, να υπάρχουν τεχνικές σχολές για όσους θέλουν να γίνουν υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι. Δεν χρειάζεται όλος ο κόσμος να πάρει τις ειδικευμένες γνώσεις μαθηματικών, φυσικής, χημείας, βιολογίας. Δεν χρειάζεται όλος ο κόσμος να μάθει τέλεια αρχαία. Να μάθει ο καθένας ακριβώς αυτό το οποίο θα ακολουθήσει, διότι τις υπόλοιπες γνώσεις καθημερινά δεν τις χρησιμοποιούμε. Το Πυθαγόρειο Θεώρημα καθημερινά μας είναι άχρηστο. Τα αρχαία καθημερινά μας είναι άχρηστα. Να μαθαίνουμε πράγματα, τα οποία θα τα χρησιμοποιούμε στη δουλειά μας.

Υπάρχει, επίσης, το εξής παράλογο. Όταν θέλεις να προσληφθείς σε μία δουλειά θεωρείται προσόν το πτυχίο πανεπιστημίου ανεξάρτητα, αν το πτυχίο σου ανταποκρίνεται σ' αυτή τη δουλειά. Γιατί ισχύει αυτό; Εάν εγώ έχω πτυχίο μαθηματικού και θέλω να γίνω, για παράδειγμα, υπάλληλος στον Ο.Τ.Ε. με βοηθάει το πτυχίο του μαθηματικού; Γιατί να πάω πιο μπροστά από κάποιον που δεν έχει πτυχίο πανεπιστημίου; Με αυτό το σύστημα που υπάρχει τώρα ωθούνται οι νέοι να πάνε στα πανεπιστήμια και να πάρουν πτυχία πανεπιστημίου, ανεξάρτητα με το τι έχουν αποφασίσει να κάνουν, λέγοντας ότι όπου και να πάω, έχοντας το πτυχίο του πανεπιστημίου, θα πάω πιο μπροστά από τους άλλους. Η λύση είναι να μην ωθούμαστε να πάρουμε πτυχίο πανεπιστημίου, αλλά να το παίρνουμε εάν και εφόσον έχουμε αποφασίσει να ακολουθήσουμε κάποια δουλειά. Αν έχουμε αποφασίσει να ακολουθήσουμε αυτή τη δουλειά να πάμε στο πανεπιστήμιο, να παρακολουθήσουμε τα μαθήματα, ας μην

ήμασταν καλοί μαθητές στο σχολείο. Εφόσον πάμε και δουλεύουμε στο πανεπιστήμιο, σημαίνει ότι το θέλουμε αυτό που κάνουμε, μπορούμε και δεν έχει κανένας δικαίωμα να μας το στερήσει, εφόσον έχουμε δημοκρατία. Εάν είμαστε κακοί μαθητές στο σχολείο και δεν θέλουμε αυτό που κάνουμε πραγματικά στο πανεπιστήμιο, τότε θα κοπούμε και θα μείνουμε στο περιθώριο. Δεν θα έχουμε, πού να πάμε., δηλαδή, όποιος θέλει πραγματικά να προχωρήσει στο πανεπιστήμιο θα προχωρήσει. Όποιος δεν θέλει, θα μείνει, γι' αυτό οι πανελλήνιες εξετάσεις είναι περιττές. Οι πανελλήνιες εξετάσεις προσδίδουν πολύ άγχος στους μαθητές και είναι όλο το σύστημα προσανατολισμένο σε αυτές. Δεν μαθαίνουμε γενικές γνώσεις. Μαθαίνουμε μόνο, όσα χρειάζονται για τις πανελλήνιες εξετάσεις. Αυτός είναι ένας άλλος λόγος που πρέπει αυτές να καταργηθούν. Αυτά είχα να πω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Σπυριδάκος Παναγιώτης-Δημήτριος, από τον Έβρο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΑΚΟΣ (Νομός Έβρου): Θέλω να συγχαρώ πρώτα απ' όλα όλους τους προηγούμενους ομιλητές. Ήταν πολύ ωραίες οι εισηγήσεις σας.

Εγώ θα αναφερθώ σε ένα θέμα που συζητήθηκε και προηγούμενα: Για την τέχνη και συγκεκριμένα τη θέση που κατέχει στο εκπαιδευτικό μας σύστημα ή, για να είμαι πιο σαφής, τη θέση που δεν κατέχει στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Σήμερα δεν υπάρχει ουσιαστική επαφή των νέων με τις τέχνες στο σχολείο, κάτι το οποίο μπορεί να χαρακτηρισθεί τουλάχιστον επιζήμιο, γιατί η τέχνη εξευγενίζει, μορφώνει, περνάει αξίες, μας φέρνει σ' επαφή με την πολιτιστική κληρονομιά των προγόνων μας, αλλά το κυριότερο η τέχνη αφυπνίζει, η τέχνη μας ξυπνάει, η τέχνη προβληματίζει. Η τέχνη είναι δημιουργία και δημιουργία ενεργή και είναι, αν μη τι άλλο, μια διέξοδος που είναι απαραίτητη στους μαθητές του σημερινού, τουλάχιστον, συστήματος. Θα ήθελα να γίνω πιο συγκεκριμένος. Στο Γυμνάσιο, η μουσική περιορίζεται στην ιστορία της μουσικής και στο Λύκειο δεν υπάρχει μάθημα μουσικής. Στην Α' Λυκείου είναι μάθημα επιλογής και για να συσταθεί τμήμα, πρέπει να υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος αριθμός μαθητών. Συνήθως, όμως, δεν συμπληρώνεται. Πέρα απ' αυτό, επειδή προσωπικά είμαι από επαρχία, μαθήματα καλλιτεχνικών, μουσικής, εικαστικών, συχνά δεν γίνονται λόγω έλλειψης καθηγητών ή λόγω μικρού αριθμού ενδιαφερομένων μαθητών. Αυτό είναι απαράδεκτο, κατά τη γνώμη μου.

Από κει και πέρα, τα τμήματα καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων που οργανώνουν τα κατά

τόπους σχολεία –για παράδειγμα, τμήματα χορού, θεάτρου κ.λπ.- γίνονται συνήθως σε ώρες εκτός σχολείου, ώρες τις οποίες, λόγω του συστήματος, είμαστε αναγκασμένοι να απορροφούμε σε άλλες δραστηριότητες εξωσχολικές που είναι γνωστές σε όλους, να μην τις παραθέσω. Πέρα απ' αυτό, θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, εκθέσεις ζωγραφικής, ποιητικές βραδιές ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και εκδήλωση τέχνης, δεν διοργανώνονται από δημόσιους φορείς, τουλάχιστον στην επαρχία και τουλάχιστον στον τόπο από τον οποίο είμαι εγώ. Επίσης, πέρα απ' αυτό, δεν υπάρχει προβολή της τέχνης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Προτιμούν να προβάλλουν θέματα, τα οποία θα πουλήσουν. Και η τέχνη, δυστυχώς, δεν πουλάει στις μέρες μας.

Θα ήθελα να αναφέρω κάποιες λύσεις. Μία λύση θα ήταν να εισαχθούν εικαστικά μαθήματα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση γιατί –και θα αναφέρω ένα συγκεκριμένο παράδειγμα, και δεν είναι το μοναδικό- στο Τμήμα Μουσικολογίας της Θεσσαλονίκης, για να εισαχθεί κάποιος υποψήφιος, απαιτείται ειδικό μάθημα αρμονίας και dictée. Από την Α΄ Δημοτικού έως την Γ΄ Λυκείου αυτό το μάθημα δεν διδάσκεται πουθενά. Γι' αυτό το μάθημα κάποιος για να αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις και να μπορέσει να επιτύχει, χρειάζεται τουλάχιστον τρία χρόνια σε κάποιο ιδιωτικό ωδείο, με έξοδα τουλάχιστον 60 ευρώ το μήνα. Μιλάμε για δωρεάν παιδεία;

Πέρα απ' αυτό, θα ήθελα να πω δυο κουβέντες για κάτι που προαναφέρθηκε. Οι νικητές των Πανελληνίων Μαθητικών Καλλιτεχνικών Αγώνων να έχουν και αυτοί ένα πριμ στη βαθμολογία τους. Τώρα μιλάω για την τέχνη, αλλά επειδή χθες είχα και μια άλλη συζήτηση, θα ήθελα να μιλήσω και γι' αυτό.

Υπάρχουν επίσης διαγωνισμοί μαθηματικών, πληροφορικής, κλπ. Ούτε τα παιδιά που επιτυγχάνουν εκεί έχουν κάποια επιβράβευση. Αντίθετα, οι αθλητές, οι μαθητές-αθλητές τουλάχιστον, δεν αντιμετωπίζονται «ίσα» -εντός εισαγωγικών, ας μου επιτραπεί η έκφραση- με τους μαθητές-καλλιτέχνες, γιατί σε περίπτωση που βγουν πρώτοι σε πανελλήνιο επίπεδο έχουν 10% επιπλέον μόρια στη βαθμολογία που θα βγάλουν στις Πανελλήνιες Εξετάσεις της Γ΄ Λυκείου. Από εκεί, όμως, προχωράνε και μπορούν να πάνε σε παγκόσμιο επίπεδο. Εάν καταφέρουν και εκεί κάποια επιτυχία, τότε μπορούν να περάσουν άνευ εξετάσεων στα ελληνικά πανεπιστήμια.

Βέβαια, τα επόμενα που θα αναφέρω είναι θέματα καθαρά ενδοσχολικά και γι' αυτά

πρέπει να επιληφθούν οι καθηγητές, οι διευθυντές. Όμως, είναι κυρίως και δικό μας θέμα, των μαθητών, να το ζητήσουμε αυτό το πράγμα, να το απαιτήσουμε. Θα μπορούσαν να υπάρχουν περισσότερες ενδοσχολικές εκδηλώσεις, καλλιτεχνικές ημερίδες από άτομα που κατέχουν το αντικείμενο, που μπορούν να βοηθήσουν τους νέους. Να υπάρχουν ενημερώσεις πάνω σε καλλιτεχνικά θέματα, πάνω σε δρώμενα καλλιτεχνικά που γίνονται στον τόπο.

Επιπλέον, να υπάρξει πρόσληψη καταρτισμένου προσωπικού για τη διδασκαλία τέτοιων καλλιτεχνικών μαθημάτων, γιατί, όπως είπα, τουλάχιστον στο δικό μου τόπο, αλλά και σε πολλές επαρχιακές πόλεις, υπάρχει έλλειψη καθηγητών και υπάρχουν πολλοί καθηγητές που δεν δουλεύουν. Για ποιο λόγο να βοηθείται η ανεργία, ενώ μπορεί να καταπολεμηθεί;

Συνεπώς, δεν υπάρχει κίνητρο ουσιαστικά για το νέο να ασχοληθεί με κάτι που αφορά την τέχνη, διότι ουσιαστικά θα του απορροφήσει χρόνο απ' όλα τα υπόλοιπα, από τα μαθήματα τα οποία, τουλάχιστον, στη δική μας ηλικία θεωρούνται το σημαντικότερο. Πρέπει να παρατήσουμε όλα τα υπόλοιπα και να ασχοληθούμε με τα μαθήματα. Θα κλείσω με μια διαπίστωση. Η τέχνη είναι τρόπος έκφρασης. Κάτι σας είπα βέβαια! Είναι τρόπος έκφρασης ελεύθερος, αν μη τι άλλο, αν μιλάμε σε πλαίσια δημοκρατικά, γιατί έπειτα περνάμε στη στρατευμένη τέχνη που δεν είναι τέχνη. Εφ' όσον, λοιπόν –μέσα στο σχολείο τουλάχιστον που ουσιαστικά είναι από τους σημαντικότερους φορείς κοινωνικοποίησης- στερείται κάποιος της δυνατότητας να εκφραστεί μέσω της τέχνης, δεν του στερείται ουσιαστικά η ελευθερία του;

Αυτά είχα να πω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Μουράτογλου Νικόλαος, έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ (Νομός Δράμας): Θα μιλήσω για το θέμα της βάσης του 10 για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις. Το τελευταίο διάστημα αναμφίβολα πήρατε μέρος όλοι σας, είτε ενεργά είτε όχι, στις συζητήσεις που είχαν θέμα τη βάση του 10. Πολλοί πιστεύουν ότι η βάση του 10, που προανήγγειλε η Υπουργός Παιδείας κυρία Γιαννάκου το περασμένο καλοκαίρι, λειτουργεί ως εκδίκηση για μια μερίδα μαθητών, οι οποίοι δεν προσπαθούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Συνεπώς, τους στερείται η δυνατότητα μετάβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Αντίθετα, ένας εξίσου μεγάλος αριθμός υποψηφίων μαθητών πιστεύουν ότι η βάση του 10 είναι μια ακόμα δοκιμασία που επιβάλλει το εκπαιδευτικό σύστημα για να διαπιστώσει, αν ο μαθητής θεωρείται ικανός να ανταπεξέλθει στις

υποχρεώσεις των Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.

Όπως όλοι γνωρίζετε, στην Ελλάδα εφαρμόζεται το σύστημα της ελεύθερης πρόσβασης στις σχολές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σύμφωνα μ' αυτό το σύστημα, υπάρχει μόνο ένας τύπος σχολείου στο οποίο οι μαθητές μεταβαίνουν από τη μια βαθμίδα στην άλλη με χαλαρές διαδικασίες. Επαγωγικά, λοιπόν, σκεπτόμενοι, δίνεται η ευκαιρία σε παιδιά χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης να λάβουν μέρος στο χώρο της εκπαίδευσης. Αντίθετα, σε μια άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για παράδειγμα στη Γερμανία, εφαρμόζεται το σύστημα του πρώιμου αποκλεισμού. Χαρακτηριστικά, αυτό το σύστημα λειτουργεί ως μηχανισμός επιλογής των εκλεκτών μαθητών. Αρχικά, δεν υπάρχει μόνο ένας τύπος σχολείου, αλλά αρκετοί, στους οποίους ταξινομούνται οι μαθητές, σύμφωνα με την επίδοσή τους. Έτσι, μια μεγάλη μερίδα μαθητών έχει αποκλειστεί από πολύ νωρίς, από την Δ΄ τάξη Δημοτικού, με αποτέλεσμα το Πανεπιστήμιο να παραμένει για τους λίγους. Ωστόσο, η Κυβέρνηση στην προσπάθειά της να αναβαθμίσει το εκπαιδευτικό σύστημα, τοποθέτησε τη βάση του 10. Μ' αυτόν τον τρόπο, πλησιάζουμε στο επίπεδο εκπαίδευσης της Ευρώπης, χωρίς το Υπουργείο Παιδείας να προβαίνει, κατά τη γνώμη μας, σε ακραίες καταστάσεις, όπως αυτές που επικρατούν στη Γερμανία, δηλαδή τον αποκλεισμό των μαθητών από το Πανεπιστήμιο ήδη από την Δ΄ Δημοτικού. Επιπρόσθετα, με τη βάση του 10 η Παιδεία αποκτά ποιότητα, καθώς παλαιότερα, όταν οι μαθητές περνούσαν σε σχολές Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι. με βαθμό πρόσβασης κάτω του 10, υποβαθμιζόταν όχι μόνο το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας, αλλά και οι ίδιες οι σχολές. Επιπλέον, ένας μαθητής για να μεταβεί στη Β΄ Γυμνασίου, για παράδειγμα, θα πρέπει να βγάλει γενικό μέσο όρο τουλάχιστον 10, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της επόμενης βαθμίδας. Σκεφτείτε, λοιπόν, ότι για το Γυμνάσιο η βάση είναι το 10. Επομένως, γιατί όλοι δυσανασχετούν με τη βάση του 10 στις Πανελλαδικές Εξετάσεις; Μήπως δε θεωρούν την ανώτατη εκπαίδευση πιο σημαντική από την παιδεία που λαμβάνουν κατά τη διάρκεια φοίτησής τους στο Γυμνάσιο;

Τέλος, θα ήθελα να συλλογιστείτε και να κατανοήσετε όλα όσα αναφέρθηκαν και όχι μόνο εσείς, αλλά όλοι οι συνομήλικοι και άμεσα ενδιαφερόμενοι και θα διαπιστώσετε από μόνοι σας πως η βάση του 10 λειτουργεί υπέρ μας και όχι επιζήμια, όπως πολλοί πιστεύουν.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Αλέξανδρος Παπαδόπουλος, έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Αττικής): Κυρία Πρόεδρε, φίλοι Βουλευτές Έφηβοι, αρχικά, θα ήθελα να κάνω μια μικρή επισήμανση στην Έφηβο Βουλευτή που πραγματεύτηκε τα θρησκευτικά ζητήματα και θα ήθελα να συμπληρώσω στα όσα ανέφερε ο συνάδελφος για τη θρησκεία ότι τα παιδιά που είναι στο Δημοτικό δεν έχουν κριτική σκέψη, αλλά ακριβώς επειδή δεν έχουν κριτική σκέψη, θα έπρεπε να υπάρχει μια κατευθυντήρια γραμμή και από κει και πέρα, συνθέτοντας τη δική τους εικόνα για τις θρησκείες γενικότερα, θα μπορούσαν να επιλέξουν, εάν θα ακολουθήσουν το χριστιανισμό ή όχι.

Τώρα πάνω στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας και πως μπορεί να βελτιωθεί. Έχοντας ο ίδιος μεγαλώσει στο Μόναχο της Γερμανίας, έχω βιώσει τη λειτουργία ενός εκπαιδευτικού συστήματος διαφορετικού από το ελληνικό και μπορώ να συγκρίνω τα δυο συστήματα. Δυστυχώς, ενώ η Ελλάδα είναι το λίκνο όλων των πολιτισμών της Ευρώπης, τουλάχιστον, δεν υπάρχει ένα ικανοποιητικό εκπαιδευτικό σύστημα. Το 2003, έγινε μια έρευνα που ονομάστηκε «Πίζα», η οποία ερεύνησε τις μαθητικές αποδόσεις σε διάφορες χώρες του κόσμου.

Η Ελλάδα, δυστυχώς, έλαβε κατώτερη θέση απ' ότι άλλες χώρες και αυτό πρέπει να μας προβληματίσει λίγο. Αλλά ας μη σταθούμε μόνο στις επισημάνσεις. Ας προχωρήσουμε και στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος. Πρώτα απ' όλα, ο ρόλος του καθηγητή μέσα στην τάξη δεν είναι ικανοποιητικός, ούτε για τους μαθητές, ούτε για τον ίδιο τον καθηγητή. Ο καθηγητής μέσα στην τάξη δεν πρέπει να είναι απλός ο μεταδότης γνώσεων, αλλά πρέπει να οργανώνει τα παιδιά σε ομάδες και να τους αναθέτει μία εργασία. Τα παιδιά, μέσω internet, μέσω βιβλιοθηκών, θα μπορούν να συλλέγουν πληροφορίες, να τις χωρίζουν σε ουσιώδεις και επουσιώδεις, επομένως θα αναπτύξουν κριτική ικανότητα, θα μαζέψουν φωτογραφικό υλικό, στατιστικές και γενικότερα υλικό που θα τους βοηθήσει στην εργασία τους και θα έχουν να αποκομίσουν σημαντικά εφόδια από αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας. Και όχι μόνο οι μαθητές, αλλά και οι καθηγητές, καθώς αυτός ο τρόπος διδασκαλίας θα είναι κίνητρο και για τους μαθητές και για τους καθηγητές.

Ένα άλλο σημείο, στο οποίο θα ήθελα να σταθώ είναι ότι στο ελληνικό σχολείο δεν πιστοποιείται η εκμάθηση ξένων γλωσσών. Επομένως, οι μαθητές είναι αναγκασμένοι να πηγαίνουν στα φροντιστήρια και οι ελληνικές οικογένειες να υφίστανται μία οικονομική επιβάρυνση. Το ίδιο ισχύει, βέβαια, και για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Επομένως, η

δωρεάν παιδεία είναι μύθος.

Επιπλέον, ο μαθητής εξαντλείται, δεν έχει ελεύθερο χρόνο και γενικότερα όλες οι τάξεις του λυκείου είναι απλώς τάξεις, στις οποίες ο μαθητής προετοιμάζεται για το πανεπιστήμιο. Δεν δημιουργεί ο μαθητής σ' αυτές τις τάξεις. Επομένως, είναι σημαντικό η δευτεροβάθμια εκπαίδευση συγκεκριμένα να μην είναι προθάλαμος για το πανεπιστήμιο. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της απόρριψης των πανελλαδικών εξετάσεων. Η πρότασή μου είναι να υπάρχουν εξετάσεις, οι οποίες οργανώνονται από το ίδιο το πανεπιστήμιο και ανάλογα με το βαθμό που θα γράφουν οι μαθητές να μπορούν να φοιτήσουν στη σχολή που επιθυμούν.

Επιπλέον, θα ήθελα να πω ότι δεν γίνεται λόγος για αντιγραφή του εκπαιδευτικού συστήματος της Γερμανίας, της Φινλανδίας και γενικότερα των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, αλλά είναι σημαντικό να γίνει αφομοίωση των στοιχείων των εκπαιδευτικών συστημάτων στα ελληνικά δεδομένα, καθώς αυτό άλλωστε είναι και παιδεία. Δεν είναι απλή απομίμηση, αλλά είναι κριτική σκέψη.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Χάρης Σταυρακάκης, έχει το λόγο.

ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ (Α΄ Αθηνών): Κύριοι συνάδελφοι Βουλευτές, πρώτα θέλω να κάνω μία επισήμανση στη συνάδελφο, η οποία αναφέρθηκε στη γλώσσα και στην εισαγωγή ξενικών στοιχείων μέσα στη γλώσσα. Θέλω να της πω, πως η γλώσσα προσαρμόζεται ανάλογα με τους ομιλητές της. Η εισαγωγή ξενικών στοιχείων υπάρχει από την αρχαιότητα, από τους Πέρσες, από τους Αιγύπτιους. Η γλώσσα εξελίσσεται και αλλάζει ανάλογα με τους ομιλητές της. Άρα, δεν μπορεί να είναι στάσιμη, δεν μπορεί κάποιος να κληρονομήσει τη γλώσσα και να την περάσει στους επόμενους αναλλοίωτη.

Τώρα θα σας μιλήσω σχετικά με την τέχνη στα σχολεία και στην εκπαίδευση γενικότερα. Θα ήθελα να αναφερθώ πρώτα στο μάθημα της λογοτεχνίας, το οποίο είναι ένα από τα χειρότερα μαθήματα, όσον αφορά την τέχνη, στα σχολεία. Είναι τελείως στεγνή. Βασίζεται στην αποστήθιση κατεβατών κειμένων, τα οποία ουσιαστικά είναι μία προσωπική άποψη κάποιου μελετητή ή κάποιου σχολιαστή του κειμένου. Η λογοτεχνία η οποία υπάρχει στο βιβλίο είναι, κυρίως, ελληνική κατά το 90%, κάτι που είναι τελείως λάθος, κατά τη γνώμη μου, γιατί η ελληνική λογοτεχνία επηρεάζεται πάρα πολύ από την ξένη λογοτεχνία, από τη γαλλική, από την αγγλική, από τη γερμανική και είναι λάθος να μη γνωρίζουν οι μαθητές από πού

επηρεάστηκε ο κάθε καλλιτέχνης. Επίσης, θέλει ριζική αλλαγή γενικότερα το μάθημα, γιατί για παράδειγμα η ποίηση, η οποία διδάσκεται ή θα πρέπει να αλλάξει τελείως ή να μη διδάσκεται καθόλου, γιατί η ποίηση είναι κάτι, το οποίο κάποιος το νοιώθει. Δεν μπορεί η ποίηση να διδαχθεί. Γενικότερα στην τέχνη ισχύει αυτό.

Το επόμενο μάθημα, στο οποίο θα αναφερθώ, είναι το μάθημα της μουσικής, το οποίο είναι τελείως απρόσωπο. Κάποιος ανέφερε ότι είναι, ίσως, μόνο η ιστορία της μουσικής, κάτι που δεν ισχύει. Υπάρχουν και στοιχεία οργανογνωσίας και στοιχεία μορφολογίας, αλλά το θέμα είναι ότι οι μαθητές ουσιαστικά δεν έχουν μουσικά παραδείγματα, δεν μαθαίνουν τα πράγματα, τα οποία διαβάζουν και γενικότερα το μάθημα γίνεται, κυρίως, με την πρωτοβουλία του καθηγητή και επαφίεται στην καλή του θέληση. Επίσης, δεν υπάρχει σωστή εκμάθηση μουσικών οργάνων. Ή είναι ελλιπής ή δεν υπάρχει καθόλου. Ακόμη, το μάθημα της μουσικής δεν έχει καθόλου επαφή με τη σύγχρονη μουσική, κάτι που οδηγεί τους περισσότερους μαθητές ή να το απορρίπτουν τελείως ή απλά να αδιαφορούν. Γενικότερα, μετατρέπεται ουσιαστικά το μάθημα σε ώρα του παιδιού.

Το τρίτο μάθημα είναι τα καλλιτεχνικά, που είναι, επίσης, ένα μάθημα «φιάσκο», το οποίο, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να αλλάξει. Θεωρείται και αυτό ώρα του παιδιού. Η ύλη είναι τελείως αόριστη, αφήνεται και αυτό στην πρωτοβουλία του καθηγητή, κάτι το οποίο είναι σίγουρα αρνητικό και επίσης, δεν υπάρχει βιβλίο γι' αυτό το μάθημα. Σ' αυτό το μάθημα δεν μαθαίνουν οι μαθητές ιστορία της τέχνης που πιστεύω ότι είναι απαραίτητο για τα καλλιτεχνικά και για την κατανόηση γενικότερα.

Ένα άλλο θέμα στο οποίο θέλω να αναφερθώ είναι τα μουσικά σχολεία. Νομίζω ότι είναι μια πολύ καλή κίνηση για τη χώρα μας το να υπάρχουν μουσικά σχολεία. Η ποιότητά τους είναι αναγνωρισμένη. Τουλάχιστον αυτό έχω διαπιστώσει από όσους γνωρίζω από μουσικά σχολεία. Το θέμα είναι ότι τα μουσικά σχολεία είναι μόνο μουσικά και δεν είναι γενικότερα καλλιτεχνικά, κάτι το οποίο θα έπρεπε σίγουρα να γίνει, γιατί δεν είναι μόνο η μουσική τέχνη.

Επίσης, θα έπρεπε σίγουρα να ιδρυθούν μουσικά σχολεία κοντά στο κέντρο της Αθήνας -αναφέρομαι στην Αθήνα, γιατί είμαι κάτοικος- γιατί είναι σε πολύ απομακρυσμένες περιοχές και είναι τελείως ασύμφορο για κάποιον που μένει στο κέντρο να πηγαίνει στην Παλλήνη, στον Άλιμο κ.λπ.

Θα τελειώσω με τη φράση ότι η ουσιαστική επαφή με την τέχνη συμβάλλει στη

διεύρυνση των οριζόντων, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και είναι πάρα πολύ σημαντική για κάθε άνθρωπο.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Ράντος Γιάννης, έχει το λόγο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΑΝΤΟΣ (Νομός Αττικής): Κυρία Πρόεδρε, ήθελα να ρωτήσω, αν υπάρχει περιθώριο να μιλήσουμε και δεύτερη φορά.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Θα δούμε. Τοποθετηθείτε, όπως θέλετε και θα δούμε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΑΝΤΟΣ (Νομός Αττικής): Θα μιλήσω λίγο για τον αθλητισμό, αλλά είναι λίγο παραφωνία, σε σχέση με αυτά που λένε περί εξετάσεων.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Καθόλου παραφωνία. Ο καθένας εκφράζει τον προβληματισμό του και μάλιστα είναι καλύτερο που φέρνει και κάτι διαφορετικό.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΑΝΤΟΣ (Νομός Αττικής): Εντάξει.

Ήθελα να πω για τον πρωταθλητισμό και τον αθλητισμό. Ξεχωριστά για το καθένα θα μιλήσω, επειδή ασχολούμαι κιόλας. Θα αναφέρω κάποια στοιχεία, σχετικά με την αναγκαιότητα της ενασχόλησης κάποιου με τον πρωταθλητισμό, για τα οποία τον θεωρώ σημαντικό. Κατ' αρχήν, μέσω του πρωταθλητισμού, βιώνει κανείς μια μικρογραφία της ζωής. Τι εννοώ μ' αυτό; Βιώνεις πολύ έντονα συναισθήματα, ακραία, ζεις το αίσθημα του να παλεύω σκληρά για ένα μακροπρόθεσμο στόχο, του να έρχεται η ώρα της κρίσης, να ανταποκρίνεσαι όσο το δυνατόν καλύτερα, να διαχειρίζεσαι το άγχος καλά. Τις περισσότερες φορές αποτυγχάνεις, γιατί στον πρωταθλητισμό, όπως λένε, είναι «δέκα λύπες μια χαρά», ωστόσο να μη το βάζεις κάτω, να συνεχίζεις και να βάζεις ακόμα υψηλότερο στόχο, να κερδίζεις κάποια φορά και να πρέπει πάλι να γίνεις ένας καλός διαχειριστής της νίκης, προκειμένου να συνεχίσεις και παρακάτω και να μην επαναπαυτείς.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται στην Αίθουσα η Πρόεδρος της Βουλής κυρία Άννα Μπενάκη – Ψαρούδα, για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση, καθώς και ο Γενικός Γραμματέας της Βουλής κ. Γεώργιος Καραμπατζός και ο Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, κ. Ευάγγελος Χρυσός.

Το θεωρώ, λοιπόν, πολύ σημαντικό αυτό, γιατί στη ζωή βιώνουμε διάφορες ανάλογες

καταστάσεις που, έχοντας ασχοληθεί με τον αθλητισμό, μας είναι γνώριμες. Επιπλέον, αναπτύσσεται ο ανταγωνιστικός χαρακτήρας του προσώπου, ο καλός εγωισμός.

Θα ήθελα τώρα να μιλήσω για τη μοριοδότηση των αθλητών, που αναφέρθηκε προηγουμένως. Αναρωτιόμουν και εγώ πιο παλιά, ώσπου πέρυσι είπα να αφιερώσω τη χρονιά μου στο στίβο, να κάνω κάθε μέρα προπόνηση, προκειμένου να πάρω μια νίκη. Τότε, που γυρνούσα αργά το βράδυ από την προπόνηση, καθόμουν να ξενυχτήσω για να διαβάσω και πήγαινα το πρωί μισοκοιμισμένος στο μάθημα, είπα ότι κάπως πρέπει να βοηθηθώ, γιατί δεν βγαίνει μαζί και το σχολείο. Τότε είδα τη χρησιμότητα της μοριοδότησης και πιστεύω ότι πραγματικά το αξίζουν αυτά τα παιδιά. Συμφωνώ και για τις τέχνες, αλλά επειδή πολλοί τους «έχουν στη μπούκα» τους αθλητές και λένε «αφού δεν το αξίζεις, γιατί παίρνεις τα μόρια;», πρέπει να πω ότι εγώ αφιερώνω τέσσερις ώρες στην προπόνηση, δηλαδή ώρες που κάποιος άλλος μπορεί να κάτσει και να διαβάσει.

Επίσης, οι μαθητές-αθλητές δεν έχουν τον ανάλογο σεβασμό από τους καθηγητές. Πολλές φορές με ρωτούσαν κάτι, δεν ήξερα να το απαντήσω –και όχι μόνο εγώ, αλλά και άλλοι συμμαθητές μου- και πάντα άκουγα το κλασικό «ε, αθλητής τώρα, τι περιμένεις;». Ή με έβλεπαν κάπως υποδεέστερο, επειδή οι καθηγητές έχουν καθαρά ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα και έχουν το πρότυπο του αθλητή που, όταν ανοίξει το στόμα του, θα πέσουν όλοι κάτω. Ισχύει αυτό, εντάξει, αλλά δεν είναι απόλυτο. Θα μπορούσε να υπάρξει μια καλύτερη διαμόρφωση του γενικότερου σχολικού προγράμματος, ώστε να υπάρχει χρόνος και για κάποιο παιδί που θέλει να ακολουθήσει τον πρωταθλητισμό.

Τώρα θα αναφερθώ στον αθλητισμό, γιατί ο πρωταθλητισμός είναι κάτι ξεχωριστό. Με τον αθλητισμό επιτυγχάνεται αυτό που λέμε «εσωτερική ενδοσκόπηση». Δηλαδή, το άτομο μπορεί να βρεθεί μόνο του κάποιες στιγμές που θα πάει να αθληθεί, κάτι που στην εποχή μου εκλείπει, γιατί βρισκόμαστε συνεχώς σε τριβή με άλλα άτομα και αυτό είναι πολλές φορές ψυχοφθόρο. Όταν βρισκόμαστε σε τριβή με άλλα άτομα όλη την ημέρα στο σχολείο, στο φροντιστήριο κ.λπ., είναι ψυχοφθόρο και ωφελεί πολύ να βρεθείς για λίγες στιγμές με τον εαυτό σου.

Επίσης, αν έχετε φίλους που ασχολούνται με τον αθλητισμό ή αν ασχολείστε και εσείς οι ίδιοι, θα ξέρετε ότι μέσα από τον αθλητισμό διαμορφώνεται μια νοοτροπία που χαρακτηρίζεται από χαρά, αισιοδοξία, ηρεμία, άνετο χαρακτήρα κ.λπ., χωρίς αυτό να είναι πάντα απόλυτο.

Είναι και ιατρικά αποδεδειγμένο ότι κατά την άσκηση εκκρίνονται ουσίες που προκαλούν ευφορία στον άνθρωπο.

Τώρα θα ήθελα να κάνω κάποιες προτάσεις, βλέποντας και τις τωρινές επιτυχίες του μπάσκετ, προκειμένου να αναπτυχθεί ο αθλητισμός. Θα έπρεπε η πολιτεία να ιδρύσει αθλητικά σχολεία, τα οποία, όμως, να κάνουν ουσιαστική δουλειά. Εγώ έχω φίλους που πηγαίνουν σε αθλητικά λύκεια και είναι πολύ υποβαθμισμένα. Είναι παιδιά που ξέρουν μόνο να τρέχουν, δυστυχώς. Πρέπει να γίνουν αθλητικά σχολεία με ουσία, τα οποία θα παράγουν αθλητές. Ίσως, να ξεφεύγω, αλλά αυτή η ομάδα του μπάσκετ θα φύγει ύστερα από επτά ή οκτώ χρόνια. Δεν θα υπάρξει νέο αίμα να τους διαδεχτεί; Πρέπει να έχετε υπ' όψιν σας ότι στη Ρωσία υπάρχουν έξι χιλιάδες αθλητικά λύκεια και γι' αυτό σε όλες τις αθλητικές συναντήσεις πρωταγωνιστούν οι Ρώσοι.

Επίσης, πιστεύω ότι το μάθημα της γυμναστικής, που είναι πολύ υποβαθμισμένο, θα έπρεπε να γίνεται κάθε μέρα το πρωί, αλλά όχι με την έννοια βάρβαρου «ξυπνήστε, τρέξτε». Να δώσουν οι γυμναστές μπάλες στα παιδιά, να παίξουν μπάλα, μπάσκετ, βόλεϊ, να το χαρούν, να κάνουν το καλαμπούρι τους μέσα από το μάθημα, χωρίς να είναι αυστηρό μάθημα, για να εκτονωθείς. Έτσι, γίνεται και βίωμα. Όταν ένα παιδί επί δώδεκα χρόνια κάθε πρωί έχει μάθει να βγαίνει, να παίρνει μια μπάλα, να ξεσκάει, να παίρνει λίγο καθαρό αέρα κ.λπ., θα του γίνει ανάγκη και στο μέλλον.

Απ' αυτά που είπα, θα μου πείτε ότι έχω μια μανία με τον αθλητισμό. Ωστόσο, θεωρώ και την τέχνη και πολλά άλλα σημαντικά, απλώς επέλεξα να μιλήσω γι' αυτό, γιατί ασχολούμαι και θεωρώ πολύ σημαντικό το να αναπτυχθεί το αναγεννησιακό πρότυπο του homo universallis, του καθολικού ανθρώπου, ο οποίος δεν θα έχει κατάρτιση μόνο πάνω σε θέματα ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος. Δηλαδή είναι αξιέπαινοι οι φιλόλογοι, οι φυσικοί, οι μαθηματικοί κ.λπ., αλλά έχει διπλή αξία ένας άνθρωπος, ο οποίος, όταν βρεθεί σε μία παρέα, μπορεί να παίξει κιθάρα ή να εκφραστεί μέσα από την τέχνη, που μπορεί να έχει άποψη πάνω στον αθλητισμό ή να ασχοληθεί με τον αθλητισμό. Αυτός που συγκεντρώνει πολλά χαρακτηριστικά πάνω του νομίζω ότι έχει πολύ περισσότερη αξία ακόμη και από έναν καταξιωμένο επιστήμονα.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να σας πω ότι έχουμε την τιμή να έχουμε μαζί μας την Πρόεδρο της

Βουλής, την κυρία Μπενάκη.

Καλώς ήρθατε, κυρία Πρόεδρε.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Σκαλτσά Στέλλα.

ΣΤΕΛΛΑ ΣΚΑΛΤΣΑ (Β΄ Αθηνών): Εγώ θα ήθελα να μιλήσω για την τέχνη, αν και με κάλυψαν στην ουσία τα παιδιά που μίλησαν προηγουμένως. Θέλω, όμως, να συμπληρώσω κάτι. Ήταν προσωπικό μου παράπονο από όταν ήμουν μικρή το ότι δεν μπορούσα να πραγματοποιήσω ένα μου όνειρο, να γίνω χορεύτρια. Και αυτό δεν μπορεί να συμβεί, διότι οι αμοιβές ενός χορευτή, ενός μουσικού ή ενός ζωγράφου δεν είναι αρκετές για να συντηρήσει τον εαυτό του, πόσο μάλλον την οικογένειά του αργότερα. Αυτό κάνει τους νέους να αποστρέφονται από την τέχνη και να οδηγούνται σε βαρβαρότητες. Τι εννοώ μ' αυτό; Ας φέρουμε στο μυαλό μας κάποιους φορείς κακοποιημένης τέχνης, τραγουδιστές, για παράδειγμα, που τραγουδούν πράγματα ασυνάρτητα, χωρίς στίχους, χωρίς νόημα. Ας αναλογιστούμε αυτοί οι τραγουδιστές –και λέω τυχαίνει να είναι φορείς της κακοποιημένης τέχνης από κάποιο reality ή επειδή έχουν μέσο στην τηλεόραση ή κάπου αλλού- τι οικονομικές απολαβές έχουν και τι αποδοχή απολαμβάνουν από τον κόσμο, χωρίς στην πραγματικότητα να είναι αξιόλογοι οι περισσότεροι από αυτούς. Αυτό είναι άδικο, όχι μόνο για τους καλλιτέχνες, αλλά και για τους καταξιωμένους επιστήμονες, διότι δεν έχουν την ίδια αναγνωρισιμότητα.

Αυτό, λοιπόν, πρέπει να σκεφτούμε και σας καλώ όλους, και περισσότερο τη νεολαία, να διαχωρίσουμε τη διασκέδαση από τη γνήσια ψυχαγωγία, γιατί η γνήσια ψυχαγωγία θα μας οδηγήσει στην πνευματική ολοκλήρωση. Εάν θέλουμε να καλούμαστε απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων και εάν θέλουμε να είμαστε περήφανοι γι' αυτό, πρέπει να την αναζητήσουμε. Αυτό ήθελα να πω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Έχει ολοκληρωθεί ο κατάλογος των εγγεγραμμένων ομιλητών. Θα ήθελα κάποιος άλλος να πάρει το λόγο;

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΩΤΡΙΝΗ (Α΄ Πειραιώς): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Βασιλική Σωτρίνη.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΩΤΡΙΝΗ (Α΄ Πειραιώς): Για να είμαι ειλικρινής, δεν είχα σκοπό να μιλήσω σήμερα, καθώς και η διπλανή μου μίλησε για το ίδιο θέμα, τη λεξιπενία. Όμως, ακούγοντας τους υπόλοιπους Εφήβους Βουλευτές, μου δημιουργήθηκε η ανάγκη να διευκρινίσω κάτι.

Πολλοί ενδιαφέρθηκαν για την τέχνη γενικότερα και για την τέχνη στα σχολεία. Όπως αναφέρθηκε, υπάρχουν μουσικά σχολεία. Είναι ένας θεσμός, όμως, ο οποίος έχει παρακμάσει πάρα πολύ. Δεν ξέρω, εάν τυχαίνει μόνο στο Μουσικό Σχολείο Πειραιά ή εάν συμβαίνει και σε άλλα σχολεία πανελλαδικά, αλλά ως θεσμός, παρότι είναι καταπληκτικός, δεν υπάρχει πια, δηλαδή, δεν υπάρχει ούτε σαν μουσικό ούτε σαν σχολείο.

Δεν γνωρίζω, αν υπάρχει πρόβλημα οικονομικό, αν δεν υπάρχουν κονδύλια, πάντως οι καθηγητές των γενικών μαθημάτων φθάνουν στο σχολείο το Δεκέμβριο. Πρόγραμμα σχολικό παραλαμβάνουμε το Δεκέμβριο και ξέρετε όλοι ότι υπάρχει μια συγκεκριμένη ύλη, η οποία πρέπει να βγει, με αποτέλεσμα από Δεκέμβριο μέχρι Μάιο που είναι η περίοδος των μαθητών, γιατί μετά ξεκινά η εξεταστική, να πρέπει να βγει όλη η ύλη. Η ύλη δεν βγαίνει, γιατί είμαστε άνθρωποι, δεν είμαστε ρομπότ. Δεν μπορούμε να καταλάβουμε είκοσι σελίδες μέσα σε μισή ώρα, μόνο και μόνο επειδή μέχρι το Μάιο πρέπει να έχουν βγει κάποια συγκεκριμένα μαθήματα.

Επίσης, ήθελα να αναφερθώ, όσον αφορά τα μαθήματα της μουσικής, ότι δεν υπάρχει υλικοτεχνική υποδομή στα σχολεία, δηλαδή δεν υπάρχουν αίθουσες μουσικής, δεν υπάρχουν αίθουσες συναυλιών κ.λπ. Επίσης, είπατε κάποιοι ότι για να περάσεις μουσικολογία, πρέπει να έχεις συγκεκριμένες γνώσεις αρμονίας ή dictee. Ναι μεν στο μουσικό σχολείο από την πρώτη λυκείου και μετά διδασκόμαστε αρμονία και dictee, παρόλα αυτά αποφοιτώντας από ένα τέτοιο σχολείο δεν λαμβάνουμε το αντίστοιχο δίπλωμα, διότι υπάρχει δίπλωμα αρμονίας, δίπλωμα dictee, το οποίο είναι απαραίτητο για όποιον εργαστεί, ως μουσικός. Παρόλα αυτά, όταν αποφοιτάς από ένα τέτοιο σχολείο, δεν είναι απαραίτητο ότι θα ασχοληθείς με τη μουσική. Λόγω όλης αυτής της κατάστασης, εγώ προσωπικά αναγκάστηκα να αλλάξω σχολείο και να μεταφερθώ σε ένα σχολείο, το οποίο δεν είχε καμία σχέση με τη μουσική. Θέλω να τονίσω ότι τα παιδιά θέλουμε να ασχοληθούμε με τη μουσική. Είναι ένα κατά κάποιο τρόπο αγχολυτικό, είναι ένα μέσο έκφρασης. Όλοι μας την έχουμε μέσα, είτε την εκφράζουμε στη ζωγραφική, είτε στο χορό, όπως κάποιες κοπέλες ανέφερα, είτε και στο νευρικό χτύπημα του ποδιού όταν έχουμε άγχος. Παντού υπάρχει ρυθμός. Αυτό που αντιμετώπισα, λοιπόν, ήταν ένα εντός εισαγωγικών «απάνθρωπο» σχολείο, χωρίς τέχνη, χωρίς μουσική.

Πιστεύω ότι θα ήταν πάρα πολύ καλό να ενδιαφερθούμε για τα μουσικά σχολεία και η μόνη πρόταση που μπορώ να σκεφθώ είναι απλά αγάπη και ενδιαφέρον για τη μουσική, δεν

είναι τίποτα παραπάνω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία-Ελένη Νικολακοπούλου από την Α΄ Αθηνών.

ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Α΄ Αθηνών): Εγώ θα σας μιλήσω για τον πολιτισμό μας, ως νεοέλληνες. Περισσότερο για να σας προβληματίσω βέβαια, γιατί δεν είχα σκοπό να μιλήσω. Έχετε συνειδητοποιήσει, τότε ακριβώς διακατέχει όλους μας, νεοέλληνες ανεξαρτήτου ηλικίας, το σπουδαίο αίσθημα της εθνικής υπερηφάνειας; Ποιοι είναι οι λόγοι που αισθανόμαστε χαρά για την εθνικότητά μας και υπάρχει μία αξιοπρόσεκτη ένωση των απανταχού Ελλήνων;

Δυστυχώς, σήμερα οι λόγοι αυτοί περιορίζονται σε γεγονότα, όπως η Eurovision και οι αθλητικοί αγώνες, μεταξύ εθνικών ομάδων, όπως η νίκη της Εθνικής μας Ομάδας χθες που μας ένωσε όλους μας. Είναι ευνόητο ότι δεν κατηγορώ τέτοιες διοργανώσεις που εξάλλου συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στη διαφήμιση της χώρας μας στο εξωτερικό και την ανάπτυξη του τουρισμού μας. Αλλά, κατά τη γνώμη μου, προκαλούν μία σύντομη ανάπαυση όλων μας, όσον αφορά το πολιτισμικό μας επίπεδο, διότι το πραγματικό πολιτισμικό επίπεδο της χώρας μας θα μπορούσε να είναι σε αρκετά μεγαλύτερο επίπεδο και να μην υπάρχει αυτή η τάση προς τη μετριότητα.

Σίγουρα η προσκόλληση στο λαμπρό και ένδοξο παρελθόν μας δεν είναι λύση, ούτε είναι σωστό το παρελθόν αυτό να αποτελεί τη μόνη αιτία εθνικής ικανοποίησης. Δε λέω, καλός ο Σωκράτης, καλός ο Αριστοτέλης, καλοί και οι αγώνες μας για την ελευθερία που απέδειξαν την αγάπη μας για την πατρίδα, αλλά γιατί το ίδιο αυτό παρελθόν να μην αποτελέσει ένα πολιτισμικό όριο, ώστε το νεοελληνικό παρόν να το ξεπεράσει και το μέλλον να φθάσει ακόμη παραπέρα. Οι τρόποι για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο ποικίλουν. Δεν θα εστιάσω στο τι μπορούν να κάνουν στον κόσμο των ενηλίκων, αλλά νομίζω ότι ξέρω τι μπορεί να γίνει στον κόσμο μας και ειδικότερα μέσα στις σχολικές αίθουσες.

Όπως πολύ σωστά εισηγήθηκαν και οι προηγούμενοι ομιλητές θα ήταν ιδανικός ο πληθυσμός της παιδείας με τις τέχνες και η σωστή χρήση της γλώσσας, όπως και η απόκτηση της γνώσης για τη γνώση και όχι για την επαγγελματική αποκατάσταση μετά το πανεπιστήμιο. Μέσα από τη σωστή παιδεία θα δημιουργηθούν σωστές προσωπικότητες αυριανών πολιτών και κατ' αναλογία, όσο πιο ανώτερη η παιδεία, τόσο πιο ανώτερο το πνεύμα τους, γιατί και οι

κρατικοί και κοινωνικοί παράγοντες οφείλουν να εστιάσουν στα εκπαιδευτικά ζητήματα και να επιζητούν τη λύση των προβλημάτων που παρουσιάζει η παιδεία σήμερα.

Συνοψίζοντας, πρέπει να αισθανόμαστε υπερήφανοι για την ιστορία του τόπου μας, για τους σπουδαίους ανθρώπους που ανέθρεψε, παράλληλα, όμως, πρέπει να δημιουργούμε λόγους και πηγές υπερηφάνειας στο παρόν και να μην αναπαυόμαστε από ένα σπουδαίο χθες, αλλά να προσπαθούμε για ένα σπουδαιότερο σήμερα που θα αποτελέσει έναυσμα για τον αυριανό πολιτισμό. Έτσι θα χαιρόμαστε κάθε στιγμή που είμαστε Έλληνες και θα γίνουμε πατριώτες. Προσοχή πατριώτες, όχι εθνικιστές, γιατί, όπως σωστά έχει ειπωθεί, πατριώτης είναι αυτός που ενδιαφέρεται για το καλό της πατρίδας του και για τους πατριώτες του, ενώ εθνικιστής είναι αυτός που ενδιαφέρεται για το κακό των υπολοίπων.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Η Πρόεδρος της Βουλής κυρία Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα έχει το λόγο.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ (Πρόεδρος της Βουλής): Κατ' αρχήν να σας καλωσορίσω και από πιο κοντά, όχι από την ψηλή Έδρα της Ολομέλειας.

Χαίρομαι πάρα πολύ, διότι εδώ βλέπω ότι υπάρχει ένας μεγαλύτερος αυθορμητισμός στη συμμετοχή και αυτό είναι πάρα πολύ καλό. Καλό θα ήταν να συνεχίσετε με αυτό το σύστημα, διότι είναι πολύ πιο ωραία να υπάρχει ένας πραγματικός διάλογος που παίρνει αφορμή βέβαια από τη Σύνοψη Κειμένων, αλλά εξελίσσεται ελεύθερα.

Η κυρία Κόλλια είναι αγαπητή συνάδελφος από τη Βόρεια Ελλάδα και έχει εμπειρία επιτροπών, γιατί είναι πρόεδρος της πολύ σημαντικής Επιτροπής Ισότητας των δύο Φύλων. Έχουμε ακόμη πρόβλημα ισότητας, παρόλο που εδώ πλειοψηφούμε συντριπτικά. Προβλήματα, όμως, ανθρωπίνων δικαιωμάτων υπάρχουν. Επομένως, έχει ένα πολύ ευαίσθητο και καίριο αντικείμενο στην κοινοβουλευτική εργασία.

Στην αρχή μου δημιουργήθηκε η αίσθηση ότι εδώ είναι καλλιτεχνική επιτροπή, γιατί η πρώτη συνάδελφος που μίλησε, θέλει να γίνει χορεύτρια –και ελπίζω να γίνει, δεν ξέρω γιατί αποκλείστηκε- και η δεύτερη συνάδελφος μίλησε για την τέχνη γενικά στα σχολεία. Από τα χρόνια μας τα πολύ παλιά που είμαστε και εμείς μαθητές, αυτή η πλευρά της εκπαίδευσης υστερούσε και εξακολουθεί δυστυχώς -να μην κλείνουμε τα μάτια- να υστερεί και σήμερα. Αλλά πρέπει να ξέρετε ότι είστε πολύ πιο προνομιούχοι απ' ό,τι ήμασταν εμείς, διότι είναι πάρα πολλές οι ευκαιρίες εξοικείωσης με την τέχνη εκτός σχολείου. Βέβαια, θα μου πείτε, γιατί να μη

γίνεται μέσα στο σχολείο; Εντάξει, καλό είναι να πάρει μια σημαντικότερη θέση η τέχνη στο σχολείο, αλλά πάντως είναι πολύ πιο πλούσιος ο περίγυρος. Τα ερεθίσματα που έχουμε από τον έξω κόσμο, από την κοινωνία είναι σημαντικά στις μεγάλες πόλεις μάλιστα και ιδιαίτερα στην Αθήνα. Το λέω αυτό, για να παινέσουμε και τον τόπο μας, να λέμε και τα καλά του. Η καλλιτεχνική εισφορά της Ελλάδας είναι πολύ σημαντική. Έχουμε πολύ διακεκριμένα ονόματα στη μουσική, στη ζωγραφική, στη γλυπτική, στο βιβλίο και στα γράμματα. Άρα, ας βλέπουμε και τη θετική πλευρά αυτού του θέματος.

Κάπως μου έδωσε κάποιο ερέθισμα η συνάδελφος που μίλησε για την αξία ελληνισμός, που δεν είναι μονάχα η ιστορία, ονόματα, παράδοση, αλλά είναι και σύγχρονη προσφορά και μάλιστα όχι περιορισμένη μέσα στα πλαίσια των συνόρων της Ελλάδας.

Θέλω να σας πω ότι η Βουλή έχει μια ιδιαίτερη ευαισθησία στο θέμα του απανταχού ελληνισμού, όχι μόνο ως θέμα προσέγγισης των Ελλήνων, των ελληνικής καταγωγής ξένων υπηκόων που βρίσκονται σε όλο τον κόσμο και είναι πάρα πολλοί, αλλά, κυρίως, η Βουλή θέλει να επικοινωνεί με την έκφραση του ελληνικού πνεύματος που γίνεται ανά τον κόσμο. Και γι' αυτό το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, του οποίου επικεφαλής είναι ο Καθηγητής κ. Χρυσός, έχει αναπτύξει προγράμματα που προβάλλουν τον ελληνισμό στον κόσμο, αλλά και φέρνει από τον ελληνισμό του εξωτερικού - που είναι εξαιρετικά παραγωγικός και αξιοθαύμαστος για το ότι επέζησε, όπως επέζησε- εκδηλώσεις αυτού του ελληνισμού.

Αναπτύσσουμε τη λεγόμενη κοινοβουλευτική διπλωματία. Η διπλωματία γίνεται σε επίπεδο εκτελεστικής εξουσίας, σε επίπεδο κυβερνητικό, μεταξύ Υπουργών και Υπουργείων Εξωτερικών ή Υπουργών διαφόρων υπουργείων. Τελευταία, όμως, αναπτύσσεται –και την έχουμε βάλει μπροστά- μια διπλωματία σε κοινοβουλευτικό επίπεδο και αυτή είναι πολύ πιο σημαντική και για τον ελληνισμό και για τους λόγους που έθεσε η φίλη. Οι Βουλευτές διαφόρων χωρών μεταξύ τους μιλάνε περίπου την ίδια γλώσσα, εξοικειωμένοι να εκπροσωπούν το λαό και αυτούς που τους εξέλεξαν. Ξέρουν να μεταφέρουν καλύτερα την ατμόσφαιρα, τη νοοτροπία και τις επιθυμίες του κόσμου τον οποίο εκπροσωπούν, γι' αυτό και η Βουλή είναι παρούσα σε όλες τις κοινοβουλευτικές συνελεύσεις.

Οι Βουλευτές μας ταξιδεύουν πολύ. Μπορεί να πέσουμε στην αρνητική κριτική κάποιων

ότι παραταξιδεύουμε –το έχω ακούσει και αυτό- αλλά αυτό το άνοιγμα προς τον κόσμο νομίζω ότι βοηθάει όχι μόνον τη χώρα στα στενά της συμφέροντα, αλλά, κυρίως, αυτό που είπαμε από την αρχή, στην αξιοποίηση και την προβολή του ελληνισμού.

Ξέρετε πόσους Βουλευτές ελληνικής καταγωγής έχουμε σε ξένες χώρες, ξένους υπηκόους που αναδείχθηκαν Βουλευτές στις χώρες τους και, όμως, είναι ελληνικής καταγωγής; Πολλοί μιλούν και την ελληνική γλώσσα. Άλλοι δεν τη μιλούν, αλλά αγαπούν την Ελλάδα. Όλους αυτούς, λοιπόν, τους μαζεύουμε, τους οργανώνουμε, όχι για λόγους προπαγανδιστικούς, αλλά ειδικά για να κρατάνε το δεσμό με την Ελλάδα και στην ανάγκη να υποστηρίξουν και κάποια θέματα που ενδιαφέρουν τη χώρα μας.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι στη συνέχεια θα έχετε συζητήσεις και για τα εκπαιδευτικά θέματα αιχμής που υπάρχουν και σας εύχομαι καλή συνέχεια, καλή διαμονή και καλή αξιοποίηση του χρόνου σας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Υπάρχει κάποιος που θα ήθελε να πει κάτι, ή να συμπληρώσει;

Η Έφηβος Βουλευτής, Στέλλα – Χριστίνα Στέφου, έχει το λόγο.

ΣΤΕΛΛΑ-ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΕΦΟΥ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Κατ' αρχάς ήθελα να συγχαρώ όλα τα παιδιά. Εγώ δεν μπόρεσα να καλύψω πολλούς, αλλά τα παιδιά που μίλησαν για την τέχνη πραγματικά με κάλυψαν.

Θα ήθελα να κάνω κάποιες επισημάνσεις στο συνάδελφο που μίλησε για τον αθλητισμό και να προτείνω και κάποιες άλλες λύσεις. Κατ' αρχάς, ήθελα να πω ότι και για εμάς η τέχνη είναι κάτι σαν το άθλημα. Και εμείς χρησιμοποιούμε τρεις ή τέσσερις ώρες την ημέρα και αναλωνόμαστε σε αυτό. Μας προσφέρει ευρύτερες γνώσεις, δεν είναι σπατάλη του ελεύθερου χρόνου μας και αξίζουμε και εμείς μια επιβράβευση, ένα 10%, οτιδήποτε, κατ' αρχάς για να ενθαρρυνθούν περισσότερα παιδιά για να ασχοληθούν με τις τέχνες.

Επίσης, ασχολούμαι με την τέχνη, το θέατρο, τη μουσική και πάρα πολλά χρόνια με το μπαλέτο και θέλω να πω ότι παλεύω με τον εαυτό μου. Ειλικρινά, μου δίνει πάρα πολλά, είναι μια εσωτερική πάλη και ανακαλύπτω τον εαυτό μου μέσα από την τέχνη, όπως, πιστεύω, και από το άθλημα. Θεωρώ και τα δύο συνώνυμα.

Ήθελα να πω επίσης ότι εμείς που ζούμε στη Θεσσαλονίκη και γενικότερα παιδιά που

ζουν στην επαρχία δεν έχουμε ευκαιρίες. Πρέπει να κατεβούμε στην Αθήνα για να κάνουμε οτιδήποτε. Θέλουμε να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις για να καλύψουν τις ανάγκες της επαρχίας. Θέλουμε εγκαταστάσεις να καλύψουν εμάς στη Θεσσαλονίκη. Τα πάντα είναι συγκεντρωμένα στην Αθήνα.

Επίσης, χρειαζόμαστε σωστή ενημέρωση, προβολή θεαμάτων, χρειαζόμαστε πάρα πολλά τα οποία δεν δίνονται, γιατί θεωρούνται σπατάλη.

Η Πρόεδρος της Βουλής είπε πριν ότι είμαστε σαν καλλιτεχνική επιτροπή. Και όντως είμαστε, γιατί πνιγόμαστε. Δεν ξέρουμε πού να πούμε τα παράπονά μας. Δεν ξέρουμε τι να κάνουμε, πώς να σας πούμε ότι η τέχνη για εμάς είναι σημαντική, ότι θέλουμε να εκφραστούμε, να δείξουμε κάποια πράγματα και μας πιέζουν ή με μαθηματικά ή με συντακτικό κ.λπ. Ε, όχι, η ζωή μας δεν είναι η γραμματική, δεν είναι συντακτικό, δεν είναι μαθηματικά, είναι και η τέχνη. Οι γονείς ακολουθούν την πορεία της κοινωνίας και λένε «Τι; Χορεύτρια θα γίνεις; Μουσικός θα γίνεις;». Ε, όχι, δεν είναι έτσι. Εμείς, αν θέλουμε να γίνουμε χορεύτριες πρέπει να φύγουμε στο εξωτερικό. Και οι γονείς δεν συμφωνούν. Αν κάποιος θέλει να γίνει μουσικός του λένε: «Τί; Μουσικός θα γίνεις; Δεν θα γίνεις πολιτικός μηχανικός; Δεν θα γίνεις γιατρός;». Ε, δεν είναι έτσι. Η τέχνη είναι πολύ σημαντικό πράγμα.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Σοφοκλής Μελισσόβας, έχει το λόγο.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΒΑΣ (Νομός Ιωαννίνων): Πραγματικά, άκουσα με ευλάβεια τα παιδιά που μίλησαν για την τέχνη, γιατί τα κατανοώ, παρόλο που δεν έχω ασχοληθεί με την τέχνη, διότι σίγουρα το να αναλώνεις τέσσερις ώρες την ημέρα, τη στιγμή που ο χρόνος είναι πάρα πολύ περιορισμένος, είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό και σίγουρα πρέπει να υπάρξει επιβράβευση και σίγουρα πρέπει να υπάρχουν και κάποιες διευκολύνσεις, αλλά δε νομίζω ότι αυτό πρέπει να γίνει στους βαθμούς. Είναι μια λάθος τακτική, δηλαδή δεν σημαίνει ότι, επειδή μπορείς να τρέξεις σε τόσα δευτερόλεπτα το κατοστάρι, πρέπει να γίνεις γιατρός ή πρέπει να γίνεις πολιτικός μηχανικός. Πρέπει να σε διευκολύνουν, πρέπει να σου δώσουν άλλες λύσεις, να σου παρέχουν κάποια πράγματα περαιτέρω, αλλά όσον αφορά τη βαθμολογία δε νομίζω ότι είναι σωστό, διότι ένας μαθητής ο οποίος δεν έχει τα προσόντα να γίνει γιατρός, δεν νομίζω ότι πρέπει να γίνει, επειδή είναι πολύ καλός στο τρέξιμο.

Επίσης, κάτι άλλο που θα ήθελα να πω είναι ότι εμείς μπορεί να αγανακτούμε με την

παιδεία, μπορεί, ας πούμε, το μεγαλύτερο ποσοστό της ελληνικής κοινωνίας να μη συμφωνεί με την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, αλλά το μεγαλύτερο έγκλημα το κάνουμε εμείς οι ίδιοι διότι μένουμε στο σπίτι, καθόμαστε στην τηλεόραση και βλέπουμε πως γίνονται οι διαδηλώσεις και δεν συμμετέχουμε μαζικά σε αυτές. Έτσι αφήνουμε τους κάποιους λίγους που είναι εκεί να φαίνονται ως η μειοψηφία και ότι η πλειοψηφία επιβραβεύει, ας πούμε, αυτό το άθλιο σύστημα, που, αν ήταν σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης, θα υπήρχε μαζική κινητοποίηση, όπως έγινε πρόσφατα για παράδειγμα στη Γαλλία και δεν μπορώ να καταλάβω, γιατί μόνον οι Γάλλοι μαθητές βγήκαν στο δρόμο. Είναι προφανές ότι, αφού θίγονται δικαιώματά σου, πρέπει να βγεις στο δρόμο. Έχουμε δικαίωμα στη δημόσια και δωρεάν παιδεία, μας το καταργούν βάνουσα και δεν έχει σχέση ποιος θα είναι στην εξουσία. Δε νομίζω δηλαδή ότι οι αλλαγές του τύπου δεκατέσσερα μαθήματα, εννέα μαθήματα, έξι μαθήματα, ή τρία μαθήματα, είναι λύση. Τζόκερ είναι; Ειλικρινά είναι απελπιστική η κατάσταση. Δεν είναι ο αριθμός των μαθημάτων στις πανελλήνιες εξετάσεις και η αυξομείωσή του που θα λύσει το πρόβλημα. Απορώ και με τους Έλληνες Βουλευτές που ανέχονται αυτήν την κατάσταση και με το Υπουργείο που παίρνει μέτρα των έξι μαθημάτων, ας πούμε, και λέει ότι θα λύσει το πρόβλημα της Παιδείας με το να κάνει τα εννέα μαθήματα έξι.

Νομίζω ότι όλοι μας κοροϊδεύουν, αλλά τη μεγαλύτερη ευθύνη την έχουμε εμείς, διότι, αν δεν απαντήσουμε δυναμικά και μαζικά, αυτά όχι μόνον θα συνεχιστούν, αλλά θα γίνουν και σε ευρύτερη κλίμακα.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Παναγιώτης Τσίτσης, έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΙΤΣΗΣ (Νομός Πέλλης): Έχω μείνει κατάπληκτος με όλους όσους έχουν μιλήσει εδώ μέσα. Πραγματικά, αυτή τη στιγμή, δεν θα ήθελα να βρίσκομαι σε κανένα άλλο μέρος σε όλον τον κόσμο, εκτός από εδώ μαζί σας. Είναι φανταστικά αυτά που έχουμε πει εδώ. Δεν περίμενα κάτι τέτοιο.

Εγώ περίμενα ότι θα δω κάποια παιδιά που θα αναπαράγουν συνέχεια κλισέ, αλλά πραγματικά βλέπω ότι πολλοί έχουν τα ίδια συναισθήματα με μένα και ο ένας με τον άλλο και αυτό είναι που μου αρέσει.

Τι θα ήθελα να πω. Από εκεί που κατάγομαι, τα περισσότερα παιδιά αναγκαστικά στρέφονται προς πιο επικερδή επαγγέλματα. Οι μισοί μου φίλοι θέλουν να γίνουν στρατιωτικοί,

άλλοι αστυνομικοί -καταλαβαίνετε ότι σε λίγα χρόνια θα ζούμε σε μία αστυνομοκρατούμενη κοινωνία και ο στρατός θα έχει το πάνω χέρι. Άλλοι θέλουν να γίνουν πολιτικοί μηχανικοί, άλλοι γιατροί. Καταλαβαίνετε τι θα υπάρχει σε λίγα χρόνια. Τελικά όλο αυτό το πράγμα είναι κάτι συγκεκριμένο, είναι κατευθυνόμενο. Δεν γίνεται να υπάρχει αυτό το πράγμα τόσα χρόνια και, όταν πηγαίνεις να προβάλεις αντίσταση, να σου φέρνουν το επιχείρημα, για παράδειγμα, ότι, αν είσαι καλλιτέχνης, θα πεθάνεις στην ψάθα. Το έχω ακούσει αυτό πάρα πολλές φορές. Δηλαδή, το θεωρούν ως μία σπατάλη ζωής, ενώ εσύ μπορείς να το θεωρείς ως το πιο ανώτερο πράγμα στον κόσμο. Και έτσι, μου θυμίζει κάποιους στίχους από ένα τραγούδι των Metallica, όπου λέει «obey your master», δηλαδή να υπακούς στον αφέντη σου, ότι πρέπει να κάνεις ό,τι σου υπαγορεύουν οι άλλοι, εκτός από αυτό που σκέφτεσαι ότι είναι καλά για τον εαυτό σου. Όλα αυτά μου ήλθαν στο μυαλό μόλις τώρα, μόλις άκουγα τις σκέψεις όλων. Εγώ -και θα το τολμήσω προσωπικά για τον εαυτό μου- δεν θέλω να περιοριστώ σε κάτι που θα μετανιώνω για όλη την υπόλοιπη ζωή μου. Δεν θέλω να γεράσω μετά από μερικά χρόνια και να λέω «είχα την ευκαιρία να το κάνω, αλλά δεν το έκανα». Δεν θέλω να μετανιώνω στη ζωή μου. Δεν θέλω να μετανιώνει κανείς στη ζωή του. Έχουμε δει πολλούς δικούς μας ανθρώπους να μετανιώνουν, να λένε ότι «ίσως είχαν αυτό το χάρισμα, δεν πίστεψαν αρκετά στον εαυτό τους, χαραμίστηκαν» και είναι μεγάλη ντροπή. Ξέρετε, ζούμε μία φορά και αυτή τη ζωή που ζούμε, τουλάχιστον, πρέπει να την απολαμβάνουμε, ό,τι αυτό σημαίνει για τον εαυτό μας. Βέβαια, μιλάω σε λογικά πλαίσια και νομίζω πως εμείς θέλουμε κάτι λογικό, δεν ζητήσαμε κάτι παράλογο. Έτσι δεν είναι; Αυτά είχα να πω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΜΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής, Νάντση Αναστασία, έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΝΑΝΤΣΗ (Νομός Ημαθίας): Δεν είχα σκοπό να μιλήσω, αλλά ακούγοντας όλους εσάς θέλω να μιλήσω και εγώ για ένα θέμα το οποίο δεν ακούστηκε και είναι ο αναλφαβητισμός που υπάρχει στις μέρες μας. Και βέβαια όλα αυτά που ακούστηκαν πάνω στην παιδεία, στο σύστημα, στις τέχνες, στα γράμματα, είναι κάποια πράγματα που μας αφορούν άμεσα, αλλά δεν μπορούμε να παραγκωνίσουμε και αυτούς στους οποίους δεν δόθηκε η ευκαιρία να μορφωθούν. Τέτοιοι, δυστυχώς, υπάρχουν αρκετοί στις μέρες μας και στη χώρα μας, αλλά και παγκοσμίως, και κάπως κατεβάζουν το επίπεδο της χώρας και του πολιτισμού. Γι' αυτούς το κράτος θα μπορούσε να πάρει κάποια μέτρα, όπως να δημιουργήσει

κάποια σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, κάποια σχολεία σε παραμεθόριες περιοχές, να δώσει κάποια χρήματα σε οικονομικά ασθενέστερες οικογένειες οι οποίες δεν έχουν τη δυνατότητα να στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο, ώστε να μορφωθούν.

Αυτοί είναι, κυρίως, οι λόγοι που μένουν κάποιοι αναλφάβητοι, όπως και κάποιοι μένουν λειτουργικά αναλφάβητοι, δηλαδή, να έχουν τελειώσει την υποχρεωτική μόρφωση, αλλά να μη μπορούν να χρησιμοποιήσουν κάποια στοιχεία που έχουν μάθει, όπως είναι ο πολιτισμός, η τέχνη, να κατανοήσουν κάποια πράγματα. Και γι' αυτούς πρέπει να δοθεί κάποια δεύτερη ευκαιρία, όπως υπάρχουν κάποια σχολεία που πρέπει να γίνουν κάποιες καλύτερες υποδομές σ' αυτά, ώστε να μπορέσουν να πάνε εκεί πέρα και να μπορέσουν να μορφωθούν, για να μπορέσουν να κατανοήσουν καλύτερα τον πολιτισμό και να μπορέσουν να αναπτύξουν και τη χώρα. Αυτά ήθελα να σας πω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Κυρία Νάντση, γνωρίζετε ότι ήδη υπάρχουν αρκετά σχολεία δεύτερης ευκαιρίας. Είναι η δια βίου μάθηση, τα κέντρα εκπαίδευσης ανηλίκων, που ήδη αναπτύσσονται και στην ελληνική περιφέρεια. Αυτό ας μη θεωρηθεί παρέμβαση, αλλά νομίζω ότι το γνωρίζετε ήδη, απλά να αλλάξει και η νοοτροπία των μεγαλύτερων ανθρώπων για να ξαναπλησιάσουν τη μόρφωση και μέσα από τα σχολεία αυτά.

Η Έφηβος Βουλευτής, Ιωάννα Φιλίππου, έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ (Κύπρος): Είμαι από την Κύπρο, άλλωστε και η προφορά μου το δείχνει.

Θα ήθελα να πω στα παιδιά -χαίρομαι πολύ για τους προβληματισμούς τους, χαίρομαι πολύ που είμαι εδώ, έχω επιλεγεί μέσα από τους πολλούς μαθητές στην Κύπρο, ήρθαμε μόνον είκοσι- ότι πρέπει να χαίρονται που βρίσκονται στην Ελλάδα, σε μία πολύ πιο μεγάλη χώρα από τη δική μας, γιατί το νησί μας είναι πολύ μικρό και ακόμα πιο μικρό, λόγω της διχοτόμησης. Οι ευκαιρίες που έχετε είναι πολλές. Έχετε ευκαιρίες να αναπτύξετε στον ιδιωτικό τομέα αυτά που δεν έχετε στο σχολείο, πράγμα για το οποίο εμείς είμαστε σε πολύ μειονεκτική θέση. Δεν έχουμε ούτε ιδιωτικά, αλλά ούτε σχολικά μέσα για να μπορούμε να κάνουμε αυτό που εμείς θέλουμε, με αποτέλεσμα να στρεφόμεστε στην Ελλάδα, όπου φέτος, απ' ό,τι γνωρίζετε, οι βάσεις στα πανεπιστήμια βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα και πολλοί μαθητές δεν μπορούν να έχουν θέση στα πανεπιστήμια εδώ και ήδη στρέφονται στο εξωτερικό. Οι

οικονομικές ευκαιρίες είναι λίγες, τα οικονομικά εφόδια που έχουν πολλοί μαθητές είναι ελάχιστα, με αποτέλεσμα πολλοί να μη μπορούν καν να βγουν εκτός Κύπρου και να κάνουν αυτό που θέλουν.

Θα σας έλεγα να είσαστε ευχαριστημένοι, κατά κάποιο τρόπο, που βρίσκεστε στην Ελλάδα, που μπορείτε να κάνετε ό,τι θέλετε, γιατί εμείς, για να μπορούμε να εκπληρώσουμε τα οράματά μας σε πολλούς τομείς, πρέπει να πάμε στο εξωτερικό και να μην επιστρέψουμε καν πίσω, γιατί δεν θα μπορέσουμε να κάνουμε τίποτα ούτε στην τέχνη, ούτε στον αθλητισμό, ούτε από ιατρικής πλευράς. Έχουν στερέψει τα πάντα από πλευράς επαγγελματικής κατάρτισης και στερούμαστε και στο σύστημα, παντού. Να είστε, λοιπόν, ευχαριστημένοι και να εκμεταλλευτείτε, όσο μπορείτε, αυτά που σας δίνονται στην Ελλάδα.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής, Χριστοδουλάκη Δάφνη, έχει το λόγο.

ΔΑΦΝΗ ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗ (Β΄ Αθηνών): Πήρα το λόγο, γιατί αυτά που ακούω εδώ είναι μεν πάρα πολύ ωραία -το γεγονός δηλαδή ότι εκφράζετε όλοι την άποψή σας και ότι έχετε όλοι κάτι να πείτε και για αυτό βρίσκεστε άλλωστε εδώ, και πιστεύω ότι όλες οι μικρές αλλαγές που προτείνετε θα μπορούσαν να κάνουν κάτι στο εκπαιδευτικό σύστημα- αλλά είναι σαν να προσπαθούμε να καλλωπίσουμε την ταράτσα ενός κτηρίου, ενώ τα θεμέλια είναι άχρηστα.

Το σύστημα πρέπει να αναδιοργανωθεί ριζικά. Πρέπει να αλλάξουν πάρα πολλά πράγματα. Δεν θα γίνει κάτι, αν αυτή τη στιγμή αλλάξει ο τρόπος εκμάθησης της νεοελληνικής λογοτεχνίας ή αν πριμοδοτούνται οι αθλητές ή αν σταματήσουν οι καθηγητές να περνούν χαριστικά τους μαθητές. Χρειάζεται να αλλάξουν γενικά πάρα πολλά πράγματα στο σύστημα, ως έχει. Πρέπει να υιοθετηθούν ξένα πρότυπα και να προσαρμοστούν και στα ελληνικά δεδομένα.

Εμείς έχουμε φτάσει πλέον στα τελευταία σκαλοπάτια της εκπαίδευσής μας, είμαστε δηλαδή στα πρόθυρα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και δεν έχουμε πλέον να αποκομίσουμε πάρα πολλά από αλλαγές που θα γίνουν, αλλά αν φροντίσουμε εμείς να γίνουν αλλαγές, μπορεί να επωφεληθούν από αυτές οι μικρότεροί μας.

Πιστεύω ότι, αν προσπαθούμε τώρα να κάνουμε αυτές τις μηδαμινές αλλαγές σε αυτό το σύστημα, όπως είναι, απλώς, θα ευχαριστηθούμε εμείς ή κάποιοι άλλοι για κάποιο καιρό και θα επαναπαυτούμε. Αυτό δεν πρέπει να γίνει. Πρέπει να γίνουν ουσιαστικές αλλαγές και όχι σε

μικρά πράγματα που ο καθένας για τον εαυτό του χρειάζεται.

Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα για 30΄

ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, επαναλαμβάνεται η διακοπή της συνεδρίασης.

Έχουν ζητήσει το λόγο ορισμένοι για να επαναποθετηθούν και κάποιοι άλλοι για να μιλήσουν για πρώτη φορά.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Ταγκούλη Βασιλική.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΑΓΚΟΥΛΗ (Νομός Καρδίτσας): Δεν είχα σκοπό να μιλήσω, αλλά τελικά, ακούγοντας προσεκτικά τους συμμαθητές και συναδέλφους μου, δέχθηκα το ερέθισμα και αισθάνθηκα την ανάγκη προσωπικά να εκπροσωπήσω τον τόπο μου για κάτι που δεν προαναφέρθηκε. Δεν πρόκειται να δημιουργήσω κάποιο περίπλοκο και ξένο λόγο στους πολλούς, όπως κάνουν οι πολιτικοί που, κατά την προσωπική μου άποψη, το κάνουν αυτό, γιατί, ίσως, δεν θέλουν να γίνονται κατανοητοί στο ευρύ κοινό.

Το θέμα για το οποίο κανείς δεν μίλησε είναι τα καινούργια βιβλία. Βλέπουμε πως στα χρόνια μας επικρατεί η λαϊκή φράση «Άλλαξε ο Μανωλιός και φόρεσε τα ρούχα του αλλιώς». Πραγματικά δεν θέλω να θίξω κανέναν, αλλά ειλικρινά εκνευρίζομαι ή κοινώς, «τα παίρνω», όπως θα λέγαμε εμείς, βλέποντας τους υπουργούς μας, και γενικότερα τους αρμόδιους, να κάνουν τις τέλειες στυλιστικά εμφανίσεις τους στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, υποτίθεται με στόχο να ελέγξουν μπροστά στις κάμερες τα καινούρια βιβλία. Και φυσικά ο τρόπος ελέγχου είναι ένα ξεφύλλισμα, σαν να πρόκειται για εβδομαδιαίο περιοδικό με άριστη εικονογράφηση. Βέβαια, δεν είναι αυτός ο σκοπός της ομιλίας μου, αλλά το γεγονός ότι στα νέα σχολικά βιβλία δεν αναφέρονται σημαντικές μορφές του ελληνικού Γένους, όπως είναι ο Αθανάσιος Διάκος, οι τρεις Ιεράρχες κ.λπ. Βέβαια συμφωνώ με τους αρμόδιους ότι αυτά εμπεριέχονται σε πρόσθετα εγχειρίδια και DVD, που παραθέτονται στα βιβλία. Ωστόσο, ας είμαστε ρεαλιστές. Μιλάμε για παιδιά Γυμνασίου, με μη ανεπτυγμένη κρίση και αντίληψη, ανώριμα ακόμη. Πώς είναι δυνατόν να περιμένουμε στον ελεύθερο χρόνο τους να επιλέξουν να δουν DVD Ιστορίας από το να επισκεφθούν ένα σύγχρονο βίντεο κλαμπ, για να μην αναφέρω τις χιλιάδες άλλες ασχολίες, τις

οποίες μπορούν να ακολουθήσουν;

Ίσως, βέβαια να υπάρχουν και συνειδητοποιημένα άτομα, τα οποία να θέλουν να ακολουθήσουν τη συνειδησή τους ή ακόμη και το ενδιαφέρον τους προς την Ιστορία και να επιλέξουν να δουν αυτά τα DVD. Παρ' όλα αυτά, σύμφωνα πάντα με τη γνώμη μου, αυτοί θα είναι μετρημένοι στα δάκτυλα σ' όλη την Ελλάδα. Και, όπως ξέρουμε, το δείγμα δεν είναι η εξαίρεση που υπάρχει στον κάθε κανόνα, αλλά οι πολλοί.

Όσο για τα πρόσθετα βιβλία εργασίας ας μην εθελουφλούμε. Ξέρουμε ότι αυτή η συνταγή είναι γνωστή, σ' εμάς τουλάχιστον που είμαστε έντεκα χρόνια στα θρανία, από πάρα πολύ παλιά. Από τα πρώτα χρόνια του δημοτικού δίνονται σ' εμάς μαζί με τα βιβλία του σχολείου και επιπλέον εγχειρίδια, τα οποία αχρηστεύουμε με τη μία, καθώς δεν είναι μόνο προσωπική μας απόφαση, αλλά αρχίζει από τους δασκάλους και τους καθηγητές, οι οποίοι τα απορρίπτουν στη διάρκεια του σχολικού έτους. Έτσι, λοιπόν, εάν θεωρούμε αυτές τις μορφές του ελληνισμού ανάξιες αναγνώρισης, τότε τι είμαστε εμείς και τι το ξεχωριστό πρόκειται να παρέχουμε; Ακόμη, όμως, και αν είναι αποδεδειγμένα καλύτερα τα νέα βιβλία, οι καθηγητές έχουν ενταχθεί σε ειδικά σεμινάρια, ώστε να ενημερωθούν για το νέο τρόπο διδασκαλίας ή θα χαθεί για μια ακόμη χρονιά το σχολικό έτος; Εμείς είμαστε προσωρινοί στο Βήμα αυτό. Αναρωτιέμαι, όμως, εάν η «Βουλή των Εφήβων» είχε ως σκοπό απλώς να διεγείρει τη φαντασία των νέων ή να προβληματίσει τους υπουργούς που μπορούν να δώσουν άμεση λύση αυτή τη στιγμή. Άλλη μία ερώτηση που θα ήθελα να κάνω και θα ήθελα, αν γίνεται να μου την απαντήσετε κάποια στιγμή, είναι η εξής. Όταν ήσασταν εσείς έφηβη, κυρία Πρόεδρε, τα όνειρά σας ήταν αυτά που πραγματοποιείτε τώρα ή ήταν διαφορετικά;

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει τώρα η Έφηβος Βουλευτής, Λουκία Οικονόμου.

ΛΟΥΚΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Νομός Ιωαννίνων): Παρατηρούμε ότι όλοι εδώ μίλησαν, κυρίως, για προβλήματα, διότι βέβαια ήρθαμε εδώ όχι για να πούμε τα καλά -τα καλά τα βλέπουμε κάθε μέρα, όπως και τα άσχημα- αλλά ήρθαμε να πούμε την άποψή μας. Βέβαια ωραία τα λέμε εμείς. Όμως, δεν ξέρω κατά πόσο ακούγονται όλα αυτά και κατά πόσο μπορούν να πραγματοποιηθούν.

Εγώ νομίζω ότι, όσον αφορά το σύστημα, δεν πρέπει καταρχάς να παίρνουμε τα ξένα

συστήματα και να τα εφαρμόζουμε στην Ελλάδα, απλά έτσι για πειραματισμό, γιατί εμείς είμαστε τα πειραματόζωα και κάθε χρόνο το σύστημα αλλάζει και κάπου έχουμε μπερδευτεί και εμείς με το όλο θέμα.

Νομίζω ότι πρέπει, επίσης, να ξεφύγουμε από τη νοοτροπία ότι η αλλαγή κυβέρνησης σημαίνει και αλλαγή στο εκπαιδευτικό σύστημα. Κάθε κυβέρνηση που ανεβαίνει στην εξουσία κάνει τις δικές της αλλαγές, όσον αφορά το εκπαιδευτικό σύστημα, χωρίς να σκέπτεται συνολικά, ότι πρέπει να βοηθήσει συνολικά την Ελλάδα. Πρέπει, λοιπόν, να δοθεί σημασία σ' αυτό, γιατί οι νέοι αποτελούν τη νέα γενιά, είναι αυτοί δηλαδή που θα μας εκπροσωπήσουν αργότερα.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Μαρία Πανουκλιά, από το Νομό Αρκαδίας.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΟΥΚΛΙΑ (Νομός Αρκαδίας): Σήμερα νόμιζα ότι εφόσον είναι και Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων οι περισσότεροι από μας θα είχαν επιλέξει να μιλήσουν για το εκπαιδευτικό σύστημα. Όμως διαφεύστηκα.

Για μένα, ένα μεγάλο πρόβλημα είναι οι πανελλήνιες εξετάσεις. Κάθε υποψήφιος που θέλει να έχει πρόσβαση στα πανεπιστήμια, το αντιμετωπίζει κάθε χρόνο. Υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα σ' αυτό το θεσμό και γενικότερα σ' όλη την παιδεία. Κάθε χρόνο στα μέσα μαζικής ενημέρωσης αφιερώνονται πάρα πολλές ώρες και πολλά τηλε-παράθυρα, όπου αναφέρονται προβλήματα σε βαθμολογήσεις, μεγάλες διαφορές στις αξιολογήσεις γραπτών. Όλους μας προβληματίζει αυτό.

Θα ήθελα να προτείνω μερικά μέτρα, τα οποία έχω σκεφθεί γι' αυτό το μεγάλο πρόβλημα. Παρατηρούνται μεγάλες αποκλίσεις στους βαθμούς ανάμεσα στους βαθμολογητές. Κάθε βαθμολογητής, όπως είναι γνωστό, πληρώνεται ανάλογα με την ποσότητα των γραπτών, τα οποία διορθώνει. Αυτή είναι μια λανθασμένη τακτική γιατί, όπως καταλαβαίνουμε όλοι, ο κάθε βαθμολογητής στην προσπάθειά του να βγάλει περισσότερα χρήματα, διορθώνει τα γραπτά, που καλείται, πάρα πολύ επιφανειακά και είναι ένα πάρα πολύ μεγάλο πρόβλημα αυτό. Προτείνω, λοιπόν, έναν ενιαίο μισθό, ανεξαρτήτως από την ποσότητα των γραπτών, τα οποία θα βγάλει κάποιος. Επίσης, να υπάρχει ένα ενιαίο κέντρο, ένας ενιαίος χώρος, κυρίως, στα αστικά κέντρα. Να μην υπάρχει βαθμολογικό τμήμα στο Χαλάνδρι και στην Κηφισιά. Να υπάρχει ένα ενιαίο για όλη την Αθήνα και για όλη τη Θεσσαλονίκη, όπου θα καλούνται όλοι οι

βαθμολογητές να συγκεντρωθούν εκεί και να βαθμολογήσουν και όπου θα επιβλέπονται κάθε φορά από αρμόδιους ανθρώπους.

Τέλος, ένα μεγάλο πρόβλημα, κυρίως, στις αποκλίσεις γραπτών, παρατηρείται στους βαθμολογητές, οι οποίοι προέρχονται από τα εσπερινά λύκεια. Χωρίς να θέλω να υποβαθμίσω το θεσμό των εσπερινών λυκείων, είναι γνωστό ότι εκεί τα παιδιά και, λόγω κάποιας ιδιαιτερότητας, που είναι γνωστή, δεν μπορούν να έχουν το ίδιο επίπεδο με τα παιδιά των ενιαίων λυκείων. Έτσι η καθημερινότητα που βιώνουν εκεί οι καθηγητές είναι διαφορετική και λογικό είναι να είναι πιο επιεικείς. Άρα, αυτό, ίσως, θα πρέπει κάπως να διορθωθεί. Μία λύση είναι να μην υπάρχουν βαθμολογητές, οι οποίοι να προέρχονται από τα εσπερινά λύκεια. Αυτά ήθελα να πω.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Σιμονόσκι Πέτρος.

ΠΕΤΑΡ ΣΙΜΟΝΟΣΚΙ (Νομός Δωδεκανήσου): Το εκπαιδευτικό σύστημα και τα πολλά προβλήματα που παρουσιάζει, με ιδιαίτερη έμφαση στην παραπαιδεία που, κατά τη γνώμη μου, είναι αν όχι το σημαντικότερο πάντως ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα αυτού του εκπαιδευτικού συστήματος. Τα δύο-τρία άτομα που αναφέρθηκαν ήδη σ' αυτό, με κάλυψαν, οπότε θα μιλήσω για κάτι άλλο στο οποίο δεν αναφέρθηκε κανείς, αλλά ούτε κι εγώ θα το είχα υπόψη μου, εάν δεν είχα μια συζήτηση χθες με ένα παιδί από τη «Βουλή των Εφήβων».

Είναι γνωστό σ' όλους μας πως στις φετινές Πανελλήνιες είχαμε ένα ποσοστό αποτυχίας μεγαλύτερο του 40%. Δεν ξέρω, αν κάποιος ξέρει τον ακριβή αριθμό, αλλά δεν νομίζω πως έχει και σημασία.

Από τη στιγμή που το ποσοστό αυτό της αποτυχίας πλησιάζει το 50%, για μένα αυτό σημαίνει πως το σύστημα έχει αποτύχει 100%. Τι θα γίνει μ' αυτά τα παιδιά που σπατάλησαν τόσο πολύ χρόνο ολόκληρη τη χρονιά πέρσι και τόσα πολλά χρήματα; Πώς αυτά τα παιδιά θα βρουν το κουράγιο να ξαναδοκιμάσουν να δώσουν πανελλήνιες φέτος ή ακόμα και μερικά απ' αυτά που θα βγουν στην αγορά εργασίας πώς θα αντιμετωπίσουν μία πιθανή αποτυχία ξανά;

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Βασίλειος Ντριάνκος, για να δευτερολογήσει.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΝΤΡΙΑΝΚΟΣ (Β' Θεσσαλονίκης): Θα αναφερθώ σε ένα θέμα το οποίο δεν έχει θιχθεί καθόλου και το οποίο αφορά την Επιτροπή μας. Είναι η σχέση Εκκλησίας και

Κράτους. Η πρότασή μου είναι ο διαχωρισμός Εκκλησίας και Κράτους. Γιατί διαχωρισμός; Ζούμε σε μία σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία στην οποία εκτός από χριστιανοί ορθόδοξοι υπάρχουν και καθολικοί και διαμαρτυρόμενοι και χιλιάδες μουσουλμάνοι που ζουν στην Ελλάδα, ιδίως, στη Θράκη. Όταν το κράτος είναι ενωμένο με την Εκκλησία, είναι σαν να αποκλείει αυτούς τους ανθρώπους, σαν να τους έχει στο περιθώριο σαν δεύτερης κατηγορίας ανθρώπους, γι' αυτό επιβάλλεται να υπάρξει διαχωρισμός Εκκλησίας και Κράτους. Πιο συγκεκριμένα, η Εκκλησία οφείλει να φορολογείται κανονικότερα σύμφωνα με τα ακίνητά της, σύμφωνα με την περιουσία της, σύμφωνα με τις δωρεές της. Στο παγκάρι να δίνεται απόδειξη δεν είναι δυνατόν, αλλά τα τεράστια περιουσιακά στοιχεία της Εκκλησίας πρέπει να φορολογηθούν κανονικά. Επίσης, σχετικά με τη μισθοδοσία των κληρικών, αν θυμάμαι καλά πριν από δέκα ή είκοσι χρόνια είχε γίνει μία συμφωνία μεταξύ κράτους και Εκκλησίας σύμφωνα με την οποία το κράτος αναλάμβανε τη μισθοδοσία των κληρικών και η Εκκλησία παραχωρούσε κάποια ακίνητα στο κράτος. Επειδή αυτά τα ακίνητα δεν νομίζω να αξιοποιήθηκαν σωστά από το κράτος, αυτή η συμφωνία είναι ζημιογόνα για το κράτος και πρέπει να λήξει.

Επίσης, η έκδοση αδειών για ναούς πρέπει να γίνεται από την πολεοδομία, δηλαδή σύμφωνα με τους νόμους του κράτους και όχι από μία ειδική υπηρεσία της Αρχιεπισκοπής – ναοδομία ή όπως αλλιώς λέγεται- η οποία δεν λαμβάνει υπόψη τους νόμους του κράτους και κτίζει, όπου θέλει εκκλησίες, χωρίς καν το οικόπεδο στο οποίο βρίσκεται μία εκκλησία να είναι της εκκλησίας. Πολλές φορές κτίζονται εκκλησίες και σε μέρη που προορίζονται να γίνουν πάρκα.

Επίσης, πρέπει να καταργηθεί ο θρησκευτικός όρκος. Όταν οι απόφοιτοι του πανεπιστημίου και ειδικά η Κυβέρνηση και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ορκίζονται με θρησκευτικό ορθόδοξο χριστιανικό όρκο, είναι σαν να αποκλείουν, όπως είπα και πριν, τους υπόλοιπους Έλληνες οι οποίοι δεν είναι ορθόδοξοι. Όταν βλέπουμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να ορκίζεται στο όνομα της Αγίας Τριάδας, τι μπορεί να νιώσει ο μουσουλμάνος, ο Έλληνας μουσουλμάνος;

Σχετικά με το Άγιο Όρος, πριν από χίλια χρόνια και παραπάνω πάρθηκε κάποια απόφαση από ένα βυζαντινό αυτοκράτορα για να ισχύει αυτό το καθεστώς στο Άγιο Όρος. Το Άγιο Όρος, όμως, αποτελεί μέρος της ελληνικής επικράτειας. Σε κάθε μέρος της ελληνικής

επικράτειας έχουν δικαίωμα να πηγαίνουν γυναίκες. Με ποιο δικαίωμα, με ποια απόφαση και με ποια λογική απαγορεύεται οι γυναίκες να πηγαίνουν στο Άγιο Όρος; Μέχρι και από τον ίδιο το χριστιανισμό υπάρχει ισότητα άνδρα και γυναίκας. Πώς απαγορεύεται να πηγαίνουν οι γυναίκες στο Άγιο Όρος; Μάλιστα, το Άγιο Όρος παίρνει χρηματοδοτήσεις δισεκατομμυρίων και από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από την Ελλάδα. Αυτά τα δισεκατομμύρια είναι από τους φόρους μας, φόρους που πληρώνουν και οι γυναίκες. Και οι γυναίκες πληρώνουν για το Άγιο Όρος, δεν έχουν, όμως, δικαίωμα να πάνε. Αν οι μοναχοί δεν θέλουν να δεχτούν γυναίκες στο μοναστήρι τους, είναι δικαίωμά τους, δεν μπορούν, όμως, να τους απαγορεύσουν να πηγαίνουν στην περιοχή του Αγίου Όρους, όπως δεν μπορούν να το απαγορεύσουν και στους ψαράδες της Ουρανούπολης και της γύρω περιοχής, οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα, διότι έχει ψάρια η περιοχή του Αγίου Όρους, τα οποία το Λιμενικό δεν τους αφήνει να αλιεύσουν, ενώ τα αλιεύουν με άνεση οι μοναχοί.

Επίσης, παρατηρείται αρκετές φορές, ιδίως, από ορισμένους μητροπολίτες να μιλούν για πολιτικά ζητήματα, όπως ο δικός μας Μητροπολίτης της Θεσσαλονίκης, ο οποίος μιλάει που και που για το Μακεδονικό. Παλαιότερα που οι Μητροπολίτες και γενικά οι ιερείς ήταν πνευματικοί άνθρωποι και καθοδηγούσαν και πνευματικά τους ανθρώπους, όχι μόνο θρησκευτικά, μπορούσαν να μιλούν για τέτοια ζητήματα. Όταν, όμως, έχουμε τη σημερινή δομή της κοινωνίας του κράτους και των νόμων, δεν μπορεί να βγαίνει ένας οποιοσδήποτε θρησκευτικός άρχοντας και να μιλάει για πολιτικά ζητήματα, διότι παρεμβαίνει στα ζητήματα της πολιτείας και μπορεί μάλιστα να παρασύρει τους ψηφοφόρους, τους χριστιανούς, τους πολίτες, οι οποίοι πολλές φορές είναι αφοσιωμένοι στην Εκκλησία. Μπορεί να τους παρασύρει να πάνε με την πολιτική παράταξη που ικανοποιεί τις προθέσεις του ιερέα και της Εκκλησίας.

Τέλος, θα μιλήσω για τα θρησκευτικά στο σχολείο. Κατ' αρχάς τα θρησκευτικά που διδάσκονται τώρα δεν είναι θρησκευτικά, είναι χριστιανικά και μάλιστα ορθόδοξα χριστιανικά. Επειδή η θρησκεία όχι τόσο στις δυτικές κοινωνίες, αλλά πολύ περισσότερο στις ανατολικές ασκεί τεράστια επιρροή στους ανθρώπους και στη λειτουργία του κράτους, καλό είναι να διδασκόμαστε αυτήν την επιρροή, δηλαδή πώς η Εκκλησία επηρεάζει τη λειτουργία του κράτους, επαναλαμβάνω όχι του συγκεκριμένου, αλλά ανατολικότερων κρατών.

Επίσης, πρέπει να μαθαίνουμε για όλες τις θρησκείες του κόσμου αναλυτικά. Στη δευτέρα Λυκείου υπάρχουν περίπου εκατό σελίδες των θρησκευτικών που αναφέρονται σε

όλες τις θρησκείες του υπόλοιπου κόσμου. Μπορούμε μέσα σε εκατό σελίδες να μάθουμε αναλυτικά για το μουσουλμανισμό, τον ινδουισμό, τον ταϊσμό και όλες τις άλλες μεγάλες θρησκείες του κόσμου που έχουν εκατομμύρια οπαδούς; Δεν μπορούμε. Στα θρησκευτικά, λοιπόν, είτε είναι μάθημα επιλογής, είτε διδάσκεται κανονικά στο σχολείο, πρέπει να μαθαίνουμε πώς επιδρά η θρησκεία στο άτομο και στο κράτος και αναλυτικότερα για όλες τις μεγάλες θρησκείες του κόσμου.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής, Παναγιώτης Σπυριδάκος, έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΑΚΟΣ (Νομός Έβρου): Θα σταθώ σε κάτι που είπε ο συνονόματός μου πριν, ότι δηλαδή δεν θέλει να μετανιώσει για κάτι που δεν έκανε. Υπάρχει μία σοφή παροιμία που λέει «καλύτερα να μετανιώνεις για κάτι που κάνεις, παρά για κάτι που ήθελες και δεν μπόρεσες να κάνεις». Έχω ακούσει ότι κάποιοι προσεύχονταν με τα εξής λόγια: «Ας μας συγχωρήσει ο Θεός για όσα δεν μπορέσαμε να κάνουμε». Αυτό το λέω γιατί; Διότι ένιωσα ότι σήμερα τουλάχιστον αυτή η παροιμία σαν να υλοποιήθηκε εδώ μέσα. Έξω στη μισή ώρα του διαλείμματος εγώ είδα παιδιά που σκέφτονται, παιδιά που ενδιαφέρονται γι' αυτά που γίνονται γύρω τους και όχι αδρανή άτομα, όπως παρουσιάζουν τη γενιά μας τα μέσα ενημέρωσης. Νιώθω υπερήφανος για τη γενιά μου μ' αυτά που είδα σήμερα, γιατί είδα έξω νέους με πάθος.

Ας μου επιτραπεί να πω κάτι. Μπορεί να είναι λίγο βαρύγδουπο, αλλά εμείς ήλθαμε εδώ με μία ελπίδα, γιατί ήλθαμε με κάποιες απόψεις, τις είπαμε και δεν νομίζω να μετάνιωσε κανείς που τις είπε. Ίσα-ίσα το ευχαριστηθήκαμε. Απλά ελπίδα μας είναι η εξής: Θα εισακουστούν αυτές οι απόψεις μας; Αν μου επιτρέπεται, ρωτάω εσάς και αν μπορείτε, ας μου απαντήσετε. Εσείς σαν Βουλευτής ή και οι υπόλοιποι Πρόεδροι των Επιτροπών θα κάνετε εισηγήσεις, ώστε έστω κάποιες από τις προτάσεις που έγιναν εδώ σήμερα που είναι τουλάχιστον άμεσα υλοποιήσιμες να εισακουστούν στο Κοινοβούλιο, όχι απαραίτητα να υλοποιηθούν, αλλά τουλάχιστον να συζητηθούν; Να μην πω ότι το αξίζουμε, απλά ερωτώ, αν θα μπορέσουμε ουσιαστικά να εισακουστούμε γιατί ό,τι λεχθεί εδώ θα μείνει στα Πρακτικά, αλλά θα βγει παραέξω, θα το συζητήσουν οι Βουλευτές, θα υπάρξει σκέψη πάνω σ' αυτά που είπαμε εμείς; Αλλιώς νομίζω ότι δεν υπάρχει λόγος να γίνεται αυτή η συνάντηση.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω το εξής: Παιδιά, ευχαριστώ πολύ γι' αυτήν τη μέρα, ήταν

από τις καλύτερές μου.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Πρέπει να σας πω ότι τηρούνται πρακτικά και θα βγουν αντίστοιχα cd τα οποία θα μοιραστούν προφανώς σε σας, σε Βουλευτές, σε Υπουργούς, σε φορείς κ.λπ. Ομολογώ ότι πολλοί προβληματισμοί από αυτούς που εκφράσατε σήμερα είναι και δικοί μας προβληματισμοί, γιατί και εμείς προερχόμαστε από σας. Είμαστε άνθρωποι της ελληνικής κοινωνίας. Έχουμε παιδιά. Μεγαλώσαμε και εμείς μέσα σε οικογένειες, όπως μεγαλώνετε και εσείς. Προερχόμαστε από απλές ελληνικές οικογένειες όλων των στρωμάτων της ελληνικής κοινωνίας και όλο και περισσότεροι Βουλευτές προέρχονται –για να μην πω οι περισσότεροι πια– από τα λαϊκά στρώματα. Είμαστε απλοί άνθρωποι, όπως είναι όλος ο ελληνικός λαός. Πολλοί λίγοι πια προέρχονται από πολιτικές οικογένειες, από τα λεγόμενα «τζάκια», το οποίο βέβαια δεν είναι κακό, αλλά ωστόσο πρέπει να πω ότι και εμείς έχουμε τους ίδιους προβληματισμούς με σας. Και οι Βουλευτές της Περιφέρειας έχουν αυτούς τους προβληματισμούς, όχι μεγαλύτερους βέβαια από τους προβληματισμούς των Βουλευτών του κέντρου, αλλά πάντως έντονα προβληματισμένοι για τα ζητήματα της περιφέρειας που σίγουρα είναι περισσότερα. Ερχόμαστε τακτικά, καθημερινά σε επαφή με τους συμπολίτες μας όλων των ηλικιών και έτσι καταλαβαίνετε ότι πολλοί απ' αυτούς τους προβληματισμούς που εκφράσατε είναι και δικοί μας προβληματισμοί.

Τώρα, για να το αν θα συζητηθούν ή όχι, όπως συμβαίνει σε κάθε έκφραση αυτός που ενδιαφέρεται, από τους συναδέλφους Βουλευτές ή από όποιους άλλους θα ήθελαν πραγματικά να παρακολουθήσουν τις απόψεις εκπροσώπων της νέας γενιάς, δεν μπορεί να υποχρεώσει κανέναν να ενδιαφερθεί, αλλά υπάρχουν τα πρακτικά. Γι' αυτό άλλωστε ένα από τα στοιχεία της «Βουλής των Εφήβων» είναι και αυτό, δηλαδή να μεταφέρονται εδώ μέσα έστω σ' αυτές τις δύο ημέρες του δημοκρατικού διαλόγου των εκπροσώπων της νέας γενιάς της χώρας μας, αλλά και της Κύπρου και του Απόδημου Ελληνισμού, αυτοί οι προβληματισμοί.

Το όραμά σας, λοιπόν, μας δίνει και εμάς στοιχεία για να οραματιστούμε, γιατί ο Βουλευτής δεν έχει απλά να διαχειριστεί ένα πρόβλημα, αλλά πρέπει να οραματιστεί, να βρεθεί μπροστά από τα γεγονότα, να οδηγήσει τα γεγονότα και να μην τα ακολουθεί. Δεν συμβαίνει πάντοτε αυτό. Ομολογώ και ένα στοιχείο που μειώνει την αξιοπιστία, να το πω έτσι ή τέλος πάντων που δημιουργεί τον προβληματισμό της ελληνικής κοινωνίας προς το πολιτικό σύστημα, προς τον πολιτικό άνθρωπο, είναι και αυτό.

Σε ό,τι έχει να κάνει με το θέμα, αν εγώ ως νέος άνθρωπος είχα οράματα και αν αυτά μπορούν να εκφραστούν, θέλω να πω -και μιλώ για τον εαυτό μου, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι άλλοι συνάδελφοι δεν έχουν τις ίδιες απόψεις με μένα- ότι εγώ πιστεύω ακόμη ότι η πολιτική είναι μία φιλανθρωπία, είναι δηλαδή αγάπη προς τον άνθρωπο και προσφορά στο κοινωνικό σύνολο, όσο και αν αυτό είναι απαξιωμένο ή δεν είναι πιστευτό στους περισσότερους, γιατί και εμείς, ως πολιτικοί εννοώ, φταίμε, αλλά και πολλοί άλλοι παράγοντες του δημόσιου κοινωνικού βίου της χώρας μας συμμετέχουν σ' αυτή την απαξίωση. Δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών εμείς, αλλά δεν φταίμε μόνο εμείς σ' αυτό.

Λέω, λοιπόν, ότι εγώ χαίρομαι που είμαι Βουλευτής, πέρα από τη τιμή που αισθάνομαι, χαίρομαι που μου δίνεται η ευκαιρία σ' αυτά τα χρόνια αυτής της μεστής ηλικίας που είμαι, αφού μεγάλωσα τα παιδιά μου, αφού δούλεψα ως δικηγόρος, αφού ασχολήθηκα με την οικογένειά μου και δόξα τω Θεώ μεγάλωσαν τα παιδιά και είναι φοιτητές στα ελληνικά πανεπιστήμια να μπορέσω να προσφέρω και απ' αυτή τη θέση, όσο τουλάχιστον θα μπορώ και όσο βέβαια θα έχω την εντολή από τους ψηφοφόρους της περιφέρειάς μου.

Έτσι, λοιπόν, μη χάνετε το θάρρος σας και την πίστη σας για το μέλλον. Οποσδήποτε υπάρχουν προβλήματα καινούρια ή προβλήματα που δεν τα έχουμε ακόμα αγγίξει ή δεν τολμούμε να τα αγγίξουμε ως κοινωνία και ως κράτος, ως εκτελεστική εξουσία εννοώ. Όμως, η αγωνία μας, όπως εγώ τουλάχιστον πιστεύω, είναι να προλάβουμε τα πράγματα και να βρεθούμε, όπως είπα και προηγουμένως, μπροστά απ' αυτά. Και ο βασικός σκοπός που συμβαίνει και λειτουργεί αυτός ο θεσμός μία φορά το χρόνο είναι πραγματικά να παίρνουμε από σας. Και για μένα ένας λόγος που βρίσκομαι εδώ είναι, γιατί κάθε φορά ανανεώνω την επαφή μου με τη νεολαία, την επαφή μου με τα νέα παιδιά της πατρίδας μας που μου δίνουν πραγματικά την ελπίδα ότι δεν έχει χαθεί τίποτε και δεν μπορεί να χαθεί τίποτε, όσο και αν τα πράγματα δεν είναι τόσο καλά, όσο θα έπρεπε!

Ευχαριστώ που με ακούσατε και ίσως μακρυγόρησα, αλλά όφειλα να τα πω.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Παπαδόπουλος Αλέξανδρος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Αττικής): Δεν θα σας καθυστερήσω για πολύ, απλά θα ήθελα να κάνω μία επισήμανση και να καταλήξω σε κάτι. Όπως προανέφερε και άλλος συνάδελφος Έφηβος Βουλευτής στο διάλειμμα μίλησα με πολλά από τα παιδιά και είδα πως έχουν όνειρα, έχουν ελπίδες και έχουν και καταπληκτικές ιδέες.

Επιπλέον, δεν θέλω να θίξω το θεσμό της «Βουλής των Εφήβων». Ίσα-ίσα που μας δίνει και την ευκαιρία να εκφράσουμε τις απόψεις μας, να εκφράσουμε τα όνειρά μας, αλλά όπως προανέφερε και ο συνάδελφος Παναγιώτης οι απόψεις αυτές ακούγονται πάρα πολλά χρόνια τώρα και μία ουσιαστική βελτίωση δεν έχουμε δει. Είναι ριζικές οι αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο εκπαιδευτικό σύστημα και σαφώς είναι πολυδάπανες και δεν μπορούν να γίνουν μέσα σε ένα ή δύο χρόνια, αλλά αν αρχίσουν να γίνονται από τώρα, είμαι πολύ σίγουρος ότι σε αρκετά χρόνια θα πραγματοποιηθούν τα όνειρά μας και οι επόμενες γενιές θα έχουν να αποκομίσουν πολλά εφόδια από το σχολείο.

Γενικότερα η εκάστοτε κυβέρνηση, όπως και όλοι οι παράγοντες οι κοινωνικοί, πολιτικοί, οικονομικοί, πρέπει να κατανοήσουν τις ανάγκες για τις ριζικές αυτές αλλαγές ώστε να εφαρμόσουν ένα εκπαιδευτικό σύστημα πρωτοποριακό, το οποίο δεν θα βασίζεται πλήρως στα εκπαιδευτικά συστήματα του εξωτερικού, αλλά θα είναι διαφορετικό και πρωτοποριακό, όπως αξίζει.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτησή μας. Εξαντλήθηκε ο κατάλογος των πρωτολογίων και των δευτερολογίων και εισερχόμαστε στη διαδικασία της ψηφοφορίας επί της αρχής και επί των κεφαλαίων που αναφέρονται στο συγκεκριμένο τεύχος της Σύνοψης Κειμένων που σας έχει διανεμηθεί και το οποίο προήλθε από μία επεξεργασία, της επιτροπής, όλων των θεμάτων και των απόψεων που κατατέθηκαν από όλους τους μαθητές που συμμετείχαν στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα.

Έτσι, λοιπόν, με ανάταση της χειρός επί της αρχής θα πρέπει να ψηφίσετε, αν συμφωνείτε με τα συγκεκριμένα θέματα και προτάσεις που υπάρχουν στο τεύχος που σας έχει διανεμηθεί.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΤΡΙΑΝΚΟΣ (Β΄ Θεσσαλονίκης): Κυρία Πρόεδρε, μία ερώτηση, σας παρακαλώ. Στο κείμενο αυτό αλλού λέει κατάργηση πανεπιστημιακού ασύλου και αλλού λέει να παραμείνει το πανεπιστημιακό άσυλο. Ορισμένα θέματα δεν λύνονται με ένα ναι ή ένα όχι. Υπάρχει μία μέση λύση. Τι θα πούμε δηλαδή εμείς;

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Έτσι και αλλιώς προβληματισμός υπάρχει. Αυτός ο προβληματισμός έχει κατατεθεί από συμμαθητές σας και έπρεπε να συμπεριληφθεί σε αυτή τη Σύνοψη Κειμένων. Άλλωστε αυτό μας λέει και ο όρος

«Σύνθεση Κειμένων». Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι μόνο αυτά είναι η λύση. Είναι προτάσεις για λύση. Εδώ δεν αποφασίζουμε να λύσουμε το συγκεκριμένο θέμα που συζητήσαμε για παράδειγμα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης ή του χωρισμού του Κράτους από την Εκκλησία. Το θέμα είναι αν πρώτα απ' όλα ο προβληματισμός και κατόπιν οι κατατεθείσες προτάσεις μας αντιπροσωπεύουν κατά βάση. Αυτό θα κάνουμε τώρα.

Η διαδικασία είναι, λοιπόν, ότι ψηφίζετε. Δηλαδή, αν συμφωνείτε στη φιλοσοφία αυτών που ακούστηκαν και αυτών που κατατέθηκαν εγγράφως με την έννοια των εκθέσεων που στείλατε, τα οποία είναι, όπως σας είπα, μία περιληπτική αναφορά όλων των θεμάτων που διαπραγματεύτηκαν οι συνάδελφοί σας περίπου 23.000 τον αριθμό.

ΘΕΟΓΝΩΣΙΑ ΣΑΒΒΙΔΟΥ (Α΄ Αθηνών): Διαβάζοντας τη Σύνθεση Κειμένων, είδα ότι πολλές από τις προτάσεις ήταν όχι μόνο ακραίες, αλλά και αντιφατικές.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Αυτό είναι αλήθεια, γιατί ένα παιδί για μια πρόταση έχει την Α τοποθέτηση και ένα άλλο τη Β τοποθέτηση.

ΘΕΟΓΝΩΣΙΑ ΣΑΒΒΙΔΟΥ (Α΄ Αθηνών): Πώς θέλετε να ψηφίσουμε; Με βάση ποια λογική;

MARIA ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σας είπα ότι θα ψηφίσετε, βάσει των προτάσεων, που έχουν κατατεθεί και είναι καταγεγραμμένες στη Σύνθεση Κειμένων. Η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να κατευθύνει τις προτάσεις προς μία πλευρά και να πάρει απόφαση προς μία πλευρά. Εδώ είναι Σύνθεση. Και μόνο αυτό νομίζω ότι μπορεί να σας πείσει ότι η Σύνθεση Κειμένων είναι ακριβώς αυτό, δηλαδή τα διάφορα θέματα και προτάσεις, που κατατέθηκαν. Οι συμμαθητές σας κατέθεσαν τις απόψεις τους. Άλλοι είπαν το Α. Άλλοι είπαν το Β για ένα θέμα. Γι' αυτό και είναι αντιφατικές μερικές προτάσεις. Άλλωστε, αυτό είναι η δημοκρατία. Υπάρχει και η μία άποψη, υπάρχει και η άλλη. Αν είχαμε χρόνο, θα μπορούσαμε να συζητήσουμε ένθεν κακείθεν διάφορες απόψεις που έχουν συζητηθεί σήμερα εδώ στην Επιτροπή μας, αλλά και αυτές που έχουν κατατεθεί εγγράφως. Όσο και αν κάποιες σκέψεις ή προτάσεις είναι αντιφατικές, αυτό ωστόσο είναι που εκφράζει το σύνολο των παιδιών που συμμετείχαν. Αν συμφωνείτε με τις περισσότερες προτάσεις, να ψηφίσετε γι' αυτές τις προτάσεις. Αυτός είναι και ο λόγος της ψηφοφορίας.

Όσοι δεν σηκώσουν το χέρι, σημαίνει ότι δεν συμφωνούν με τη φιλοσοφία της κατάθεσης αυτών των απόψεων, στο σύνολο, επί της αρχής, όπως λέμε εμείς οι Βουλευτές, όταν

ψηφίζουμε ένα σχέδιο νόμου. Πολλές φορές συνάδελφοι Βουλευτές από τα διάφορα κόμματα ψηφίζουν επί της αρχής ένα νομοσχέδιο ή δεν ψηφίζουν επί της αρχής και ψηφίζουν τα άρθρα. Υπάρχει αυτή η ελευθερία.

Στη συνέχεια θα γίνει και μια αναφορά στα κεφάλαια, τα οποία αναλύονται στη Σύνοψη Κειμένων και εκεί μπορείτε να ψηφίσετε κατά περίπτωση.

Κυρίες και κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής των κεφαλαίων.

Ερωτώνται οι κύριοι Έφηβοι Βουλευτές: Γίνεται δεκτή η Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Συνεπώς, τα θέματα έγιναν δεκτά επί της αρχής, κατά πλειοψηφία.

Αυτή είναι η δημοκρατία. Η πλειοψηφία αποφασίζει.

Εισερχόμαστε στην ψήφιση κάθε θέματος ξεχωριστά.

1. «Αξιολόγηση, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

2. «Βιβλία, βιβλιοθήκες»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

3. «Γλώσσα (γλωσσική πενία, νεανική γλώσσα)»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

4. «Δυσλεξία»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

5. «Εκπαιδευτικά προβλήματα – εκπαιδευτικά συστήματα – εξετάσεις»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

6. «Ελληνική παράδοση»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

7. «Θρησκεία, κλήρος, αιρέσεις, Εκκλησία, σατανισμός»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, δεν σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα απερρίφθη, κατά πλειοψηφία.

8. «Επαγγελματικός προσανατολισμός»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

9. «Αναλφαβητισμός»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

10. «Σχολική ζωή (ψυχαγωγία, ελεύθερος χρόνος, θέατρο, χορός, εορτές)»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

11. «Εκπαίδευση Ελληνοπαίδων εξωτερικού»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

12. «Αθλητισμός, Ολυμπιακοί Αγώνες»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

13. «Πολιτισμός, πολιτιστική κληρονομιά, πολιτιστική ανάπτυξη, τέχνες»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το θέμα)

Προφανώς, σήκωσαν το χέρι οι περισσότεροι.

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

14. «Βουλή των Εφήβων»

Οι αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το θέμα)

Οι μη αποδεχόμενοι το θέμα να σηκώσουν το χέρι.

(Δεν σηκώνει το χέρι κανένας Έφηβος Βουλευτής)

Συνεπώς, το θέμα έγινε δεκτό, ομόφωνα.

Κυρίες και κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, ολοκληρώθηκε η ψηφοφορία επί των θεμάτων της Σύνοψης Κειμένων αρμοδιότητας Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων. Στη συνέχεια έγινε δεκτή η Σύνοψη Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, κατά πλειοψηφία και στο σύνολο της.

Στη συνέχεια ακολούθησε η διαδικασία της κλήρωσης για τους ομιλητές της Ολομέλειας. Κληρώθηκαν οι ομιλήτριες Πολυχρονοπούλου Χριστίνα και Ταγκούλη Βασιλική.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η διαδικασία.

Κύριε Καθηγητά, θα θέλατε να μας καταθέσετε εν ολίγοις και το δικό σας χαιρετισμό;

Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ: Παιδιά, το όνομά μου είναι Ηλίας Κατσούλης. Είμαι Καθηγητής Πανεπιστημίου στο μάθημα Πολιτικής Κοινωνιολογίας και μέλος της Επιτροπής του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων». Καθ' όλη τη διάρκεια του θεσμού είμαι στην Επιτροπή. Πρώτα ήταν ο αείμνηστος Σαμαράκης Πρόεδρος, τώρα είναι ο κ. Καμπανέλης. Η ιδέα του θεσμού ήταν του κ. Κακλαμάνη, του πρώην Προέδρου της Βουλής.

Εκείνο το οποίο αυτή η Επιτροπή φιλοδόξησε να εισαγάγει στην ελληνική κοινωνία είναι αυτό το οποίο ζείτε εσείς αυτή τη στιγμή και από ό,τι έχω καταλάβει το ζείτε πάρα πολύ έντονα και πάρα πολύ θετικά.

Η βασική ιδέα όλου του Προγράμματος ήταν να φέρει την ελληνική νεολαία –σ' αυτή την ηλικία διαμόρφωσης της προσωπικότητας- σε επαφή με τους δημοκρατικούς θεσμούς του ελληνικού κράτους. Ο κυριότερος θεσμός της δημοκρατίας είναι το Κοινοβούλιο. Γι' αυτό ακριβώς ερχόσαστε εδώ πέρα. Λειτουργείτε, εργάζεστε, σκέπτεστε, συζητάτε και αποφασίζετε, όπως σκέπτονται, λειτουργούν και αποφασίζουν και οι Βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Ερχόσαστε, δηλαδή, σε επαφή μ' ένα θεσμό, ο οποίος είναι ο κατ' εξοχήν θεσμός της ελληνικής Δημοκρατίας.

Εκείνο το οποίο, επίσης, έχει δημιουργηθεί σ' αυτά τα εννέα-δέκα χρόνια που διαρκεί ο θεσμός και είναι ένα απόθεμα γνώσης, για μας ιδιαίτερα τους ερευνητές, είναι η παρακολούθηση της εξέλιξης του δικού σας προβληματισμού. Είναι ενδιαφέρον να παρατηρεί κανείς ότι κάθε χρόνο τα παιδιά επανέρχονται στα ίδια θέματα. Επανέρχονται, όμως, μ' έναν τρόπο ελαφρά ή τελείως διαφορετικό και καταθέτουν προτάσεις πολύ διαφορετικές από εκείνες, οι οποίες κατατέθηκαν δύο τρία χρόνια, πριν από τους νεαρούς Βουλευτές των προηγούμενων συνόδων.

Τι σημαίνει αυτό; Για την επιστήμη έχει σημασία αυτό, διότι παρακολουθεί την εξέλιξη του τρόπου σκέψης των νέων ανθρώπων και για την Πολιτεία είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό, διότι μαθαίνει τι ακριβώς η νέα κοπέλα ή το νέο αγόρι σκέφτεται και θέλει από την Πολιτεία.

Το αίτημα και το ερώτημα το οποίο προβάλλεται κάθε φορά απ' εσάς είναι: Μας φέρνετε εδώ πέρα, συζητάμε, λέμε τις προτάσεις μας. Τις παίρνετε καθόλου υπόψη σας; Αυτό τίθεται κάθε φορά από τους Έφηβους Βουλευτές και η απάντηση είναι: Ναι, λαμβάνονται υπόψη όχι

μεμονωμένα –και δεν συζητούνται οι απόψεις αυτές μεμονωμένα στη Βουλή- αλλά λαμβάνεται υπόψη αυτή η εξέλιξη της δικής σας εικόνας για το κράτος, για τον τρόπο λειτουργίας της, για τους θεσμούς. Αυτό λαμβάνεται υπόψη. Δηλαδή, λαμβάνεται υπόψη και έχει μεγάλη σημασία αυτό το οποίο ονομάζουμε στη δική μας γλώσσα «process», η διαδικασία μέσα από την οποία εσείς περνάτε και ο τρόπος με τον οποίο βιώνετε τη ζωή, η οποία σας προσφέρεται, οι επιθυμίες.

Κάποια Έφηβος Βουλευτής είπε: «Οι δικές επιθυμίες, των μεγάλων οι επιθυμίες, τα όνειρα εκπληρώθηκαν»; Αυτό είναι μια ιδέα, ένα ερώτημα που κάναμε και εμείς στους γονείς μας και το κάνετε εσείς τώρα σε εμάς και τα παιδιά σας θα το κάνουν σε εσάς. Υπάρχει απάντηση; Η κυρία Πρόεδρος σας έδωσε τη δική της απάντηση, μιας δραστήριας γυναίκας, μητέρας κ.λπ. Ο καθένας έχει μια διαφορετική απάντηση να δώσει σ' αυτό το συγκεκριμένο ερώτημα και είναι η απάντηση, η οποία προκύπτει απ' όλο το βιογραφικό του, από τον τρόπο με τον οποίο έζησε, έδρασε και έκανε ό,τι έκανε στη ζωή του.

Ό,τι λέτε, λοιπόν, εδώ πέρα λαμβάνεται υπόψη, καταγράφεται στα πρακτικά που μοιράζονται στα Υπουργεία, στους Βουλευτές της περιφέρειάς σας, σε διάφορους φορείς κ.λπ. Επίσης, το τι λένε τα παιδιά από μια συγκεκριμένη περιφέρεια, πηγαίνει στους Βουλευτές της περιφέρειας, οι οποίοι μαθαίνουν με τον τρόπο αυτό τι ακριβώς η νεολαία της περιοχής τους επιθυμεί να γίνει.

Το γεγονός ότι φέτος καταφέραμε να προκαλέσουμε το ενδιαφέρον είκοσι τεσσάρων χιλιάδων τόσων παιδιών –αριθμός ρεκόρ- είναι ενδεικτικό της αποδοχής που έχει ο θεσμός. Από σας εξαρτάται και από τον τρόπο με τον οποίο εσείς στους συμμαθητές σας, στους νεότερους θα μεταφέρετε αυτό το οποίο ζήσατε κριτικά –πιστεύω, ότι είναι πολύ έντονα τα βιώματα και θα είναι ακόμα πιο έντονα τα βιώματα την τελευταία ημέρα που θα γίνει η πανηγυρική συζήτηση μέσα στη Βουλή- να προκαλέσετε το ενδιαφέρον των συμμαθητών σας. Αυτό θα είναι μια επιτυχία και η δική σας η προσφορά.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΜΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Σας ευχαριστούμε και εμείς.

Ολοκληρώνοντας τη συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων θα ήθελα να

σας ευχαριστήσω και πάλι για τη συμμετοχή σας.

Εύχομαι καλή συνέχεια στο πρόγραμμα και στη διαμονή σας στην Αθήνα, όσοι έρχεστε από την περιφέρεια. Όπως είπε και ο κύριος Καθηγητής είστε ένα πολύ καλό «μέσο» -ας μου επιτραπεί η έκφραση- να μεταφέρετε την εμπειρία σας και στους φίλους σας, στην περιφέρειά σας, στις πόλεις σας, στο σπίτι σας, ώστε να γίνει και μια γόνιμη συζήτηση για όλες αυτές τις εμπειρίες που αποκομίζετε από αυτό το όμορφο Πρόγραμμα.

Καλή συνέχεια, καλή πρόοδο και καλή επιτυχία στις εξετάσεις.

(Χειροκροτήματα)

Στη συνέχεια λύθηκε η συνεδρίαση και περί ώρα 12.20'.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΣΕΡΡΩΝ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΙΑ΄ ΣΥΝΟΔΟΣ 2005 - 2006

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Β΄ Τμήμα)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» στα θέματα «Αξιολόγηση – Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών, Βιβλία – Βιβλιοθήκες, Γλώσσα (Γλωσσική Πενία, Νεανική Γλώσσα), Δυσλεξία, Εκπαιδευτικά Προβλήματα – Εκπαιδευτικά Συστήματα – Εξετάσεις, Ελληνική Παράδοση, Θρησκεία - Κλήρος – Αιρέσεις – Εκκλησία – Σατανισμός, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Αναλφαβητισμός, Σχολική Ζωή (Ψυχαγωγία, Ελεύθερος Χρόνος, Θέατρο, Χορός, Εορτές), Εκπαίδευση Ελληνοπαίδων Εξωτερικού, Αθλητισμός – Ολυμπιακοί Αγώνες, Πολιτισμός – Πολιτιστική Κληρονομιά – Πολιτιστική Ανάπτυξη – Τέχνες, Βουλή των Εφήβων», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΑ΄ Σύνοδος 2005 – 2006

Προς την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων»

Η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» συνήλθε στις 2 Σεπτεμβρίου 2006, σε συνεδρίαση, υπό την προεδρία της Βουλευτού Σερρών, κυρίας Μαρίας Κόλλια - Τσαρουχά, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων της Σύνοψης Κειμένων, που ανήκουν στην αρμοδιότητά της.

Στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Μαλάμου Αθανασία (Νομός Ιωαννίνων), Μανωλακάκης

Σταύρος (Νομός Ρεθύμνης), Μασσαούτης Χρήστος (Νομός Λακωνίας), Μαυρίδου Μαρία (Νομός Μαγνησίας), Μελισσόβας Σοφοκλής (Νομός Ιωαννίνων), Μουράτογλου Νικόλαος (Νομός Δράμας), Μπουλινάκη Ειρήνη (Νομός Χανίων), Νάντση Αναστασία (Επικρατείας), Νασάι Γκρέτα (Νομός Κυκλάδων), Νικολακοπούλου Μαρία - Ελένη (Α΄ Αθηνών), Ντούσας Αναστάσιος (Α΄ Θεσσαλονίκης), Ντριάνκος Βασίλης (Β΄ Θεσσαλονίκης), Οικονόμου Λουκία (Νομός Ιωαννίνων), Πανουκλιά Μαρία (Νομός Αρκαδίας), Παπαδόπουλος Αλέξανδρος (Νομός Αττικής), Παριανός Χρήστος (Α΄ Αθηνών), Πολιτίδου Βαλίντα (Νομός Χαλκιδικής), Πολυχρονοπούλου Χριστίνα (Β΄ Αθηνών), Ράντος Γιάννης (Νομός Αττικής), Σαββίδου Θεογνωσία (Α΄ Αθηνών), Σιέρρα Δανάη (Β΄ Αθηνών), Σιμονόσκι Πέταρ (Νομός Δωδεκανήσου), Σκαλτσά Στέλλα (Β΄ Αθηνών), Σπάθης Γιώργος (Β΄ Πειραιώς), Σπυριδάκος Παναγιώτης - Δημήτριος (Νομός Έβρου), Σταυρακάκης Χάρης (Α΄ Αθηνών), Στέφου Στέλλα- Χριστίνα (Α΄ Θεσσαλονίκης), Σωτρίνη Βασιλική (Α΄ Πειραιώς), Ταγκούλη Βασιλική (Νομός Καρδίτσας), Τζιμουρτά Λαμπρινή (Γερμανία), Τσακανίκα Λύδια (Β΄ Αθηνών), Τσίτσης Παναγιώτης (Νομός Πέλλας), Τσούλη Ανδρομάχη (Β΄ Αθηνών), Φαρμάκη Γεωργία (Νομός Αττικής), Φιλίππου Ιωάννα (Κύπρος) και Χριστουλάκη Δάφνη (Β΄ Αθηνών).

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, έλαβαν το λόγο η Εισηγήτρια Έφηβος Βουλευτής Μαλάμου Αθανασία και οι Έφηβοι Βουλευτές: Τσούλη Ανδρομάχη, Στέφου Στέλλα-Χριστίνα, Σπάθης Γιώργος, Μελισσόβας Σοφοκλής, Τσακανίκα Λύδια, Πολυχρονοπούλου Χριστίνα, Τσίτσης Παναγιώτης, Ντούσας Αναστάσιος, Οικονόμου Λουκία, Μπουλινάκη Ειρήνη, Φαρμάκη Γεωργία, Ντριάνκος Βασίλειος, Σπυριδάκος Παναγιώτης-Δημήτριος, Μουράτογλου Νικόλαος, Παπαδόπουλος Αλέξανδρος, Σταυρακάκης Χάρης, Ράντος Γιάννης, Σκαλτσά Στέλλα, Σωτρίνη Βασιλική, Νικολακοπούλου Μαρία-Ελένη, Νάντση Αναστασία, Φιλίππου Ιωάννα, Χριστουλάκη Δάφνη, Ταγκούλη Βασιλική, Πανουκλιά Μαρία, Σαββίδου Θεογνωσία και Σιμονόσκι Πέταρ.

Η Εισηγήτρια, Έφηβος Βουλευτής Μαλάμου Αθανασία (Ν. Ιωαννίνων), είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, είναι γεγονός πως, όντας μαθητές, περνάμε μεγάλο μέρος της ημέρας μας και μεγάλο μέρος της ζωής μας στο σχολείο. Αυτό και μόνο το γεγονός μας κάνει αυτόματα να προβληματιζόμαστε και να ενδιαφερόμαστε για την καλύτερη

λειτουργία του, συνεπώς και για τη βελτίωση των συνθηκών της ζωής μας μέσα σε αυτό και την καλύτερη απόδοσή μας.

Είναι γεγονός, λοιπόν, ότι το σύγχρονο σχολείο εμφανίζει αποκαρδιωτική εικόνα, λόγω υλικοτεχνικών ελλείψεων και προβληματικών υποδομών. Πολλά σχολικά κτίρια είναι εγκαταλελειμμένα ή κινδυνεύουν να καταρρεύσουν και -ακόμα χειρότερα- αρκετά είναι αυτά που θυμίζουν ακόμα και φυλακές, εικόνα που φαίνεται ακόμα περισσότερο αποκρουστική στους μαθητές.

Πέρα, όμως, από τα δομικά προβλήματα, που αφορούν απλώς στα σχολικά κτίρια, η παιδεία, που είναι άμεσα συνδεδεμένη με το σχολείο και τη λειτουργία αυτού, βάλλεται συνεχώς. Οι συνεχείς αλλαγές, οι πειραματισμοί και η έλλειψη ενός σταθερού μοντέλου είναι σοβαρά προβλήματα και αυτό γιατί κάθε χρόνο οι μαθητές πρέπει να έρχονται αντιμέτωποι με κάθε λογής ανακατατάξεις και αλλαγές στην παιδεία, γεγονός που τους αποπροσανατολίζει, τους οδηγεί σε λάθος επιλογές και, άρα, η μετέπειτα ζωή τους επηρεάζεται, αρνητικά φυσικά, αφού συνήθως οδηγούνται σε δρόμους, που οι ίδιοι δεν θα είχαν οικειοθελώς ακολουθήσει, υπό διαφορετικές συνθήκες.

Είναι αλήθεια, επίσης, ότι το σχολείο, ως εκπαιδευτικός θεσμός, είναι σημαντικός και καταλυτικός παράγοντας της κοινωνίας. Πέρα από την παιδευτική του λειτουργία όμως, συνήθως οποιαδήποτε άλλη κοινωνική λειτουργία δεν υφίσταται, γεγονός που θα έπρεπε να ληφθεί σοβαρά υπόψη. Για όλα αυτά λοιπόν και για πολλά ακόμα συγκεντρωθήκαμε εδώ, ως εκπρόσωποι των Ελλήνων μαθητών, για να αναφέρουμε τα προβλήματα αυτά, να κάνουμε προτάσεις και να προτείνουμε λύσεις αντιμετώπισής τους.

Όσον αφορά στα δομικά προβλήματα των ελληνικών σχολείων, καλό θα ήταν να υπάρξει βελτίωση και εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής τους, καθώς και προσπάθειες έκφρασης των μαθητών, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να δημιουργήσουν οι ίδιοι μέσα στο χώρο, όπου περνούν το μεγαλύτερο κομμάτι της μέρας τους. Τοιχογραφίες -τα γνωστά γκράφιτι- συμμετοχή στη διακόσμηση των αιθουσών είναι, ίσως, λύσεις, που μπορούν να κάνουν επιτέλους τους μαθητές να νιώσουν ότι το σχολείο τους ανήκει και ότι εκεί δεν είναι ξένοι.

Σε σχέση με την παιδεία, επιτέλους ας καταλήξει η εκάστοτε Κυβέρνηση σε ένα συγκεκριμένο μοντέλο. Οι συνεχείς αλλαγές και, κυρίως, σε ό,τι αφορά στις πανελλαδικές

εξετάσεις είναι ψυχοφθόρες και αποκαρδιωτικές για τους μαθητές.

Από την άλλη, η κοινωνία σε ό,τι έχει να κάνει με τις περαιτέρω δυνατές λειτουργίες του σχολείου αδιαφορεί. Τα περισσότερα σχολικά κτίρια κλείνουν τις πύλες τους με το τέλος των μαθημάτων. Για ποιο λόγο, αφού θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τους σχολικούς χώρους για σκοπούς εξυπηρέτησης του κοινωνικού συνόλου; Κυρίως στις μεγαλουπόλεις, οι χώροι όπου κινούνται και παίζουν τα παιδιά αποτελούν πονοκέφαλο για τους γονείς. Ποιος δρόμος και ποιο πάρκο θα μπορούσε να προσφέρει την ασφάλεια και τη σιγουριά, που παρέχει ο χώρος του σχολείου;

Σκοπός μου δεν είναι να κατακρίνω, ούτε το σχολείο ως θεσμό, ούτε την παιδεία, που αυτό παρέχει. Το σχολείο είναι σημαντικός θεσμός για την ύπαρξη και πρόοδο των κοινωνιών, καθώς αποτελεί και τη βάση μετάδοσης γνώσεων, αξιών, ιδανικών, πολιτικών, κοινωνικών, ιδεολογικών και θεσμικών εντολών. Σκοπός μου και σκοπός όλων μας θεωρώ ότι είναι να συμβάλουμε στη βελτίωση αυτών για το κοινό όφελος και για την επιτυχή εξέλιξη όλων μας.»

Επίσης, οι ομιλητές Έφηβοι Βουλευτές διατύπωσαν τις απόψεις τους επί των θεμάτων της Σύνοψης Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων.

Στη συνέχεια, η Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, κατά θέμα και προτάσεις, καθώς και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

ΕιδικότεραQ

Τα θέματα «Αξιολόγηση – Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών, Βιβλία – Βιβλιοθήκες, Γλώσσα (Γλωσσική Πενία, Νεανική Γλώσσα), Εκπαιδευτικά Συστήματα – Εξετάσεις, Ελληνική Παράδοση, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Δυσλεξία, Εκπαιδευτικά Προβλήματα – Αναλφαβητισμός, Σχολική Ζωή (Ψυχαγωγία, Ελεύθερος Χρόνος, Θέατρο, Χορός, Εορτές), Εκπαίδευση Ελληνοπαίδων Εξωτερικού, Αθλητισμός – Ολυμπιακοί Αγώνες, Πολιτισμός – Πολιτιστική Κληρονομιά – Πολιτιστική Ανάπτυξη – Τέχνες» έγιναν δεκτά, ομόφωνα.

Το θέμα «Βουλή των Εφήβων» έγινε δεκτό, ομόφωνα.

Το θέμα «Θρησκεία - Κλήρος – Αιρέσεις – Εκκλησία – Σατανισμός» απερρίφθη, κατά πλειοψηφία.

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» κατά την εξέταση των θεμάτων «Αξιολόγηση – Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών, Βιβλία – Βιβλιοθήκες, Γλώσσα (Γλωσσική Πενία, Νεανική Γλώσσα), Δυσλεξία, Εκπαιδευτικά Προβλήματα – Εκπαιδευτικά Συστήματα – Εξετάσεις, Ελληνική Παράδοση, Θρησκεία - Κλήρος – Αιρέσεις – Εκκλησία – Σατανισμός, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Αναλφαβητισμός, Σχολική Ζωή (Ψυχαγωγία, Ελεύθερος Χρόνος, Θέατρο, Χορός, Εορτές), Εκπαίδευση Ελληνοπαίδων Εξωτερικού, Αθλητισμός – Ολυμπιακοί Αγώνες, Πολιτισμός – Πολιτιστική Κληρονομιά – Πολιτιστική Ανάπτυξη – Τέχνες, Βουλή των Εφήβων», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΑ΄ Σύνοδος 2005 – 2006, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις της Εισηγήτριας Μαλάμου Αθανασίας, καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε τη Σύνοψη των Κειμένων, κατ' αρχήν, κατά θέμα και προτάσεις, καθώς και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία, και εισηγείται την ψήφισή της από την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων», όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή με τη διαγραφή του θέματος «Θρησκεία – Κλήρος – Αιρέσεις – Εκκλησία – Σατανισμός».

Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 2006

**Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Β΄ Τμήμα)**

**ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΣΕΡΡΩΝ**